

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
oletno 96 Din, za
nozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po praznike

Cekovni račun.
Ljubljana številka
10.050 in 10.349 za
instate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Italijansko vprašanje

Kakor je že pred meseci opomnil nek svetovni list, se vojna razvija dalje po neki svoji železni logiki, in kakor ne vemo, kako in kdaj se bo končala, tako ne vemo, koliko držav bo še potegnili v svoj krvavi vrtnec in pri kateri se bo ustavila.

Zdaj je Italija na tenki mejni črti, ki je med mirom in vojno. Da njej sami odločitev ni lahka in da se docela zaveda usodnosti svojih bodočih korakov, ni samo naravno, ampak italijanska javnost v zavesti velike odgovornosti, ki danes leži na vseh narodih in njihovih voditeljih, sama to priznava. Ker nečemo sami izrečiti sodbe o vprašanju, ki se nas neposredno ne tičejo, padajo pa v sedanjem tako nevarnem trenutku z vso težo na ves svet, ker poglobljajo njegovo itak težko krizo, navajamo, kaj piše o stališču in razpoloženju Italije katoliški »L'Avenire«, ki se je ves čas dosedanje vojne prizadeval biti kar moč objektivni in je videl v ohranitvi miru do skrajne možnosti najboljšo politiko svoje domovine.

Imenovan list pravi torej v svojem uvodniku od 5. junija, da je 1) voditelj italijanske države že ob začetku sedanje vojne izjavil, da Italija ne bo ostala ob strani, ko se odloča usoda sedanje in bodoče Evrope, da je 2) bila Italija proglašena kot nevojskojoča se država, to se pravi, država, ki stoji na straži s puško ob nogi, si pridržuje popolno svobodo, kaj bo storila v danem momentu in bo sama izbrala čas in način svojega nastopa; doslej je to stanje nevojskojoče se Italije pomenilo omejitve sedanje vojne, da ne bi zajela evropske jugovzhoda; 3) Rusko-finska vojna je odpahnila Rusiji vrata v Evropo, ki so bila odklenjena že s pohodom na Poljsko; Italija je kljub temu ostala rezervirana. Potem so plameni objeli severne države, zdaj pa so se zmajala tla v samem srcu Evrope, ko stoji Nemci 120 km pred Parizom. Naravno je, da je zdaj občutljivost Italije dosegla svoj višek. Avtomatično pa se je zgodilo tudi to — in to bi bila točka 4 — da je Italija na potek vojne že imela in ima tehten vpliv: število francoskih vojnih sil, ki so zaradi italijanskih zahtev in njihovih političnih posledic v odnosu z Italijo vezane med Tunisom, Sirijo, Korzikom in Alpami, znaša 1.500.000 mož, neštevši pomorske in letalske sile tako Francije kakor Anglije v Sredozemskem morju.

Nato nadaljuje »Avenire d'Italia« da še nihče ne ve, kaj bo vodja italijanskega naroda sklenil. Pač pa so znaki, ki kažejo, da bi upi na mirno rešitev utegnili biti prevara. Italijanski problem se zdaj postavlja kategorično v obliki da ali ne! Gotovo je goreča želja krščanskega srca, če bi se mogli vsi mednarodni spori rešiti brez prelivanja krvi. Toda v zlem svetu je nekaj, česar tudi največja individualna človeška ljubezen in spravljivost ne more rešiti.

Seveda nam pojasnjujejo ta izvajanja italijanske lista samo, da gre za zahteve, ki jih smatra Italija za življenjske, bi jih pa gotovo rajši videla rešene na mirnem način, kakor po vojski. Zakaj se niso še rešila, oziroma rešiti mogla, o tem molčijo diplomati. Niti tega točno ne vemo, za kaj vse gre: ali za Korziko, Savojo, Nico, Tunis, Malto, Džibuti, Sues in Gibraltar ali pa za manj. Domisljiva je spet na delu, da proizvaja najneverjetnejše kombinacije in seveda ne miruje tudi ne propaganda, ki podtika gotovim državljanom najzlobnejše namene, da bi se bolj skalila vodo v prid te ali one stranke. Upanje pa le še visi na eni tanki nitki: da sta tako Anglija kakor Francija pripravljeni pogajati se z Italijo glede vseh vprašanj, ki se tičejo njenega položaja kot velesile na Sredozemskem morju, ki ima v Afriki veliko kolonialno posest in da je naloga diplomacije na eni in na drugi strani, da se najde kompromis, ker izven kompromisa v tako vitalnem vprašanju za obe stranki, ki morata varovati tako svoje interese kakor svoj ugled v tako silno usodnem trenutku svojega obstoja in bodočnosti, ni rešitve. Da spritno tega tudi ni mogoče prezreti posredovanja sil, katerim ne more biti vseeno, kakšno bo lice bodoče Evrope, ne potrebuje pač nobene dokaza.

Kakor vsemu svetu, tako je tudi Balkanu še posebno na tem, da bi se vojna ne razširila na prostor okoli njegovih obali, čeprav ob modri politiki njegovih vladarjev in državnikov ne bi bila absolutno neresljiva naloga, da iskre vojnega požara ne bi skočile na balkanska tla. Lahka bi spritno raznih razhajajočih se tendenc in obveznosti na tem področju seveda ne bila. Toda upajmo, da se mogoče le v zadnjem trenutku prepreči, da bi se porušil mir na področju, kjer so ga dozdaj tako skrbno varovali.

Francoska letala nad Nemčijo

Pariz, 6. junija. AA. Havas. O priliki napada, katerega se francoska letala izvedla na Köln in Düsseldorf, so bila zažgana velika skladišča petroleja in olja. Opazili so veliko število požarov in eksplozij. To potrjujejo tudi poročila britanskih letalskih enot, ki so operirale v teh krajih. Med operacijami v južnem delu doline Maine so letala z uspehom napadla velika skladišča zlasti pri Mannheimu. Tam so letala med drugim zažgala tudi skladišče petroleja. Prav tako so letala bombardirala

tudi velika skladišča pri Dortmundu, Veselu in Düsseldorfu. V Kölnu in okolici so vrgla veliko zažgalnih in eksplozivnih bomb na železniške naprave in velike kompozicije natozorjenih vagonov. Pri Hamburgu, blizu Frankfurta ob Meinu je nastala velika eksplozija. Zjutraj pred zoro je neki britanski letalec z uspehom izvedel napad na letališče Oldenberg. S svojimi bombami je poškodoval letališko zgradbo. Na vseh teh poletih so zavezniška letala naletela na zelo živo protiletalsko streljanje.

Ofenziva se razvija od morja do Maginotove črte

Nemška poročila javljajo, da se razvija vse po načrtu in da nemške čete prodirajo proti jugozahodu, zavezniki pa poročajo, da jih sedaj ofenziva ni presenetila in da dobro uveljavljajo nov način borbe

Nemško vojno poročilo

Glavni stan vodje rajha, 6. junija. AA. DNB:

Vrhovno poveljstvo sporoča: Operacije, ki so se včeraj začele v Franciji, se nadaljujejo po določenem načrtu. Naše čete so napredovale sedaj v jugozahodni smeri.

Število ujetnikov pri Dunkerquu se je povečalo za 50.000. Zaplenjenega orožja in vojnega materiala vseh vrst še ni mogoče pregledati.

Nemške letalske sile so bombardirale včeraj zbirališče marširajočih oddelkov na cestah za sovražnim bojiščem. Poleg tega so nemška letala izvedla napade na srednjo Francijo, na vojaško in trgovsko pristanišče Cherbourg. V noči od 5. na 6. junij pa so izvedla napade na veliko letališče na vzhodni in jugovzhodni angleški obali. Vsi ti napadi so bili uspešni. Skupne izgube sovražnika so znašale 143 letal, od katerih jih je bilo 49 zbitih v letalskih borbah, 19 jih je podrla protiletalsko topništvo, ostala pa so bila uničena na tleh. 19 nemških letal se je zgubilo. Sovražnik je ponovil svoje letalske napade na nevojske cilje v severni in zahodni Nemčiji ter ni povzročil nobene večje škode. Pri tej priliki so bila zbita tri sovražna letala, in sicer dve nad Hamburgom pri nočnem napadu, tretje pa je bilo zbito v Holandiji.

Berlin, 6. junija. b. Nemški vojaški krogi podarjajo, da napreduje nemška vojska v dveh smereh, to je na Le Havre in na Pariz. Smer proti Le Havre se opravičuje s tem, da hoče nemška voj-

ska čim prej pretrgati zvezo med francoskimi in angleškimi četami na Kanalu.

Curich, 6. junija. b. Nova ofenziva nemške vojske se razvija na 200 km dolgi fronti. Ofenziva je trajala včeraj ves dan in vso noč in se danes nadaljuje še z večjo srditostjo. Težki tanki so se pojavili v popoldanskih urah na fronti. Za njimi je prišlo veliko število lahkih, a zelo hitrih tankov. S francoske strani se ugotavlja, da je za novo ofenzivo namenjenih okoli milijon nemških vojakov, okoli 1000 bombnikov in 1500 lovskih letal. Po poročilih, ki so prispela danes popoldne, so nemški tanki in pehotne formacije uspele na nekih mestih pretrgati v francoske obrambne postojanke. Ni pa še potrjeno poročilo, da je Nemcem uspelo zavzeti tri obrambe mostov južno od Somme poleg Amiens. Zračne sile igrajo v tej ofenzivi še večjo vlogo, kakor so jo igrale v Flandriji.

Hamburg bombardiran

Hamburg, 6. junija. AA. DNB. V noči med 5. in 6. junijem je več sovražnih bombnikov napadl Hamburg. Od vseh napadov, ki so bili dozdaj izvedeni na Hamburg, je bil ta posebno brez načrta. Trije civilisti so bili ubiti, 10 jih je bilo težko ranjenih, 11 pa lažje. 13 hiš je bilo poškodovanih ali pa razbitih. Eno sovražno letalo je zbilo protiletalsko topništvo in je letalo padlo v plitvino v reki Labi. Letalcevo truplo in ostanke letala so nato potegnili iz reke.

Göringova zahvala letalcem

Berlin, 6. junija. AA. DNB: Vrhovni poveljnik nemških letalskih sil maršal Göring je poslal letalskim oddelkom tole dnevno povelje:

Največja zmaga vseh časov je dobljena. Genij našega vodje in vrhovnega poveljnika je napravil iz velike bitke na zapadu najslajnejši triumf, ki ga je nemška vojska kdaj koli imela. V tej gigantski borbi je naše mlado letalstvo doseglo laurike, ki jim ni primera. Ono je na odločen način prispevalo k zmagi nemških čet nad dvema svetovnima velesilama in njihovimi pomožnimi narodi, ki so napravili veliko napako. Najprisernejše se vam zahvalim za vse. Zaradi vaših dejanj so se naši sovražniki naučili ne samo spoštovati nas, temveč se nas sedaj tudi boje. Naši letalci so z neprestanimi napadi in ne glede na številčno stanje sovražnika izvršili svojo težko dolžnost. Napadali so sovražne vojne objekte, metali bombe na letališča, na kolone v ozadju na bojne ladje. Povsod so prerešali sovražnika. Za njihov ogromni uspeh je bil izvršen na osnovi podatkov izvidniških letal, ki so pogosto ure in ure v posameznih letih izvršila ogled nad sovražnim ozemljem. S svojim požrtvovanjem so letalci krepili duha ostalih čet. Lovska letala so s svojimi smelnimi napadi zavarovala akcije celotnih naših eskadril, pri tem pa so tudi sama imela s svojimi napadi na sovražnika velike uspehe. Naši letalci so napravili velike usluge kopneni vojski. Naši padalci so izvršili edinstveno misijo v vojni zgodovini, pri čemer so dokazali nezaljšano junaštvo. Spuščali so se v neznane in samotne kraje. Povsod so se uspešno udeleževali. Naše protiletalsko topništvo je odbijalo napade sovražnega letalstva. Delalo je tako rekoč neopazeno, dasi je vsem znano, koliko sovražnih letal je bilo zbitih in poškodovanih. Naša letalska obveščevalna služba je imela isto tako dragocen delež pri naših uspehih. Tako na Poljskem kot na Norveškem so naše enote za prevoz čet neprestano delale podnevi in ponoči ne glede na ozemlje, ne glede na material in ne glede na vremenske razmere. Oddelki letalstva, ki so ostali na zemlji, so imeli isto tako zelo težavno nalogo. Pregledovali so in ohranili v brezhibnem stanju na tisoče naših letal in to v časih pod težkimi pogoji, v viharjih in za časa sovražnih napadov. Mi smo z ostalimi nemškimi četami izvajali nemškemu narodu zmagov, kakršne zgodovina ne pomni. Naše mlado letalstvo je s svojo taktiko in svojo sposobnostjo odprlo nova polja te vrsti orožja. Delavci, inženirji, šefi in ostali uslužbeni posameznih industrijskih podjetij v službi letalstva so napravili v tehničnem pogledu vse, kar se je moglo storiti, da bi bilo naše letalstvo najmoderneje in najmočnejše na svetu. Četudi je zgodovina našega letalstva kratka, je vendar dokazala, da je naše letalstvo v stanju izvajati eno največjih zmag, ki smo jo plačali s krvjo naših najboljših tovarišev, pred katerimi se naše zastave spuščajo v globoki pieteti. Vojaki, mi si bomo ponovno nataknilni čelade ter bomo tudi vnaprej stali na svojih določenih mestih. Udarec, ki smo ga zadali sovražniku, je pripravil tudi zadnji udarec, ki mu je namenjen. Z mečem v roki bomo izvajali končno zmagov.

Berlin, 6. junija. AA. DNB: Nemški listi objavljajo na vidnem mestu včerajšnje poročilo vrhovnega poveljstva o prvih rezultatih in uspehih ofenzive, ki so jo včeraj zjutraj začele nemške čete. Listi objavljajo to sporočilo pod debelim naslovom: »Prehod čez Sommo izvojevan.« »Weygandova linija na več mestih prebita« in podobno. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je postala ta Weygandova linija od dne, ko je moral Gamelin zaradi nemške obkolitve treh francoskih elitnih armad v Flandriji in angleškega ekspedicijskega zbora odstopiti, veliko upanje sovražnika. List pravi, da je sovražnik govoril o tej črti kot o glavnem bojišču odpora, ki ga je ustvarilo strateško znanje generala Weyganda za obrambo Pariza. Toda nemška vojska, pravi list, je že po prvih napadih odvzela tej liniji njen avreol.

Nemci bodo odgovorili na zavezniška bombardiranja

Berlin, 6. junija. AA. DNB: Z nemške strani se ponovno naglašja, da bodo Nemci z ozirom na brezsilno metanje bomb sovražnih letalcev na nemško ozemlje ter napadanje življenja mirnih nemških državljanov vrnil, ko pride čas za to zob za zob. Sovražna letala lete pod zaščito noči v veliki višini nad nizozemsko Belgijo in Nemčijo ter mečejo bombe. Z njihove strani se izjavlja, da bombardirajo važne vojne objekte, mitem ko večino svojih bomb mečejo brezsilno na polja in mesta, ki se nahajajo daleč od vojnih naprav. Rezultat teh napadov, od katerih ni mogoče pričakovati pomembnejšega vojaškega uspeha, je tako rekoč sistematično uničevanje privatne lastnine. Žrtve se nahajajo samo med civilnim prebivalstvom. Tako je pred kratkim bilo vrženih več bomb na neko kmetijo

Francoska poročila o ofenzivi

Francosko poveljstvo v redu izvaja nov način vojskovanja

Pariz, 6. junija. t. Havas. Borba, ki se sedaj razvija od morja do Aisne, se je v noči zaključila tako, da Nemci niso mogli prodreti naših postojank. Sedaj nemški napadi ne morejo več nikogar presenečati, če se sploh lahko govori o presenečenju, ki je v prvih dneh borbe ob Meusi tako psihološko vplivalo na zavezniške oddelke, ko so se vrgli v borbo hkrati nemški tanki, nemška letala in težko nemško topništvo. Presenečenja Nemci več ne morejo izrabiti pri svojih ofenzivah.

Francoski vojski se trdno drže v utrjenih vaseh in gozdovih, prav tako pa je vse polno protitankovskih gnezd, odkoder se siplje ogenj na nemške tanke. Nekateri nemški tankovski oddelki pa so prodrli skozi te ovire in se sedaj ločeno bore daleč za pravim bojiščem v opredju. Te tanke v ozadju sedaj napadajo posebni francoski hitri oddelki in jih uničujejo.

Vsekakor so Nemci sedaj sprožili tako ofenzivo, ki naj bo po njihovih računih odločilna. Nemci bodo v to borbo vrgli vse svoje razpoložljive oddelke in vse rezerve. Toda na potek borbe bo treba čakati še nekaj dni, da se bo pokazalo, kakšen je načrt obeh strank, ki sta v odločilnem spopadu.

Danes zjutraj je ob dolnjem teku Somme sovražnik vrgel v borbo zopet veliko število tankov. Danes bo višek borbe najbrž v tem odseku. Francoski oddelki, ki so včeraj v tem odseku vrgli nazaj vse nemške oddelke, so danes morali kloniti in se ne-

v bližini Ulma. Bombe so posloplje popolnoma uničile, kmet, njegova žena in njegovi obe hčerki pa so bili ubiti. V okolici Ulma se ne nahajajo nobeni vojaški objekti ter se metanje bomb na tem kraju lahko tolmači samo tako, da se morajo sovražni letalci o priliki vrnitve v oporišče osvoboditi bremena bomb, da bi lahko poročali o uspehih njihovega bombardiranja važnih vojaških objektov. Nemčija bo, kar se tiče tega primera ter drugih napadov na civilno prebivalstvo, vrnila, ko pride čas za to, zob za zob. Nemške letalske sile bodo odgovorile tedaj na vse postopke zavezniškega letalstva, tako da si bodo krivci to zapomnili.

Pomen italijanske pomoči Nemčiji

Rim, 6. junija. AA. Stefani: Diplomatični urednik agencije Stefani piše z ozirom na današnji položaj v Evropi, da sta morali Francija in Anglija prvih devet mesecev vojne imobilizirati 50 divizij na Alpah ter ob Sredozemskem morju, kar je onemogočilo njihovo uporabo na bojišču. Na diplomatičnem polju je Italija s svojim stališčem preprečila, da bi se vojna razširila na balkanske države. Nemčija se na ta način lahko še naprej preskrbuje z živežem in surovinami. Uradni nemški krogi pošteno priznajo, da je ta vojna diplomatična in gospodarska pomoč, ki jo je Italija nudila Nemčiji v teh devetih mesecih, bila popolnoma spontana. Os Berlin-Rim ostane še nadalje solidna osnova italijansko-nemške politike, ki bo imela odločilen vpliv na usodo nove Evrope. Zavezniška blokada ni mogla niti najmanj vplivati na italijansko stališče, kar je v ostalem tudi v soglasju z interesi Italije, ki se lahko definirajo takole: Izvedba narodnega edinstva in neodvisnosti na morju. Sporna vprašanja na Sredozemskem morju in v Afriki, ki jih zavezniški niso hoteli rešiti na miroljuben način. Navzlic italijanskim stremljenjem morajo biti enkrat za vselej razčiščena. Italijanski narod dobro ve, da se danes bori za svojo svobodo, ker so demokratske in plutokratske velesile ogrozile suvereniteto Italije z nepravilnimi sankcijami. Te krivice, storjene italijanskemu narodu, se morajo popraviti.

Italijansko mnenje:

Nemci napadajo z 200 divizijami

Rim, 6. junija. b. Italijanski vojaški kritiki pišejo o položaju na zahodni fronti in pravijo, da se nahaja Francija v odločilni borbi osamljena zaradi kapitulacije nizozemske in belgijske vojske ter odhoda angleškega armadnega zbora, ki se je boril v severni Belgiji. Vso težo nemškega napada mora vzdržati Francija sama. Po računih vojaških kritikov Francija razpolaga s 110 divizijami, od katerih je okoli 20 izgubljenih, a 10 v zadnjih bitkah oslabljenih, medtem ko je drugih 20 divizij moral Weygand pustiti v Maginotovi črti in še 20 divizij, ki morajo biti pripravljene na italijanski meji na Korziki in v Tunisu, tako da ima Weygand na fronti pri Sommi, Aisne in Meuse 45 do 50 divizij. Oborožen nemške sile na zahodu znašajo 200 divizij in se iz tega vidi, kolika je njihova številčna nadmoč. Razen tega ima nemška vojska še to prednost, ker tako sedaj kakor prej, ni pustila iz svojih rok inicijative v vojnih operacijah.

Drugi del borbe se razvija desno od reke Ailette in pri Chemin des Dames. Nemci so v tem odseku včeraj najbolj napadali in tudi najgloblje vdrli. Sedaj pa se čuti nov pritisk pri Rethelu, kjer je začel zjutraj napadati in obstreljevati francoske postojanke težko nemško topništvo. Nemci imajo tukaj zbrano topništvo vseh kalibrov. Topništvo strelja silno hudo in nemški napadi sledijo drug drugemu. Nemci vporabljajo granate, ki povzročajo dim in vse bojišče je v dimu, kar ovira francoskim strelcem pregled čez bojišče. Tako hočejo Nemci v tem odseku preprečiti vidljivost in onemogočiti, da bi Francozi mogli ugotoviti, kaj bodo Nemci vrgli v borbo.

Borbe letal so popolnoma enake borbi na zemlji. Francosko letalstvo obnem z angleškimi letali zbija sovražna letala in razbija nemške kolone. Francoski letalci so ponoči in podnevi bombardirali mostove, ceste in zbiranja nemških čet. Nad Normandijo so včeraj zbili Francozi 10 sovražnih letal.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno v vsej državi. Tu pa tam nalivi. Verjetno tudi nevihte. Toplota se ne bo bistveno spremenila.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Francosko vojno poročilo

Pariz, 5. junija. AA. Havas: Uradno sporočilo z dne 6. junija zjutraj se glasi: Zjutraj ob zori se je bitka nadaljevala. Sovražnik je pritiskal zlasti na spodnji Sommi, kjer je prišlo do malenkostnega umika naših prednjih oddelkov. Na splošno rečeno pa smo ohranili vse naše postojanke na ostalem delu napadene bojišča.

Pariz, 6. junija. AA. Havas: Zjutraj so Nemci nadaljevali s svojimi napadi zlasti ob spodnji Sommi, kjer bodo, kakor se danes zdi, Nemci poskušali na vsak način predreti.

Položaj zadovoljiv

Pariz, 6. junija. AA. Reuter. Neka ugledna francoska vojaška osebnost, ki je blizu vrhovnemu poveljstvu, je izjavila zjutraj med drugim, da so merodajni francoski vojaški krogi v glavnem zadovoljni s funkcijoniranjem novih metod, katere so uvedli v borbi proti oklopnim enotam. Ta francoski častnik je rekel, da se je francoskim četam posrečilo uničiti precejšnje število sovražnih tankov. Tu pa tam se je predhodnicam oklopnih enot posrečilo prebiti se, toda glavnini se ni posrečilo priti za njimi.

Pariz, 6. junija. AA. Havas. Bitka se je zjutraj nadaljevala s enakim igranjem in se je celo razširila na obe svoji krili, kajti Nemci so poleg večerajšnjih napadov pri Amieniu in Peronneju, kakor tudi ob rečici Ailette danes napadali tudi na spodnji Sommi, kjer so začeli s topniškim streljanjem, ki je očitno priprava za napad. V vojaških krogih izjavljajo, da so oddelki za obrambo pred tanki v celoti zadovoljivi. Skoro vse točke, na katere se opira obramba, so se večeraj obdržale. Zabeležili so tudi, da je bilo za bojiščem uničenih več tankov, katerim se je posrečilo prebiti se skozi dispoziitiv, vendar pa so ostali brez sleherne podpore od strani drugih elementov.

»Če izgubimo to bitko, izgubimo Pariz, ne pa še vojne«

Pariz, 6. junija. AA. Havas. Pariški listi so prekasno dobili poročilo o prenosni vladi in ga zato ne komentirajo. Komentari se nanašajo v glavnem na novo bitko, ki se je večeraj začela.

»Matin« pravi, da se je začela borba v Franciji, vendar pa je to v enaki meri tudi borba v Angliji. Borba je tako za Pariz kakor za London.

»Jour« pravi, da se sedaj bje najvažnejša borba in da ji je treba sedaj vse posvetiti in vse pordediti. Velika bitka se je začela 100 kilometrov od Pariza, nekoliko severneje od Marne. Tamkaj je bila v pretekli vojni huda bitka, s katero sedaj člankar primerja novo borbo. Če izgubimo bitko, pravi člankar, se ne izgubimo vojne, toda izgubili bomo Pariz, ki je cilj te bitke. List izraža nato mnenje, da bi bil nemški neuspeh v tej bitki za Nemčijo mnogo pomembnejši kakor za Francijo.

General Duval pravi v »Journalu«, da se Nemcem ni posrečilo doseči niti enega dejanskega prodora na bojišču, in zraven pripominja, da sedaj ne gre za dispoziitiv, kakršni so na Maginotovi črti, temveč za dispoziitiv, ki ima globino, v kateri je mogoče narediti zapreke za sovražno prodiranje, pričakuje, da bo sovražnik sam odkril svoje namene, nakar je mogoče preiti v protiofenzivo.

Bivši predsednik francoske vlade Blum pravi v »Populaire«, da ni nobenega dvoma glede nemških namenov. Nemčija hoče ločiti Francijo od Velike Britanije. Toda Francija se bo še naprej upirala in bo zmagała.

Aretacije v Parizu

Pariz, 6. junija. AA. Havas. Organi javne varnosti so prijeli pet oseb, ki so znane v pariških družbah. Te osebe so obtožene zavoljo delovanja proti varnosti države.

Rouen, 6. junija. AA. Havas. Včeraj popoldne je bil v rouenski pokrajini dan trikrat znak za alarm. Prvič je letelo nad Rouenom 20 nemških letal, nato pa sta se pojavili še dve manjši skupini letal. Protiletalsko topništvo je stopilo takoj v akcijo. S pomočjo lovelskih letal je bilo zbitih 6 nemških letal.

Angleška poročila:**Proti Nemcem se bori oslabiljena francoska vojska**

London, 6. junija. AA. Reuter. Reuterjev vojaški strokovnjak piše o novi nemški ofenzivi med drugim:

V začetnem obdobju te nemške ofenzive opazamo posebno dve dejstvi, ki zaslužita našo pozornost. Prvo dejstvo je v tem, da so Francozi uporabili izkušnje iz borb v Belgiji in da so nemške čete že takoj v začetku obsuli z bombami iz lahkih bombnikov. Drugo dejstvo je v tem, da je bila nemška ofenziva proti Weygandovi črti sprva izvedena samo s pehoto, katero je podpiralo močno topništvo. Šele, ko je ofenziva trajala več ur, to je od zore pa do popoldneva, so se pojavile v borbi prve nemške motorizirane divizije. Ta pojav je prilično presenetljiv francosko vrhovno poveljstvo.

Vrste se razna gibanja o razlogih, ki so povzročili to spremembo v nemški taktiki. Najverjetnejša je možnost, da ima sovražnik v rezervi svoje motorizirane sile do trenutka, ko mu bo pehota označila kraje, za katere misli, da je pri njih sovražnikov odpor najslabši in bi mogel tam motorizirane enote silovito udariti in prodreti. Toda po dosedanjih poročilih se ne zdi, da bi sovražnik sploh prišel do katerega kraja, kjer bi bil odpor slabši. Nato poudarja vojaški strokovnjak agencije Reuter stališče, ki ga je v večerajšnjem ukazu podal Hitler vojski, v katerem napoveduje, da bodo stopile v borbo neštevilne spoštne divizije. Urednik pravi, da se mu navzile temu zdi, da je sovražnik že v dosedanjih borbah zaposlil vse svoje elitne čete, katere so utrpele velike izgube. Pristavlja, da je nemška vojska po številu sicer ogromna, da pa številne zasedene države, ki so včasih tudi prostrane, zahtevajo oddvojitve velikih sil za garnizijske in etapne potrebe. Reuterjev vojaški strokovnjak misli, da Nemci za garnizije v Holandiji, Belgiji, Danski in Norveški niso ohranili le čet starejših letnikov, temveč so gotovo tam pustili tudi več enot prvega reda.

London, 6. junija. AA. Reuter. »Times« pravi, ko piše o nemški ofenzivi, da poskušajo nemške čete napraviti ponovno prodor na francoskem bojišču v času, ko je Francija številno slabša tako glede moštva, kot glede oklopnih enot in letal, in ko nima velikega dela angleškega ekspedicijskega zbora.

Angleška letala zmerom bolj pogosto nad Nemčijo

London, 6. junija. AA. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča: Včeraj so srednji britanski bombniki izvedli celo vrsto napadov na sovražne prometne črte, ki vodijo k bojišču na Sommi. Naša bojna letala so letela in napadala ves dan in so patrulirala nad bojiščem. Iz poročil, ki so dosedaj prispela, se vidi, da je bilo uničenih 600 sovražnih letal. Eno naše letalo je bilo zbito. Letala, katerih naloga je sodelovati z vojsko, so izvedla precej lepo uspešnih ogledniških poletov v zaledju. Vso noč so naši težki in srednji bombniki napadali zbirališča čet ter ovirali vsako premikanje sovražnika v zaledju. Druge formacije težkih bombnikov so izvedle napade na železniška križišča in tovorne vlake v zahodnem Porurju, spet druge skupine letal pa so bombardirale vojaške objekte v Nemčiji. Dve naši letali se nista vrnila v svoja oporišča. Letala za obrambo obale so izvedla nove napade na skladišča motorskih goriv v Belgiji.

London, 6. junija. AA. Reuter. Izvedelo se je, da so zgodaj zjutraj britanski bombniki dosegli več neposrednih zadetkov z velikimi bombami na rezervarjih pogonskega goriva v Gandu v Belgiji. Ogenj je bilo mogoče videti daleč naokoli.

London, 6. jun. AA. Sporočilo letalskega ministrstva pravi, da so angleške letalske sile bombardirale v minuli noči rezervarje petroleja ter številne železniške voze v pokrajini od Dortmund-

da do Manheima. Med mesti, ki so jih bombardirale angleške letalske sile, se nahajajo tudi Frankfurt, Köln in Essen. V Frankfurtu so angleška letala petrolejska skladišča sistematično bombardirala celo uro. Vrgla so v tem času čez 400 bomb. Požar je bilo videti več kilometrov daleč. V Mannheimu ter v krajih med Düsseldorfom in Kölnom je angleško letalstvo uničilo številna skladišča petroleja. V bližini Dortmundu in Düsseldorfu je angleško letalstvo bombardiralo številne železniške voze. Dalje je bombardiralo letališče v Oldenbadenu. Več angleških letal je bilo lažje poškodovanih, toda vsa letala so se vrnila v svoja oporišča.

London, 6. junija. AA. Reuter. Letalsko in notranje ministrstvo sporočata, da so sovražna letala vrgla gotovo število žažgalnih bomb v vaseh grofij Yorkshire, Lincolnshire in Norfolk ter ob Temzi. Zmetala so bombe ponoči ter poskušala, kakor se zdi, najti in napasti letališča. Protiletalski topovi so začeli takoj streljati. Sovražna letala niso napravila nobene škode. Edino ena hiša v grofiji Lincolnshire je začela goreti. Poleg žažgalnih bomb so sovražna letala metala tudi eksplozivne bombe, toda tudi te niso napravile nobene resnejše škode. Šest oseb je bilo lažje ranjenih.

London, 6. junija. AA. Havas. Letalsko ministrstvo sporoča, da je angleško letalstvo bombardiralo v minuli noči skladišča petroleja v Porurju ter drugih nemških krajih. Eno angleško letalo pogrešajo. Neko obalsko letalo je nad Skandinavijo zbito neko pomorsko nemško letalo vrste Dornier.

London, 6. junija. AA. Havas. Ponoči je bil dan znak za alarm v krajih ob vzhodni obali Anglije. Alarm je trajal 50 minut. Slišale so se eksplozije ter bučanje letalskih motorjev. Na odprtem morju nasproti jugovzhodni obali so slišali streljanje s strojnimi. Zgodaj zjutraj so prebivalstvo zbudile močne eksplozije, zaradi katerih so popokale šipe na številnih oknih.

London, 6. jun. AA. Reuter. Zjutraj zgodaj je padlo precejšnje število žažgalnih bomb v grofijah Essex in Kent. Škoda je malenkostna, ker je večina bomb padla na polje. Dve hiši sta se zažgali, toda redni pomožni gasilci so pravočasno ogenj pogasili.

Ironsidesova obrambna vojska

London, 6. jun. AA. Reuter. Izve se, da so številne enote, ki jih je ustanovil general Ironside za obrambo metropole sestavljene od oklopnih avtomobilov, ki imajo ogromno hitrost. Vsak avtomobil ima radijsko postajo. Njihova posadka sestoji iz profesionalnih vojakov, ki so imeli že v Flandriji priliko spoznati metode padalcev. Poveljniki enot bodo aktivni častniki.

Newyork, 6. jun. AA. Havas. Angleška kontrola oblasti niso izvršila preiskave na ameriški

Italijanska obala je zaprta z minami

Rim, 6. junija. AA. DNB: Uradno se sporoča, da se proglasijo vode ob obalah Italije, Albanije in italijanskih kolonijah ter posestev v širini 12 milj za nevarne cone. V tem sporočilu se pozivajo ladje, naj se, preden plovejo v luke ob teh obalah, javijo pravočasno italijanskim konzulatom in vojnim oblastvom. Ta ukrep stopi takoj v veljavo. Drugo uradno sporočilo, ki je bilo istočasno izdano, pravi, da se začnejo od danes signali s sirenam lahko uporabljajo samo v primeru nevarnosti zračnih napadov. Zaradi tega se morajo ustaviti vsi ostali signali s sirenam.

Prvo sporočilo, ki govori o nevarnostni coni 12 milj, pravi med drugim dobesedno: Ladje, ki želijo pluti v luke ob teh obalah, morajo imeti posebna dovoljenja. Navodila bodo dobile od italijanskih konzularnih in vojaških oblastev. Ladje, ki že plovejo v smeri proti tem lukam, morajo pravočasno obvestiti luške oblasti o dnevu in uri, kdaj bodo prispela na mejo nevarne cone. Označiti morajo točno zemljepisni položaj ladje. V luko bodo plule pod poveljstvom posebnega pilota. Ladje, ki se ne bi držale teh predpisov, so same odgovorne za posledice.

Rim, 6. junija. AA. Stefani: Izdano je bilo sporočilo, ki pravi, da plovba v italijanskih vodah v širini 12 milj od obale predstavlja nevarnost. Ladje, ki želijo pluti v italijanske luke, morajo imeti posebna dovoljenja.

Rim, 6. junija. AA. Stefani: Zvezni odbor za oddajanje sporočil je prepovedal radijskim amaterjem in zasebnim radijskim postajam, da bi izmenjavale sporočila s tujimi radijskimi postajami.

Rim, 6. junija. t. Havas: Nemški poljedelski minister Walter Darre je prišel v Rimu.

Rim, 6. junija. t. Havas: V Italiji poudarjajo, da bo vojno vodila predvsem mlajša generacija fašistične stranke. Voditelji mlajše struje v fašistični stranki bodo tudi odšli na fronto. Tako bo glavni tajnik stranke minister Ettore Muti odšel med letalce, ker je poveljnik letalske eskadre v rezervi. Tajništvo stranke bo prevzel Pietro Capoferri, ki je predsednik strokovne zveze industrijskega delavstva.

Očitki zaveznikom

Rim, 6. junija. t. Havas: Italijanski radio je danes v angleščini oddajal novice o tem, kaj misli Italija. V tem poročilu je napovedoval očitel Franciji, da je vodila diplomacijo, ki je zanjo naravnost pogubna. Daladier tega položaja ni mogel več spremeniti, sedaj pa je tudi zunanje ministrstvo prevzel Reynaud, ki bo skušal predvsem doseči to, da bi se Zedinjene države priključile zaveznikom. Tak razvoj je skušal napovedati že Churchill, ko je v svojem govoru omenil, da bi se Anglija borila proti Nemčiji naprej iz Kanade. Kadar pa bi se kdo boril iz Kanade, bi to pomenilo, da bi morala počasi tudi Amerika v vojno. Sedanja vojna med Anglijo in Francijo ter Nemčijo bi se tako spremenila v vojno med kontinenti. Seveda bi to bila borba na življenje in smrt.

V današnjem »Giornale d'Italia« se Virginio Gayda razpisuje v tem smislu, da napada Zedinjene države zaradi tega, ker se tako zelo potegujejo za zavezništvo. Čudno je, zakaj se vse ameriške republike toliko navdušujejo za zavezništvo. Neverjetno je, zakaj menijo ameriške države, da se bo to evropska vojna zaključila s tem, da se bodo skušale evropske države vsidati nato v Ameriko. Evropske velesile urejajo sedaj svoje račune, zakaj mora torej Amerika misliti, da se mora položaj v Evropi razvijati tako, kakor bi ona hoteli.

ladji »Manhatan«, s katero se 1914 ameriških državljanov vrača iz Italije v Ameriko.

London, 6. jun. AA. Havas. Uradno poročajo, da so radij in kobald, kolikor ga je bilo v Belgiji na zalogi, prenesli še pred začetkom sovražnosti 10. maja v Anglijo.

Priprave v Siriji končane

Bejruth, 6. jun. AA. Reuterjev dopisnik poroča, da so francoske ekspedicijske sile popolnoma opremljene in solidno utrjene v Siriji in Libanonu ter da sta ti dve deželi popolnoma pripravljene za vsako morebitnost. Najnovejši razvoj v Italiji se spremlja tukaj z največjim zanimanjem, toda s popolnim mirom. Povsod vlada zaupanje v učinkovitost obrambnih ukrepov, ki jih je organiziral general Weygand, dokler je bil še vrhovni poveljnik oboroženih sil na Daljnem vzhodu. Francozi ne prepuščajo ničesar slučaju. Ladje, ki žele pluti v sirijska pristanišča, morajo čakati na spremstvo. Včeraj so bila obiljavljena navodila v francoščini in arabsčini, kako se mora prebivalstvo zadržati v primeru zračnega napada. Ta navodila so bila objavljena s plakati. Podvzeti so bili novi ukrepi za zaščito petrolejske cevi (pipe line) pri Mosulu. Angleška vojna mislija je dodeljena glavnemu štabu generala Mittelhauserja v Siriji. S tem je zagotovljena zveza med francoskimi in angleškimi oboroženimi silami.

Aretacije v Angliji

London, 6. jun. AA. Havas. Snoči je bilo izvršenih v Korcu več aretacij. Aretiranci so bili prepeljeni v koncentracijska taborišča. V toku večera je bilo v raznih grofijah prijetih sedem članov angleške fašistične organizacije.

Vojvoda Windsorski podal ostavko

London, 6. jun. AA. Reuter. Danes se izve, da je windsorski vojvoda podal ostavko na mesto zveznega častnika med francosko in britansko vojsko.

London, 6. jun. AA. Reuter. Notranje ministrstvo je objavilo ukaz, ki prepoveduje Nemcem in Avstrijcem, ki bivaio v Veliki Britaniji, imeti sprejemne radjske aparate.

Ali bo Turčija zapustila zavezništvo?

Rim, 6. junija. b. »Popolo di Roma«, piše o položaju na Balkanu in bližnjem Vzhodu pravi, da je Ankara pričela kazati razboritost. Ankara misli, da je prešla doba angleško-francoske zveze v Evropi in izgleda, da je Turčija iz tega izvajala potrebne konsekvence. Računati se mora s tem, da hoče Turčija raztrgati železno konstrukcijo avtomatizma angleško-francosko-turške vojske zveze. V političnih krogih v Ankari se opozarja na to, da bo Turčija te dni dala važno izjavo o politiki Turčije.

Ni še znano, kdaj bo Mussolini govoril

Vatikan, 6. junija. AA. DNB: Vatikanski krogi, ki je o njih splošno znano, da so dobro informirani, izjavljajo sprčo novih vesti, ki krožijo v Rimu in tujini, da jim ni nič znanega o tem, da bi sv. oče poslal Mussoliniju osebno poslanico, v kateri zahteva naj ne poseže za vojsko v sedanji spopad. Isti krogi pa pristavljajo, da je sv. stolica v zadnjih tednih v veliki meri ojačila svoje napore, da bi preprečila razširitev vojne na Sredozemsko morje.

Ni še znano, kdaj bo Mussolini govoril

Rim, 6. junija. b. Poročila inozemskega tiska, da bo danes predsednik vlade Mussolini objavil odlok o italijanski intervenciji v vojni, italijanski listi niso niti zabeležili. Z dobro poučene strani se poudarja, da se smatrajo ta poročila ne samo kot plod fantazije, ampak tudi kot plod nerazvite politične krogov v Londonu in Parizu. Italijanski listi pa tuji resno računajo s tem, da je vstop Italije v vojno neizogiben. Predsednik vlade Mussolini danes ne bo govoril in tudi do zdaj še ni objavljeno, kdaj bo govoril. Italija se nahaja v polni vojni pripravljenosti, zlasti ker ni izključeno, da je možno, da bi mogel odlok o vstopu Italije v vojno biti vsak trenutek objavljen.

Svica je mirna

Bern, 6. junija. AA. Havas: Glavni poveljnik švicarske vojske general Vuisant je izdal povelje švicarski narodni vojski, v katerem med drugim pravi:

Popolnoma razumljivo je, da so dogodki zadnjih dni naredili globok vtis na številne naše državljanke. Toda bilo bi nerazumljivo in nevarno za našo državo, če bi naši državljanji zaradi teh dogodkov podvomili v moč in vrednost naše narodne vojske. Vsi smo se dolžni boriti proti nevarnostim. Mi Švicarji se moramo vse bolj in bolj oborožiti ne samo z orožjem, temveč tudi v moralnem in umskem pogledu. To je potreba, na katero moramo vedno misliti. Švicarski narod je sedaj svoboden narod, ki je vajen orožja. Švicarski narod hoče ohraniti svojo neodvisnost. Dolžni smo jo zato braniti, in to smo tudi sposobni storiti. Razen tega imamo odličnega zaveznika v svojih planinah. Številni odmevi v naših planinah so vzklili naših narodnih vojakov. Tukaj ne bo nihče prišel skozi. V primeru, da bi bili napadeni, je treba vedeti, da je naša narodna vojska navajena novih bojnih metod in da zaradi njih ne bo presenečena. Naše planinske postojanke predstavljajo odlično zaščito pred streli. Te postojanke so težko dostopne tudi opazovalcu iz zraka, še bolj pa so nedostopne za napade tankov. Nato general Vuisant ponovno poudarja potrebo splošnega sodelovanja, da bi se dvignil odporni duh v švicarskem narodu in pravi: Zdrav in raskav gorski duh švicarskega naroda bo težko postal žrtve kakšne tuje defetistične propagande.

Predsednik turške republike v Traciji

Carigrad, 6. junija. AA. DNB: Iz Ankare poročajo, da je predsednik republike Ismet Ineni odpotoval v Carigrad v spremstvu vojnega ministra Aricana. Smatra se, da bosta Ineni in Arican izvršila inspekcijo v Traciji.

Borbe se razvijajo na črti Abbeville—Amiens—Peronne—Ailette—Rethel — južno od Sedana

Reynaudov govor:

„Bitka za Francijo... Rešiti hočemo Francijo...“

Pariz, 6. junija, t. Nocoj ob 19.45 je govoril predsednik francoske vlade Paul Reynaud. Govor so prenašale vse francoske in ameriške radijske postaje. V svojem govoru je predsednik francoske vlade med drugim izjavil:

V 14 dneh sem že dvakrat govoril. Obakrat sem vam moral oznaniti slabe vesti, prvič prodor nemške vojske ob Meusi, drugič pa izdajstvo kralja Leopolda III. Danes pa bi vam rad ob zelo hudi uri povedal nekaj upov in nad.

Trije nemški poskusi

Nemčija se je vrgla nad nas s tremi naslednjimi poskusi:

1. Nemška propaganda je oznanjala vsemu svetu, da bo zavezniška vojska v Flandriji obkoljena in zajeta. Ta poraz zaveznikov bo obenem največja kapitulacija kakršne koli vojske v svetovni zgodovini. V tej borbi bi naj bili zavezniški toliko izgubili, da je morala zelo padla. Toda naša vojska se je rešila v Dunkerque in sedaj Nemčija lahko zopet ugotovi, kdo je posestnik morja. Naša vojska se je umaknila po morju, morala našega ljudstva pa se je še bolj okrepila. Junaštvo naše vojske v Flandriji bo prešlo v zgodovino. V teh borbah se je izkazala sijajna višina in vrednost naših vojaških in mornariških poveljnikov. Danes zjutraj sem sprejel poveljnika Dunkerqueja in mu čestital.

Ob takih trenutkih lahko ves svet vidi, kakšne poveljnice ima Francija in kako se s poveljniki vsi vojniki bore za slavo Francije. Njena slava se je dvignila, toda s kakšnimi silnimi in tihiimi žrtvami tistih, ki so se vojskovali tam gori. To so bili junaki.

2. Nato so Nemci hoteli izbiti moralo Pariza in njegovega prebivalstva. V petek je Hitler organiziral napad na Pariz. Napad je izvedel okoli 300 letal. Ali vojaške objekte? Žrtve so bili starčki, žene in otroci. Toda Pariz ni bil razburil. Nekaj minut po napadu sem videl po naših trgih ponosne obraze delavstva, ki se čistili Pariz.

Ta napad na Pariz ni ostal brez odgovora. V korek ponosni so naša in angleška letala napadla porurska mesta in tam uničila številna vojaška poslopja. Naša letala so bila celo nad Monakom in uničila več tovarn za vojaške namene. Na vsak polet nad naše mesto bomo odgovorili s poletom nad nemška mesta.

3. Sedaj pa se je začela odločilna borba, začela se je bitka za Francijo. Ta spopad bo stra-

šen. V borbi sodelujejo vsa sredstva in Hitler je vrgel v borbo letala, oklopna vozila in topove. Vse to išče sedaj mesta kjer bi moglo prodreti naprej. Borba pa se je šele začela. Vendar pa vam morem reči samo to, kar mi je rekel general Weygand: »Ponosen sem na to, kako se izvršuje moja povelja«.

Opozorjamo Evropo

Naša armada sijajno brani vse postojanke in do sedaj je uničila že več sto nemških tankov.

Ves svet gleda sedaj na to bitko. Sedajni junjski dnevi bodo najbrž odločilni za usodo sveta.

Reynaud je preosnoval svojo vlado

Daladier ni več v vladi in radikali so sedaj le slabo zastopani v njej

Pariz, 6. junija. Reuter: Predsedništvo ministrskega sveta sporoča, da je Paul Reynaud izvršil večerj rekonstrukcije svoje vlade. Predsednik ministrskega sveta postane istočasno tudi minister za zunanje zadeve in minister za narodno obrambo, ker sta ti dve ministri važni za vojskovanje. V zunanjem ministertvu bo imel za pomočnika Parla Baudaina, v ministertvu za narodno obrambo pa generala Gaullea. Listnico finančnega ministertva je dobil glavni tajnik finančnega ministertva Bouthillier. Listnico ministertva za francosko rodbino je dobil Georges Pernot. To ministertvo ima delokrog prejšnjega ministertva za ljudsko zdravje. Ministertvo za informacije je prevzel Jean Prouvoit, ministertvo za javna dela Frossard, ministertvo za prosveto Delbos. V ostalih ministertvih ni bilo sprememb. Rekonstrukcija vlade je bila izvršena okoli polnoči po seji vlade. Po tej seji so ministri obiskali predsednika republike v Elizejski palači.

Pariz, 6. junija. Havas: Po današnji preosnovi je francoska vlada sestavljena takole: Predsednik vlade, obrambni minister in minister zunanjih zadev Paul Reynaud, podpredsednik vlade in minister brez portfelja maršal Pétain, podpredsednik vlade in minister brez portfelja Camille Chautemps, minister brez portfelja Louis Marin, minister brez portfelja Jean Barnegaray, pravosodni minister Serol, notranji minister Mandel, informacijski minister Prouvoit, finančni minister Bouthillier, mornariški minister Campinchi, letalski minister Laurent Eynac, prosvetni minister Delbos, kolonialni minister Rolin, trgovinski minister Cichery, minister za javna dela Frossard, minister za delo Pomaret, minister za transmisije Julien, preskrbovalni minister Queille, kmetijski minister Helier, oboroževalni minister Dautry, minister za francosko družino Georges Pernot, pokojniški minister Riviere, blokadni minister Georges Monet, državni podtajnik: v predsedstvu vlade in zunanjem ministertvu in obenem tajnik vojnega kabineta Paul Baudoin, za Alzacijo Lorenzo Schuman, v ministertvu za narodno obrambo in vojsko general de Gaulle, v mi-

nistertvu za javna dela Ferrier, minister za izdelovanje letal Menu.

Bern, 6. junija. AA. Havas: Preosnova francoske vojske je po mnenju lista »Bund« močno ojačanje položaja Paula Reynauda. Švicarski list pravi, da gre za široko centralizacijo z namenom, da se omogoči naglo in enotno delovanje na najvažnejših poprišjih. Izprememba v zunanjem ministertvu je povzročila večjo pozornost. Možno je, da je bila ta izprememba izvedena zaradi izpremembe italijanskega stališča.

Pariz, 6. junija. AA. Havas: General de Gaulle, ki je postal kot državni podtajnik v vojnem ministertvu eden glavnih sodelavcev Paula Reynauda, velja za enega najspodobnejših francoskih častnikov. V svojih številnih strokovnih delih je general de Gaulle posebno obdeloval vprašanje vpliva mehanizacije in motorizacije na sodobno taktiko in strategijo. Sam predsednik vlade Paul Reynaud je skrojil svoje poglede na sedanjo vojno, poglavito pod vplivom del generala de Gaullea. Sicer pa se je Reynaud pod vplivom teh dognanj že prej zavzemal v parlamentu za ojačitev okopnih in motoriziranih enot francoske vojske.

Rim, 6. junija. b. Povodom rekonstrukcije nove Reynaudove vlade italijanski listi po poročilih iz Pariza trdijo, da je glavna karakteristika sprememb v tem, da je Daladier izpadel iz vlade. V teh poročilih se opozarja, da se v mnogih francoskih krogih ne izključuje možnost, da bo Reynaud kot minister zunanjih poslov podvel kako novo diplomatsko iniciativo, ki bi predstavljala koristne korake za Francijo, v prvi vrsti, da se pridobi ameriška javnost za zavezniško stvar. Kar se tiče odhoda Daladiere iz vlade, je bil njegov odhod zelo na mestu, ker je Daladier pred nekaj meseci na svojem znanem potovanju po Korziki imel govor, v katerem je ostro nastopil proti Italiji in zaklical Rimu: »Jamais« (nikoli).

Nove omejitve v Angliji

London, 6. junija. AA. Reuter: Britanska vlada je objavila ukaz, s katerim uvaja omejitve glede preskrbe detaljnih trgovin. Omejitve se nanaša na večje število tovarniških izdelkov. Ko objavlja uvedbo teh omejitev, je tajnik trgovinskega ministertva izjavil v spodnjem domu, da imajo te omejitve namen osvoboditi delovno silo in material za bistvene potrebe vojne in izvoza. V naslednjem šestmesečju bodo trgovine dobile blaga v vrednosti dveh

tretjin od tiste količine, katere so dobivale v odgovarjajočem obdobju lanskega leta. Dobava bombniških izdelkov že spada pod zmanjšanje za eno četrtino. Razen tega ukaza so bile uvedene tudi druge omejitve, ki naj bi oprostile nekatere delavce specialiste, ki so potrebni za proizvodnjo streliva, dalje pa je odrejeno tudi štedenje z jeklom in drugimi kovinami.

Novi francoski veleposlanik v Moskvi

Moskva, 6. junija. AA. Reuter: Molotov je včeraj izjavil, da je sovjetska vlada dala agrement za imenovanje novega francoskega veleposlanika v Moskvi La Bona na mesto dosedanjega poslanika Naggyarda.

Cripps na poti v Moskvo

Atene, 6. jun. AA. Reuter: Novi angleški veleposlanik v Moskvi sir Staffo Cripps je danes ob 13.35 iz Aten odpotoval v Moskvo. Z romunskim letalom je odletel čez Sofijo, kjer se bo ustavil zvečer.

Izmenjava beguncev med Nemčijo in Sovjetijo

Varšava, 6. junija. AA. DNB: Med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo je bil minulo leto sklenjen sporazum o izmenjavi beguncev. »Warschauer Zeitung« izve, da bo na osnovi tega sporazuma izvršena izmenjava 60.000 ljudi.

Še več rdečih generalov

Moskva, 6. junija. AA. DNB: Listi objavljajo danes seznam novoimenovanih sovjetskih generalov in admiralov. Ta seznam vsebuje 87 pehotnih generalov, 8 topniških generalov, 13 letalskih generalov, 2 generala za oklopne enote, 2 generala poročevalskih čet, 2 generala tehničnih čet, 2 intendantska generala in 15 generalov višjega ranga, kakor tudi 25 admiralov. Te dni bodo objavljena nadaljnja imenovanja. Med drugimi je imenovan za generala sovjetskih letalskih sil Smuskevič, kakor tudi vojni komisar Proskurov.

Spaak v Londonu

London, 6. junija. AA. Reuter: Churchill in lord Halifax sta sprejela belgijskega zunanjega ministra Spaaka. Razen tega je stopil Spaak v stik s holandskimi ministri, ki se prav tako mude v Londonu.

Kanada razpušča razdiralne organizacije

Ottawa, 6. junija. AA. Havas: Pravosodni minister La Point je izjavil v parlamentu, da je 12 subverzivnih organizacij, med katerimi se nahaja tudi komunistična stranka, proglašeni za ilegalne.

Nadzorstvo nad brzojavkami na Madžarskem

Budimpešta, 6. jun. AA. MTI: Za izvedbo nadzorstva nad telefonsko in brzojavno službo s tujino je trgovinski minister izdal odlok, da v brzojavkah za inozemstvo ne bo več mogoče uporabljati navadnih skrajšanih naslovov in podpisov. Brzojavke s tajnimi besedili morejo biti poslane samo tedaj, če so sestavljene na podlagi znane brzojavne šifre, toda v tem primeru mora biti brzojavna šifra označena. V mednarodnem telefonskem prometu je treba objaviti poleg telefonske številke tudi imeni obeh, ki se pogovarjata. Telefonski razgovori se lahko vodijo samo v jeziku, ki je vsakemu dostopen. V brzojavnih uradih na postajah, v brzih vlakih, ter v letalih se v bodoče brzojavke za tujino ne bodo mogle več odpošiljati.

Romunija izganja tujce

Bukarešta, 6. jun. AA. DNB: Na podlagi novih predpisov glede pooblastitve nadzorstva nad petrolejskimi kraji je bilo precejšnje število sumljivih oseb izgnanih iz države. Med izgnanci je nekaj takih, ki so prakticirali pri petrolejskih družbah z namenom, da bi bili potem kot volonterji sprejeti v službo.

Površnim ljudem

Italijanski katoliški pisatelj Peter Babina piše v znani reviji »Il Carroccio« sledeče: »Sedanji čas ni čas, da bi obupali. Previdnost božja igra v velikih urah zgodovine svoje najboljše karte. Površnim opazovalcem, ki jih je veliko, se zdi, da Cerkev izgublja en položaj za drugim in da svet drvi v prepad brezboštva in splošnega zanikovanja. Toda mi smo šele pri prvem aktu drame in si konca ne moremo niti malo predstavljati. Cerkev tudi ne smemo gledati, kakor gledamo politične ustanove. Njeno bistveno življenje, to je, kraljestvo božje, je v naših dušah in nihče ne more prav premeriti njegove globine in širine, ali napreduje ali nazaduje. Če tudi bi bili samo trije na svetu, ki bi izpovedovali Kristusu in se držali njegove postave, bi bilo božje kraljestvo še živo in večno živo. Mogoče sočasne začetne, nemišne, toda v barbarstvo se ne bomo vrnili, ker bo Cerkev vedno med nami. Strahotni pretres sedanje vojske je samo uvertura v široko reformo ne samo političnega in socialnega, ampak tudi verskega življenja Evrope in vsega sveta. In zato moramo biti optimisti. Nobenega razloga ni za pesimizem, kakor le, če se človek boji samo le za svoje majhno življenje, katerega ne zna žrtvovati veliki stvari.«

Vojna moč Italije

Naj Italija stopi v vojno ali ne, njena velika vojaška sila v vsakem primeru močno vpliva na razvoj dogodkov. Ako stopi v vojno, potem je jasno, da bo kot vesela bistveno vplivala na potek vojne. Ako pa ostane izven vojne — kar pa je vsak dan manj verjetno — pa že samo z dejstvom, da njene divizije stoje na francoski meji v Alpah, v Afriki in drugod, veže velike dele francoske in zavezniške armade v Sredozemlju in preprečuje, da bi jih mogli zavezniki uporabiti proti Nemčiji, kjer bi jih kaj nujno potrebovali. Še v večji meri velja to za zavezniško brodogojstvo.

Poglejmo v pregledu, kakšna je vojaška sila Italije v vojni in v miru. Jasno je, da pri tem igra zelo važno vlogo tudi zemljepisni položaj Italije. Italijanska vojska šteje v mirnem času 650.000 mož. Toda v vojnem času more Italija po njenih podatkih spraviti pod orožje do 8 milijonov vojakov. Pri tem ne moremo ugotoviti, ali bi tako silno armado Italija mogla tudi prvotno oborožiti. Toda vojni pohod Italije v Albanijo in v Abesinijo je pokazal, da je moštvo odlično izvežbano in da je tudi povsem moderno opremljeno. Prav tako se je italijansko letalstvo v španski državljanski vojni odlično izkazalo. Francoski general Brecard je nedavno v »Jouru« jako pohvalno omenjal vzdržnost italijanskega vojaka, ki je na primer v Abesiniji vzdržal pod jako težkimi vremenskimi razmerami in se izkazal kot vzdržan in utrjen vojščak. Armada je razdeljena na 15 okrožij, od katerih so trije na zapadu proti Franciji, trije na severu proti Nemčiji in Švici in dva na vzhodu proti Jugoslaviji. Sedem ostalih armadnih okrožij je v notranjosti otoka in na jugu. 54 pehotnih divizij je razdeljenih na 18 armadnih zborov, katerim pa je treba pristiati še en cel oklopni armadni zbor, en

motoriziran armadni zbor in en armadni zbor konjenice ter pet alpskih divizij. Zunaj Italije je navadno 12 divizij v Libiji, 3 divizije v Albaniji, 1 divizija v Abesiniji in ena na Dvanajsterootočju. Posadka na Dodekanezu je bila zadnje čase močno okrepljena.

V Italiji je 32 poveljnikov armadnih zborov in 200 drugih generalov, ki so vsi izšolani v posebnih šolah za strategijo.

Znano je, da je italijansko letalstvo zelo dobro in to kar tiče osebja, kakor tudi materiala.

V primeru vojne bi italijanska mornarica imela opravka z angleško in francosko mornarico. Največje in najmočnejše italijanske ladje so »Vittorio Veneto« in »Littorio«, ki so stopile v službo letos v aprilu in maju. V kratkem bosta izpuščeni v morje še »Impero« in »Roma«. Potem bo imela Italija 4 najmodernejše oklopnice po 35.000 ton s hitrostjo 30 vozlov in oborožene z 9 topovi po 38 cm in 12 po 15 cm ter mnogimi manjšimi topovi. Posadka vsake oklopnice šteje 1600 mož. Razen teh najmodernejših oklopnic ima Italija potem še več nekoliko starejših oklopnic in sicer »Conte di Cavour«, »Giulio Cesare«, »Caio Duilio« in »Andrea Doria«, ki so bile zgrajene med zadnjo svetovno vojno. Te oklopnice imajo po 24.000 ton in hitrost 27 vozlov ter posadko od 1200 mož. Križark ima Italija 22, 12 jih pa ima v gradnji, tako da bodo končane prihodnje leto. Od 22 so »San Giorgio«, »Taranto« in »Bari« stare križarke, zgrajene med 1910 do 1915. Druge so noveje in so bile zgrajene med 1927 in 1937. Razen tega ima Italija kakih 60 rušilcev, približno ravno toliko torpedov, nad 100 podmornic itd. Znano je, da se te vojaške sile Italije neprestano množe in spopolnjujejo z novimi enotami.

Ta ustna voda se imenuje ODOL

Da se zavarujejo usta pred vsemi škodljivimi vplivi, je potrebna učinkovita antiseptična in škodljive kalužijoča ustna voda, ki pa je tudi prijetnega okusa. Takšna ustna voda je ODOL. Uporabljajte pri dnevni ustni negi Odol — čuvaja zdravja.

ODOL

Politični zapiski

Kam s šolano mladino?

List »Slobodna misao«, ki izhaja v Nikšiću, prinaša članek, kjer takole pravi: »Imamo že precejšnje število mestne, zlasti pa kmetijske mladine, ki ima tri, štiri do pet ali šest razredov gimnazije. Vsa ta naša mladina pa išče službe. To je umevno in bi za naše kraje bilo kar dobro, ko bi vsi tudi res mogli dobiti —. Toda ne morejo je vsi dobiti. Pač pa bi se mogli lotiti racionalizacije kmetijstva ter ga bolj industrializirati, mlekarstva, čebelarstva, sadjarstva, vrtnarstva in združiti. Iz te mladine bi mogli sestaviti izvršno armado za nagel napredek naše vasi, seveda, ko bi ta naša mladina ne bila tako zelo politizirana, še večkrat pa kavarniška. Priznati pa moramo, da mladina ni vedno vsega sama kriva, ker ji šola v tem smislu ne daje navodil za življenje, pa tudi drugi ne, ki jo vidijo okoli sebe. Te stvari je treba spremeniti ter doseči, da se bo vedno več naših šolanih ljudi začelo baviti s praktičnim delom, da se vrnejo nazaj k grudi.«

V čem je srbski nacionalizem

V Beogradu izhaja mesečnik »Nova Srbija«, ki je glasilo mladinskega odseka Srbskega kulturnega kluba. V tem listu je sin rajnega ministra Draškovića napisal članek z naslovom: »Osnovi našeg nacionalizma«, kjer med drugim pravi: »Naš srbski nacionalizem nikdar ni izključil in sovinstičen, kakor tudi nikdar ni bilo ozkostransko, kar je bilo pristno srbsko. Če naglašamo svoje srbstvo, delamo to zato, ker mislimo, da mora njegov svobodni in državotvorni duh prežeti vso Jugoslavijo. Naša domovina ni Srbija, naša domovina je Jugoslavija. Naše meje niso Sava in Donava, naše meje so na Triglavu in na Karavankah ter povsod tamkaj, kjer jih je postavil naš vojak. Želimo, da bi s svojimi brati Hrvati in Slovenci doživeli popolno slogo ter napredek, ter verujemo, da se bo to posrečilo nam mladim, če se ni našim starim. Pred vsem drugim in nad vsem drugim pa moramo imeti brezmejno mnogo zaupanja v same sebe, kakor je bilo vedno v težkih časih naše zgodovine.«

Sarajevski radikali z dr. Markovičem

Hrvatski Dnevnik poroča iz Sarajeva: »V listih je bilo poročano, da je več odbornikov in pristavev skupine Ace Stanojevića, ki so nezadovoljni z vodstvom, izstopilo iz stranke. Kakor slišimo, so ti nezadovoljni z mladino in znatnim delom članstva pristopili k organizaciji pristavev dr. Laze Markovića. Ob tej priliki so izvolili nov odbor pristavev dr. Laze Markovića. Te dni je dr. Laza Markovića obiskalo posebno odposlanstvo ter mu poročalo, kako stoji strankarske zadeve v Sarajevu. Novi odbor namerava započeti večjo akcijo za organizacijo ter zbiranje članov. Svoje delovanje ne bo omejil le na Sarajevo, temveč ga bo raztegnil po vsej osrednji Bosni.«

Belgrajski »Napred« in koncentracija

Belgrajska tedin »Napred« piše, da se je zadnje dni mnogo govorilo o koncentracijski vladi, da pa se zdi, da se vse te govorice bile brez prave podlage. Koncentracija, ki so ji politiki mnogo manj naklonjeni kakor pa širša javnost, je težko uresničiti, ker je tukaj dovolj težav in nesoglasij. Kakor se zdi, opozicija postavlja nekaj osebnih zahtev, ki pa jih druga stran nikakor ni voljna sprejeti. Poleg tega pa poročajo, da glavni odbor radikalne stranke zahteva nekaj pogojev, ki naj bi se poprej izvedli. Ti pogoji so razčiščenje računov z nekaterimi bivšimi člani radikalne stranke. Le pod temi pogoji bi radikalna stranka hotela sodelovati v koncentraciji. Na drugi strani pa tudi stranke, ki so zastopane v vladi, zahtevajo, naj bi kot pogoj opozicija poprej sprejela sporazum od 26. avgusta. Kakor pa se zdi in kakor govorijo, pa se opozicija še ni odločila, da bi ta pogoj sprejela. Demokratska stranka je v svoji zadnji izjavi izvršnega odbora, da bi omogočila širše sodelovanje, odstavila z dnevnega reda vsa vprašanja, ki bi utegnili povzročiti kako nesoglasje. Vendar tudi to ni olajšalo koncentracije. Kakor piše vladno časopisje in kakor izjavljajo nekateri njeni člani, stranke, ki so zastopane v vladi, te misli, da je sedanja vladna kombinacija v političnem pogledu zadostna. Vlada ni zoper to, da bi se morda kombinacija razširila pod pogoji, ki so zgoraj omenjeni, vendar tega nima za nujno potrebno. — Na koncu list naglašuje svoje misli, da bi bilo vendar le dobro, ko bi prišlo do koncentracije.

Popravljeni volivni izidi

Kakor poročajo hrvatski in srbski listi, je banska oblast v Zagrebu sporočila, da je treba nekaj volivnih izidov popraviti, ker so bile pri prvotnem poročanju napake. Tako je na primer bilo poročano, da je v občini Kupres lista SDK dobila 25 mandatov, skupna srbska lista pa le 11. Treba pa je popraviti, da je v resnici srbska lista dobila 25 mandatov, lista SDK pa 11. Za občino Bobota v okraju Vukovar je bilo poročano, da je tam neustrankarska srbska lista dobila vseh 12 mandatov. Toda medtem so se izvolili odborniki izrekli za SDS. V občini Opatovac v istem okraju je v resnici lista HSS dobila 4 mandate, lista mešanov pa 8 mandatov. Za to listo so glasovali tudi pristaji SDS. V občini Dobiv v okraju Vrgin most je neustrankarska lista dobila 14 mandatov, lista SDS pa le 6. — Poleg teh važnejših popravkov jih banovina navaja še nekaj manjših, ki gredo skoro vsi, v korist JRZ.

Manjšinske šole v Vojvodini

Donavska banovina v Novem Sadu je upravitelj ljudskih šol razposlala navodila, kjer se peča z vprašanjem, kje naj se odpru manjšinske ljudske šole. V navodilih je rečeno, da mora v tistih krajih, kjer manjšina zahteva ljudsko šolo v svojem jeziku, biti določeno število prebivalstva, ki zahteva manjšinsko šolo. Vsak manjšinski razred mora imeti 30 učencev. Mogoče pa je izdati tako dovoljenje tudi, če je v kak razred vpisanih le 25 učencev. Toda to dovoljenje daje le prosvetno ministrstvo. Ko starši vpišejo svoje otroke v šole, morajo šolskemu upravitelju izrecno povedati, da žele svojega otroka dati v manjšinski razred.

Zagreb, 6. junija. b. Društvo mestnih uslužbencev v Zagrebu je predložilo županu spomenico, v kateri se zahteva povišanje plač, ker so se vse življenske potrebine od aprila lanskega leta zelo podražile.

Filokomunisti in naši gospodarski krogi

I. Sovjetska realnost

Sovjetski kazenski zakonik ima v paragrafu 107. povedano tole: »Kdor nakupuje in preprodaja v namenu pridobivanja (špekulacije) deželne pridelke in predmete splošnih potreb, zgubi svobodo za najmanj 5 let, premoženje se mu pa deloma ali popolnoma konfiscira.«

Sovjetska vlada je uzakonila 20. maja 1932 sledeče: »Prepovedano je dovoljevati privatnim trgovcem odpiranje velikih in malih trgovin, treba pa je na vse načine izkoreniniti prekupevalce in špekulante, ki hočejo pridobivati na račun delavcev in kmetov.«

Ista oblast je z odlokom od 22. avgusta 1932 določila po zakonu od 20. maja 1932 za kazni »zapor v koncentracijskih taboriščih za 5 do 10 let brez pravice amnestije.«

Komunistični strokovni časopis »Sovjetska justica« prinaša med drugimi tudi razsodbe v smislu gori cit. paragrafov in odlokov. Da navedemo nekaj zgledov:

Sarkisov je bil 22. 7. 1937 od sodnje v Baku obsojen na 5 let, ker je prodal 3 telefonske plošče po 15 rubljev, dočim je uradna cena 7 do 8 rub.

Kuzmičova je bila 4. 1. 1938 obsojena na 5 let s konfiskacijo premoženja, ker je pri svojem odhodu iz Moskve vzela s seboj nekaj malega manufakture, nekaj perila in nekaj parov nogavic z vrednostjo izpod 700 rubljev, vse to prodala na deželi v domači vasi, pri tem zaslužila 60 rubljev, ki jih je darovala svojim sorodnikom.

Cevljarija Isakov in Kocin s štirimi tovariši, tudi cevjarji, so bili obsojeni vsak na 3 leta, ker so kupovali usnje, ga predelali v čevlje in potem prodajali čevlje.

Elektromonter Slajkovski je bil obsojen dne 29. 9. 1936 na 1 leto koncentracije, ker je za svoj račun montiral nekaj števecv.

To so gola dejstva. O takih in sličnih dejstvih poroča gori omenjeni komunistični strokovni časopis v vsaki številki že skozi vsa leta.

II. Naša naivnost

Naši pridobitni krogi (obrtni, trgovina in industrija) imajo pri nas svoje strokovno časopisje. To strokovno časopisje je porabilo nekaj dogodkov iz zadnjega časa, da se na široko razpiše o sovjetskih razmerah. Pišejo, da je v Rusiji »povsod nov duh«. Trdijo: »staro je likvidirano, novi so običaji, novo je pojmovanje, na nov način se gleda v svet.« Kdor bere te pisarije, pride nehoti na misel, da komunisti res ustvarjajo nov raj. Cisto namenoma se namreč prikazujejo samo svetle strani tega novega duha in novega življenja, o temnih straneh naj pa vlada molk.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 6. junija.

Včeraj ob 6 popoldne se je začela v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani redna seja mestnega sveta ljubljanskega. Sejo je začel in vodil ljubljanski župan dr. Jaro Adlešič, ki je po uvodnih formalnostih poročal o pospešenem delu za pasivno zaščito.

Zaradi česar je v vseh oddelkih mestnih uradov delo precej zaočalo. Ker ni bilo mogoče začasnega izpraznjenih mest zasesti z novimi močmi, so bile z 20. majnikom uvedene podaljšane ure. Ta ukrep je samo začasen in naj služi le temu, da ne bi mestna administracija zastala in da občani ne bi trpeli škode. Posebno važno je delo za zaščito prebivalstva, zaradi česar je ljubljanski zaščitni urad delo popeljal. Investiranih je bilo toliko denarnih sredstev, kolikor je občina mogla in smela žrtvovati v ta namen. Največ pa bo pri zaščiti mogoče doseči s poukom in vajami. Temu namenu so služila predavanja in tečaji, pred kratkim je bila poljudno pisana brošura in v soboto bo na vselemir odprta velika razstava zaščite. Iz te razstave bo ustvarjena stalna šola za vso zaščito. V njej bo prebivalstvo s stalnimi predavanji dobilo vse potrebne pouk, s stalnimi vajami pa tudi popolno izvežbovanost, slično, kakor to izvaja sedaj Zagreb in pripravila Belgrad. Glede investicij je treba omeniti, da si je občina s skromnimi lastnimi sredstvi nabavila prvo garnituro širen, druga pa bo v kratkem dobavljena. Za mestne urade in podjetja so bila zgrajena varna zaklonišča v elektrarni, plinarji in klavnicah. Dela pri javnih zakloniščih se bodo tudi nadaljevala.

Akcija za zimsko pomoč

Se zaključuje in je nabrala doslej 581.962 din. S to veliko vsoto je pokazala Ljubljana svojo človekoljubnost in darežljivost. V okviru akcije za zimsko pomoč pa so bile tudi pomembne prireditve. 26. aprila je Glasbena Matica s sodelovanjem drugih glasbenih društev priredila koncert v korist zimski pomoči, ki je vršel 20.035 din čistega dobička. G. Srečko Magolič je ob 80-letnici v Jakopičevem paviljonu priredil razstavo svojih slik ter prepustil vso vstopnino in 20% izkupitka od prodanih slik zimski pomoči, kar je dalo 6636,50 din za zimsko pomoč. Akademski pevski zbor pa je priredil 16. majnika oskrbovancem mestnega zavetišča za onemogle v Japljevi ulici koncert, ki je osrečil stanovalce zavetišča in dokazal veliko ljubezen pevcev-akademikov do mestnih revežev. Od nabranega denarja za zimsko pomoč so bila opravljena številna manjša javna dela, pri katerih je bilo izplačanih brezposelnih delavcem 210.000 din kot zaslužek za delo. Kot rezerva za prihodnjo zimo pa ostane še 370.000 din, s katerim bo mogoče napraviti še mnogo dobrega. — Župan se je spomnil tudi mestnega služitelja Salca Fiderlika, ki je 27. majnika umrl. Občinski svet je njegov spomin počastil.

Poročilo finančnega odbora

Je dal ravnatelj Dermatsija, ki je sporočil zahvalo Akademiji znanosti in umetnosti občini, ki je iz oporoke pokojnega Vilfana Josipa, v kateri je ta zapustil občini 400.000 din, prepustila Akademiji 150.000 din, kar odgovarja želji pokojnega dobrotnika. Glede na predlog dunajskega Kreditnega zavoda za izplačilo sreč ljubljanskega loterijskega posojila iz leta 1879, da naj prevzame plačilo mestna občina po razmerju 1 din za 2 kroni, je sklenil občinski svet, da tega razmerja ne more sprejeti. Pač pa je pripravil amortizirani srečke v razmerju 1 : 4, prav tako kakor je bil amortizacijski sklad občine za te srečke preveden v razmerju 1 : 4. Svet je sklenil dalje nakup dveh parcel Ivanke Svojsak na Grajskem pobočju v skupni izmeri 6000 kvadratnih metrov za 90.000 din. Sklenjena je bila dalje prodaja mestnega zemljišča »Mekika« banški upravi v Ljubljani. Tam naj bi se zgradil invalidski dom, v katerega bi se preselila tudi protezna delavnica iz Šentpeterske vojašnice. V poštev prihajajoči parceli ob Jegličevi in Bohoričevi ulici merita 2.270 kv.

Res je, da je podzemna železnica v Moskvi ideal razkošja, toda istočasno je res, da vagoni park po ruskih železnicaх že 20 let ni bil nič obnovljen. Res je, da na železnicaх vlada red, toda istočasno je tudi res, da je osebni promet na železnicaх skrčen na več kot na polovico. Res je, da komunisti zidajo dom Sovjetov za 5 milijard rubljev, toda istočasno je tudi res, da ima štiri milijone prebivalcev Moskve pravico samo na 9 do 10 kvad. metrov stanovanja na glavo, tako da stanujejo v vsakem stanovanju tako gosti, da je v vsakem stanovanju toliko družin, kolikor je sob, dočim so vse pritlikline kot n. pr. kuhinje, shrambe, kleti določene za skupno istočasno uporabo. Res je, da vlada pred prodajalnami in v prodajalnah red, res pa je tudi, da se predmeti, ki so namenjeni vsakdanji potrebi, razprodajo že v par urah, ko se pojavijo v trgovini in da je trajno pomanjkanje te vrste blaga tako običajen pojav, da se zanj že nihče več ne zmeni.

Res je, da vsi zaslužijo, toda istočasno je tudi res, da je razlika med dohodki navadnega nekvalificiranega delavca in dohodki inženirjev in ravnateljev prav tako velika kot pri nas.

III. Objektivno poročanje

Obnova naših gospodarskih odnošajev s Sovjetsko Rusijo temelji na striktnem nevmesavanju ene države v notranje razmere druge države. Zato mislimo, da je prva naša dolžnost, da objektivno gledamo na razmere v Rusiji in jih slikamo take, kakršne so. Tudi SSSR ne bo drugače postopala proti nam. Tudi ona nas ne bo ne hvalila in ne grajala, ampak postavljala vsako stvar na svoje mesto. Zato mislimo, da naše gospodarsko časopisje v svoje brezmerni naivnosti in omejenosti s svojim pristranskim poročanjem dela škodo nam vsem, predvsem pa pridobitnim krogom. Pridobitni krogi vendar ne morejo biti tako neumni, da ne bi prišli na osnovi pravkar citiranih zakonov in konkretnih dejstev do zaključka, da temelji »novo življenje« v Sovjetski Rusiji na popolnem eliminiranju vsega, kar se imenuje industrijec, trgovec ali obrtnik.

Bil bi že zadnji čas, da gospodarski krogi pomedejo s tako imenovanimi samopoklicanimi voditelji gospodarstva, ki se v svojih fantazijah in otročarijah dajo voditi po filokomunistih vseh vrst in vseh kalibrov in na ta način žagajo sebi in tistim, ki so jim zaupali vodstvo, vejo, ki na njej visi njihova gospodarska eksistenca in njihova gospodarska upravičenost.

Kdor je pameten, bo to razumel in mu zadržuje!

metrov. Občina je pripravljena prodati meter po 355 din, kar zneee skupno 805.850 din; za na parceli stoječo barako pa zahteva še 20.000 din ter je pripravljena tudi nositi vse stroške kupne pogodbe in prepisa. V besedi ostane do 1. avgusta.

Odobren je bil nadalje naknadni kredit 28.600 dinarjev za kritje obveznosti mestne občine za šolo pri Sv. Petru v Ljubljani. Za novo mitnico na Vodnikovih cesti je bil dovoljen izredni kredit 20.000 din. Obravnani so bili dalje še ugovori proti predpisom raznih davčin.

Poročilo gradbenega odbora, ki je obravnavalo le parcelacije, je dal obč. svetnik Dr. Stele France. Dovoljena je bila tudi parcelacija veleposelstva Antona Codelli na Kodeljevem. Poročilo trošarinskega odbora je dal ravnatelj Dermatsija. Sprejet je bil predlog, da se pri trošarinjenju priznajo osuški (kala) na blago za 30 različnih vrst blaga, ki jih ljubljanski trgovci imajo v skladiščene v prostih skladiščih. Prav tako so bili obravnani nekateri ugovori zoper predpise trošarine. Poročilo personalno-pravnega odbora je dal mestni svetnik g. Jože Vider. Poročilo je obravnavalo razne prošnje glede sprejemov v ljubljansko občinsko zvezo. Sporočena je bila ostavka inspektorja Silva Kranca na mesto člana mestnega sveta. G. župan Dr. Adlešič je izrekel posebno zahvalo inspektorju Silvu Kranju za 4½ letno požrtvovalno delo v kulturnem in drugih odborih mestnega sveta, kar je občinski svet s priznanjem sprejel. Za novega člana kulturnega odbora je bil izvoljen ravnatelj Osana Josip. Za preglednika občinskih računov je bil imenovan obč. svetnik dr. Adolf Golja, za člana tržnega odbora pa izvoljen Vojčin Josip.

Na tejni seji je mestni svet na predlog poročevalca g. Jože Vidra sklenil: Mestnim pogodbenim uslužbencem in dnevnikařem so bili s 1. majem 1940 zvišani mesečni prejemki, tako da dobivajo samski uslužbenci in samske uslužbenke po 1000 din, poročeni uslužbenci pa 1200 din. Poleg tega prejema poročeni uslužbenci z veljavnostjo od 1. maja 1940 za vsakega otroka do 16. leta starosti mesečno še po 150 din.

Imenovanja: Za mestne pisarniške oficijale so bili imenovani sledeči pisarniški pripravniki: Pengal Franc, Wider Boris in Vrhovec Alojzij; za mestni pomožni knjigovodji pa pisarniški pripravnik Jagočič Tone in računski pripravnik Režek Ivan. Nadalje je bila priznana stalnost mest. poduradniku Zamanu Silvestru, mestnemu tržnemu pazniku Klopič Tomažu ter trošarinskemu pazniku Blaščiču Metodu, Grošlju Ignaciju, Sedlarju Josipu in Remžgarju Maksimiljanu.

Nove namestitve: V mestno službo so bili sprejeti: Urankar Anton, absolvent Drž. teh. sred. šole kot pogodbeni gradbeni tehnik, Rotter Gabriella, absolventka Drž. dvorazredne trgovske šole kot pogodbeni pisarniška uradnica, ter Seneković Bogomila kot zaščitna sestra. Moder Ivan, Tome Franc, Bizjan Alojzij, Svoljšak Ivan in Jama Anton pa so bili namešteni kot trošarinski pazniki-dnevničarji.

Patrijotična slavnost na Cetinju

Cetinje, 6. junija. m. Danes dopoldne so na Cetinju odkrili spomenik v spomin 260 potoplenim jugoslovanskim prostovoljcem, ki so v svetovni vojni leta 1915. prihajali iz Amerike na pomoč svoji ogroženi domovini. Na pragu domovine pa jih je pred albanskim pristaniščem Sv. Ivana Medovanskega zadela nesreča, ko je italijanska ladja »Brindisi«, na kateri so se vozili, zadela na mino in se potopila. Rešilo se je samo kakih 70 ljudi.

Odkritje spomenika je izvršil zastopnik Nj. Vel. kralja poveljnik zetske divizije general Antonij

Ob sklepu lista:

Najhujši je spopad ob dolnjem teku Somme

Francesco uradno poročilo

Pariz, 6. junija. t. Havas: Nocojšnje francosko uradno poročilo pravi, da je bitka ves dan trajala z vso silovitostjo. Najhujši so boji med Aisno in Chemin des Dames. Sovražnik napada v skupinah po 200 do 300 tankov. Sovražnik ima v borbi nad 2000 tankov.

Naše divizije so se zelo uspešno borile. Prav tako so se borili vsi naši bataljoni, vse naše čete, vsi naši oddelki in vse naše baterije. Letala so ves čas napadala sovražne tanke in podpirala našo pehoto. Prav tako so se sijajno borili naši topničarji, ki so zahtevali samo to, da bi šli v prednje vrste. Več sto tankov smo sovražniku uničili.

Pred temi silnimi sovražniki napadi je nekaj naših edinic bilo pobojenih ob dolnjem teku reke Somme, kjer je sovražnik prišel do reke Bresle. Pri reki Ailette je sovražnik prodrl do severnega obrežja reka Aisne.

Proti večeri bitka še vedno traja z vso silovitostjo. Razpoloženje naših čet je sijajno.

Naša letala so bombardirala železniške zveze v Porenju in industrijske naprave v Porurju in Porenju. Dne 5. junija so naša letala sestrelila 36 sovražnih letal, sedem letal pa je bilo poškodovanih.

Nemško poročilo

Poročila DNB-ja z bojišča, 6. junija. Desno krilo nemške vojske na zahodu, ki je večeraj zjutraj začelo v severni Franciji ofenzivo na široki črti, je bilo močnejše in od silovitega odpora Francozov. Francoze smo potisnili nazaj in so nemški polki zaplenili velike količine vojnega materiala. Letalske sile so z velikim uspehom udeležujo tih bojev ter so utirale pot pehoti in zlomile odpor sovražnikovih gnezid in oklopnih oddelkov, pri čemer jim je pomagala protiletalska artilerija.

Slava mesta Belgrada

Belgrad, 6. junija. m. Na današnji pravoslavni praznik, Vnebohod, je počivalo vse delo v državnih in samoupravnih uradih. Trgovine in banke so bile ves dan zaprte. Belgrajska občina je sklenila pred nekaj leti na današnji praznik slaviti tradicionalno krstno slavo prestolnice. Zato je bilo danes vse mesto okrašeno z zastavami. Poleg državnih zastav je bilo opaziti posebno veliko srbskih narodnih zastavic. Vsa motorna vozila cestne železnice in mestni avtobusi so bili okrašeni z zastavicami.

Dopoldne se je razvila po glavnih belgrajskih ulicah velika procesija, katere so se udeležili tisoči Belgrajčanov, organiziranih v raznih društvi in organizacijah, šolska mladina, vsi uslužbenci mestne občine in številne goble. Procesijo je vodil patriarh g. Gavrilov v spremstvu številne duhovščine. Za njim je stopal zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Vojislav Petrović, nato belgrajski župan Vojin Djurić ter zastopniki najvišjih številnih vojni in kulturnih ustanov prestolnice. Na pokopališču pa so bile slavnostne zadušnice pri spomeniku padlim branilcem Belgrada, katerih se je poleg številnih mestnih svetnikov z županom Vojinom Djurićem na čelu udeležil tudi zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Dr. Durbešić. Kljub slabemu vremenu se je današnja slovesnost izvršila v najlepšem redu. Poleg belgrajske mestne občine, je imelo svojo slavo tudi več prestolniških stanovskih in kulturnih društev ter organizacij.

Za dr. Mačkov rojstni dan

Zagreb, 6. jun. b. Vsako leto se slovesno obhaja rojstni dan predsednika HSS dr. Mačka, ki je 20. junija. Za to slovesnost že sedaj v Zagrebu delajo priprave pod predsedstvom dr. Reberskega. Izvolil se bo posebni odbor, ki bo imel namen, da pripravi vse potrebno za čim slovesnejšo proslavo. Ta proslava bo letos privikar v novih razmerah, to je po sklenitvi sporazuma.

Sneg v Bosni znova zapadel

Banjaluka, 6. jun. b. Dans zjutraj so v Banjaluki prišla poročila, da je nocoj na planini Majevici in Konjahu znova zapadel sneg, kar je v juniju silno redek pojav.

83 ljudi zbolelo za steklino

Belgrad, 6. junija. m. V vasi Surice pri Loznici je pred osmimi tedni stekel neki pes, ki je ogrižel več nekoliko drugih psov, preden so ga kmetije ubili. Pred dobrim tednom pa je naenkrat obolela za steklino 72 letna kmetica, ki je v nekaj dneh v Loznici umrla v groznih bolečinah. Zdravstvena oblast v Loznici se je za ta slučaj nekoliko bolj zanimala ter ugotovila, da je v tej vasi inficiranih od steklega psa in od umrle kmetice 83 ljudi. Vse inficirane osebe so takoj poklicali v Loznico, kjer v tamkajšnji bolnišnici dobivajo injekcije proti steklini. Zdravniški upajo, da bodo tako rešili te grozne bolezni vseh 83 inficiranih prebivalcev omenjene vasi.

Osebnosti novice

Belgrad, 6. jun. AA. V imenu Nj. Vel. kralja so z ukazom kr. namestnikov na predlog prometnega ministra napredovali: pri direkciji državnih železnic v Ljubljani za višja svetnika 4-1 ing. Zvonimir Mülhofer in Viktor Kladnik, za svetnika 4-2 Miroslav Bertonec, za svetnika 5. skup. Marjan Sajovic in Milan Mikuš, za inspektorje 5. skupine Alojzij Knez, Vincencij Naiko, Jožef Termar in Anton Seljak, za višje kontrolorje 6. skupine Viktorin Lanc, Aleksander Verkovšek, Martin Majhen in Jožef Strasek, za pristava 7. skupine ing. Julij Gocan, za glavne arhivarje 7. skupine Ludvik Bratina, Mario Terglav, Zdravko Škof in Josip Pelicon, za višjega tehnika 7. skupine Josip Steindl, za višjega strojevodjo 7. skupine Franc Okorn in za višjega nadzornika proge 7. skupine Fedor Obersnel.

Stošič v prisotnosti ministra za notranje zadeve Mihaldžića, bana zetske banovine Božidarja Krstića, podbana Vlahovića, ministra na razpoloženju Djura Čejovića, zastopnika patriarha, senata, vojne, kmetijskega in pravosodnega ministra, belgrajske občine, častniškega zbora ter več tisoč ljudi iz Crne gore, Dalmacije, Hrvatske, Like in Srbije. Po blagoslovitvi spomenika je imel lep patrijotični govor ban zetske banovine. Nato so razne narodne organizacije položile pred spomenik vence, katerih je bilo okoli 40. Med njimi je bil tudi venec predsednika vlade D. Cvetkovića.

Gospodarstvo

Gostilničarska pivovarna Laško

Celje, dne 6. maja.

Jeseni bo dve leti, ko je Laško oziroma Slovenija dobila novo domače slovensko podjetje Gostilničarsko pivovarno v Laškem, katere lastniki so slovenski gostilničarji. 2800 delničarjev GPL, to pomeni veliko narodno enoto, ki hoče z domačim denarjem ustvarjati v slovenskem gospodarskem življenju delo v korist gostilničarjev samih in konzumentov. Mnogo je bilo ovir in deset let so stavili temelje za to novo podjetje, premagali te ovire, in danes, ko imamo v Laškem eno najmodernejših pivovarn in se je ta pivovarna v razmeroma tako kratkem času po pričetku obratovanja navzlic kritičnim časom vsestransko izpopolnila, znatno povečala svojo proizvodnjo, postavila na trg dobro pivo, vidimo, da konzum laškega piva vedno bolj raste.

GPL je povabila slovenske časnike, da si ogledajo moderno pivovarno v Laškem. Časnikarji so se v lepem številu odzvali povabilu uprave GPL in si v torko ogledali pivovarno. Na kolodvoru so sprejeli časnike upravni svetniki GPL s predsednikom g. Cirilom Majcnom in g. inž. Uhlirjem na čelu.

Splošno je že znano, da spada pivovarna v Laškem med najmodernejše pivovarne v Evropi. Ni sicer velika, a zgrajena je zelo praktično in po najmodernejših načrtih, ki jih je napravil g. inž. Uhlir po večletnem delu. Pivovarna obsega nekaj nad 60 prostorov, ki so zelo praktično urejeni, med sabo avtomatično zvezani in zelo higienični. Gradnja pivovarne z nakupom strojev je stala okrog osem milijonov dinarjev, z obratom in vso zalogo pa je cenijo nekaj nad 15 milijonov din. Konzum piva vedno bolj raste, zato je morala uprava v prvi vrsti gledati, da je razširila prostore, zlasti ležalne kleti, v katerih se sedaj nahaja v dveh etažah 36 tankov (20 tankov po 200 hl in 16 tankov po 250 hl piva). Vsi ti tanki so polni in v njih ležijo pivo tri mesece, preden gre v promet.

V desnem pritličju pivovarne je velika kotlarna z ogromnim kotlom, od koder vodi črpalka v precejvalno kad. Od tod vodijo precejvalne cevi nazaj do kotla, kjer se dodaja hmelj. Za eno varjenje —

kuhanje je potrebno 3000 kg slada in le 45 kg hmelja. Kotlarna je najnovejšega angleškega sistema in proizvaja pod 16 atmosferami pritiska.

Ko smo se podali v hladilne prostore, kjer se nahaja kompresor za hlajenje kleti in proizvodnjo ledu, smo se zavili, da si ne bi kdo prehladil grlo. Motor lahko proizvaja dnevno v osmih urah 6000 kg ledu. Nato smo si ogledali varilnico, ki ima štiri nadstropja. V najvišjem je rezervoar za 400 hl vode. Posebnost laške pivovarne je, da ima termalno vodo, ki se posebno dobro vpliva na kakovost piva. Voda je izpeljana po vodovodu pod Savinjo z desnega brega iz 22 m globokega vodnjaka. Reko loči od vodovoda debela plast gline. Strojni prostori so urejeni zelo higienično. Prav tako so lepo urejena skladišča za slad, hmelj in druga tehnična dela. V hladilnih prostorih se nahajajo veliki hladilniki z 250 hl prostornine. Semkaj prihaja pivo v vročem stanju z 80 stopinj iz varilnice v hladilnik, kjer se pivo ohladi na 30 stopinj. Od tod teče v vreline kadi, ki merijo okroglo 175 hl. Teh kadi je sedaj osem v laški pivovarni. Iz teh kadi se spušta pivo v ležalno klet v tanke, kakor smo že omenili. Pivovarna ima tudi lastno elektrarno.

V zalogi imajo še precejšno množino češkega sladu, ki pa bo tudi kmalu porabljen. Zato so ga že naročili na Madžarskem, zanimiva pa je akcija GPL, ki se je obrnila na okrajne kmetijske reference, da bi skušali tudi med našim kmečkim ljudstvom vzbuditi zanimanje za sajenje ječmena, za katerega so dobili boljša semena. Doselej je prijavilo že okrog 80 kmetov, ki so že sadili ječmen. Sedaj proizvaja pivovarna mesečno 60 vagonov, to je 60 krat 50 hektolitrov. V prometu je sedaj 8000 sodčkov in 300.000 steklenic. Sedanja kapaciteta proizvodnje dosega 25.000 hl piva, lahko pa bi bila še trikrat večja.

Časnikarji so bili po ogledu pivovarne povabljeni k ocenjevanju vseh vrst laškega piva in k prigrizku. Ob tej priliki je predsednik GPL hotel g. Ciril Majcen iz Ljubljane pozdravil časnike in izrekel zahvalo za podporo domačega podjetja. V imenu časnika je se je zahvalil za pozdrav g. Gmajner.

22,8 na 20,77 milij. din (v tekočem letu še nadalje). Čisti dobiček je znašal za 1938 0,9, za 1939 pa 2,05 milij. din, kar se vse porabi za odnose. Doselej so pri zavodu oproščene vse vloge do 5000 dinarjev, pričakovati pa je še nadaljnjih oprostitvev v teku letošnjega leta.

Električna družba Vojvodina, Belgrad, ki ima elektrarno v Petrogradu, izkazuje za 1939 pri glavnici 11,0 in bilančni vsoti 15,55 (15,15) milij. bruto donosa 5,33 (5,1) in čistega dobička 0,9 (0,64) milij. din.

»Uljarica«, d. d. za gojitev oljnatih rastlin ter prodajo kmetijskih proizvodov, Belgrad, Glavnica 5,0, bilančna vsota 10,9 (8,55) milij. din, dohodki 4,14 (3,24), čisti dobiček 1,76 (1,3) milij. din.

Arhiv kmetijskega ministrstva. Izšel je 17. zvezek Arhiva kmetijskega ministrstva, ki vsebuje zbirko znanstvenih del o kmetijstvu. Najnovejši zvezek prinaša razprave o trajanju brejosti koni v Jugoslaviji, zgodovinski pregled socialnih razmer na vasi v naši državi, gradivo za pedološke razmere Grahalskega polja v Boki Kotorski, o varovanju svežih češpelj v hladilnicah, o laboratorijskih poskusih konzerviranja okopavin s siliranjem, o gibanju soli v donavski vodi za časa vegetacijske periode, o let metulja jabolnega smetivca in rezultati pobiranja v letu 1937, o 7. svetovnem perutninarstvenem kongresu in razstavi. Nadalje vsebuje revija tudi še mnogo manjših prispevkov. Ureja jo g. dr. Branko Pešič. Zvezek stane samo 20 din in se dobi v Vseslovenski knjigarni v Belgradu, Poenkarova ul. 36.

Zvišanje glavnice. Delniška družba Cerealeksport v Belgradu, pri kateri je udeležen nemški kapital, povišuje glavnico od 1.1 na 5 milij. din. Proizvodnja umetnega kavčuka v Italiji. Italijanski listi poročajo, da bo v kratkem domača proizvodnja sintetičnega kavčuka povečana na 10.000 met. stotov letno. S proizvodnjo se peča družba Pirelli in pa polidržavni zavod IRI.

Romunska pšenica za špansko staro železo. Romunsko ministrstvo za zunanjo trgovino je dovolilo izvoz 10.000 ton pšenice v Španijo. V zameno bo Španija dobavila Romuniji staro železo.

Uničevanje kavčukovih odpadkov na Madžarskem prepovedano. Z najnovejšimi vladnimi ukrepi je ukinjena ugodnost, da smejo podjetja brez dovoljenja porabiti 15% uvoženega surovega kavčuka. Tudi je prepovedano v industrijskih obratih kakor tudi v trgovskih, da bi se uničeval kavčuk, ki nastane kot odpadke.

Borze

Dne 6. junija 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 3.866.105 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt	140.79—143.99
Pariz 100 frankov	79.48—81.78
Newyork 100 dol.	4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov	992.92—1002.92

Zoper glavobol

pomagata 1—2

ASPIRIN

tableti

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“-jev Aspirin.

Opl. rep. pod 1 br. 17492 od 22. XII. 1935.

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt	174.19—177.39
Pariz 100 frankov	98.40—100.70
Newyork 100 dol.	5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov	1227.00—1237.00

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.70—14.90
Solun 100 drahem	31.65—32.35

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem	32.65—33.35
----------------------------	-------------

Curih, Belgrad 10, Pariz 8.075, London 14.25, Newyork 446, Milan 22.50, Madrid 45, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 400, Varšava 90, Budimpešta 79, Atene 3, Carigrad 3, Bukarešta 2.25, Helsingfors 8.50, Buenos Aires 101.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 390—393

v Zagrebu 391—395

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 96 blago, agrarji 50 blago, vojna škoda promptna 390—393, begluške obveznice 61—62, dalm. agrarji 53.50—54.50, 8% Blerovo posojilo 93.50—94.50, 7% Blerovo posojilo 83.50—84.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar, 7% stab. pos. 94 denar. — Delnice: Narodna banka 7900 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 96 blago, agrarji 50 blago, vojna škoda promptna 391—395, begluške obveznice 62 blago, dalm. agr. 55.50 denar, 4% severni agrarji 50.50—51.50, 8% Blerovo posojilo 94.50 blago, 7% Blerovo posojilo 84.50 blago, 7% posojilo Drž. hip. banke 93 blago. — Delnice: Priv. agrarna banka 176 blago, Trboveljska 247 denar, Gutmann 56 denar, Sladk. tov. Osijek 215 denar, Osj. livarna 160 denar, Isis 31 denar, Oceania 600 denar, Jad. plovlja 400 den.

Gene živine in kmetijskih pridelkov

V okraju Ljutomer, dne 1. junija t. l. — Biki II. vrste 6—7 din, voli III. vrste 4.50—6 din, telice II. vrste 6.50—8 din, telice III. vrste 5—6.50 din, krave II. vrste 5—5.50 din, krave III. vrste 4—4.50 din, teleta II. vrste 6.50—8 din, prašiči špeharji 7—9 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso II. vrste prednji del 12 din, zadnji del 14 din, goveje meso III. vrste prednji del 10 din, zadnji del 12 din, svinjina 16 din, slanina 18 din, svinjska mast 20 din, čisti med 15—20 din, goveje surove kože 9 din, telečje surove kože 12 din, svinjske surove kože 10 din za 1 kg. — Pšenica 220 din, ječmen 190 din, rž 200 din, oves 170 din, koruza 180 din, fižol 700 din, krompir 200 din, seno 150 din, slama 70 din, koruzna moka 200—275 din, ajdova moka 375 din za 100 kg. — Trda drva 110 din za kubični meter, jajca 0.70 din za komad, mleko 1.50—2 din za liter, surovo maslo 29 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—6 din za liter, finejšje sortirano vino pri vinogradnikih 6—9 din za liter.

Uvoz iz neklirinskih držav

Devizno ravnanje Narodne banke je pozvalo vsa domače uvoznike, ki nimajo odobritve za uvoz, imajo pa blago pripravljeno za uvoz v inozemskih javnih skladiščih, pristaniščih in tranzitnih magazinih, morskih lukah ali na ladjah, da takoj predložijo komiteju za uvoz konkretne prošnje za uvoz omenjenega blaga. Prošnje naj se predložijo na običajnih formulirjih, ki se dobe lahko v centrali ali podružnicah Narodne banke. Poleg prošnje je treba poleg navedenih podatkov (v formulirju) navesti še: kraje, kjer se blago sedaj nahaja, od kdaj se nahaja blago na sedanjem kraju ležanja in dokaze o teh navedbah. Kdor nima verodostojnih dokazov, naj poda pismeno izjavo, da so navedeni podatki točni.

Povišanje železniških tarif

Z veljavnostjo od 15. junija letos se povišujejo izračunane vozne in vozninske postavke za 15%. Vendar pa izjemno niso zvišane postavke za naslednje predmete: žitarice, krompir, slama, seno, suha deteljina in lucerna, trava, sveže trave in deteljine ter lucerne koruzovina, listje za živinsko krmo ter mešana živinska krma.

Ravno tako se povišujejo one pozicije aneksa, pri katerih so za računanje vozne določeni tarifni razredi.

Vplačila za dijake v Nemčiji. Pristojne nemške oblasti so povišale mesečno kvoto, katero so doslej naši dijaki mogli prejemanj v Nemčiji v registrih markah. Kvota je zvišana od 200 na 250 registrih mark. Do nadaljnjega se bo lahko sprejemalo do 88 mark za vsakega dijaka, ki študira v Nemčiji, namesto dosedanjih 68 mark. Za teh 88 mark se bo našim dijakom v Nemčiji izplačevalo po sedanjem tečaju registrske marke okoli 250 mark.

Bilance

Tovarna za dušik, Ruše. Lani se je proizvodnja povečala, pa tudi cene so narasle. Ker je bilo v jeseni lani zaradi nizkega vodnega stanja Drave premalo cenene električnega toka, je moralo podjetje v začetku leta 1940 uporabljati kalorični tok, kar je seveda negativno vplivalo na zvišanje proizvodnih stroškov in je morala zaradi tega biti vsavljena večja vsota v rezervi. Bilanca izkazuje pri glavnici 20,0 milij. din povečanje rezerv od

10,8 na 13,16 milij. din in upnikov od 18,84 na 24,7 milij. din zaradi povečanih zalog. Med aktivni so narasle zaloge izgotovljenih proizvodov od 10,54 na 19,6 milij. din, dočim so se dolžniki celo nekoliko zmanjšali. Pri bruto donosu (brez prenosa) 10,9 (10,2) milij. din je znašal čisti dobiček 1,7 (1,5), odn. s prenosom vred 2,55 (2,02) milij. din. Dividenda znaša za 1939 6%, za 1938 je znašala 5%.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice. Računski zaključek za 1939 izkazuje povečanje novih vlog od 6,0 na 6,8, dočim so se stare vloge znižale od 114,7 na 102,2 milij. din. Primerno so se zmanjšala stara posojila od 77,0 na 65,84, dočim so nova narasla od 1,0 na 2,1 milij. din. Zaradi odprodaje so se zmanjšale tudi nepremičnine od

Smrtno se je ponesrečil naš najdražji štiriletni sinček

Gregor Bizjak

Pogreb nepozabnega bo v soboto, dne 8. junija 1940, popoldne na okoliško pokopališče v Celju.

Uro pogreba javimo naknadno.

Logatec-Celje, dne 6. junija 1940.

Neutolažljivi:

Andrej Bizjak, okrajni načelnik v Logatcu, oče; Marija, roj. Kocjan, mati; Breda, sestra; Franc in Ana Kocjan, dedek in babica.

V senci vojnih ladij

Po E. Dargentu priredil Fr. Torkar.

Po dveh urah plovbe v koloni se vodilna angleška ladja odtrga od kolone, ki ji je bila na čelu; na jamboru se pojavi skupina mnogobarnih zastavic: povelje za novo razporeditev. Po njej smo se razpostavili v »grablje«, to se pravi v štiri vrste po dve ladji, plujejo v razdalji petsto metrov. Angleži so na levi strani, »Columbie« je na čelu skrajne desne vrste in krije bok »convoy«, za njo plove »De Grasse«. Straža je pomnožena: po dva moža na vsakem zgornjem in po dva na vsakem spodnjem mostu in dalje še straža visoko gorj v svoji stražnici na velikem jamboru. Posadka sama ne bi zadostovala za opravljanje te izjemne službe; zato smo se ponudili poveljniku na razpolago, kar je ta hvaležno sprejel. Odslej je vsak izmed nas prevzel stražo dvakrat na dan po dve uri. Ta odločitev nam je prignala tisti mučni vtis brezkoristnosti, ki se nas je začel polati.

Nekoliko pred sončnim zahodom sem toplo oblečen in opremljen z daljnogledom stopil na spodnji mostič na desnem krilu ladje, da bi nastopil prvi dve uri službe. Na moji strani je nepremično stal nek mornar z očmi uprtimi v morje in še ob mojem prihodu se ni obrnil. Na poveljniški most prihajajo in odhajajo oficirji, se zarejo za trenutek na obzorje, sprejemajo signale ladje — vodnice, Naka naloga je bila opazovati morje v razdalji ene milje in pol na sprednji in desni strani ladje Sicer so me opozorili, da imam bolj malo izgledov, da bi odkril periskop, pot torpeda pa da je čisto vidna; če ga o pravem času opazijo, se mu morejo izogniti z naglim obratom.

Neprenehoma obračam oči po okolišu, ki mi je odznan v nadzorovanje; često se vid utruji; zdaj pa zdaj se mi zazdi, da vidim

podmornico, kako drevi proti nam, a se na njenem mestu kmalu vzdigne bela meglica, znamenje, da je kit izdihnil. Kolikokrat bi me galebi in pliskavice kmalu prisilili, da bi znanil prihod podmornice, če ne bi še o pravem času spoznal teh stalnih morskih prebivalcev.

Često sem se ozrl nazaj na »De Grasse«, ki sem ga v sončni svetlobi videl samo v obrisih. Le redkokdaj se mi je narava odkrila v toliki lepoti, kar pa sem globoko doživljal.

Moj tovariš je še vedno kot zakopan v tisto divjo negibljivost, ki jo le enkrat ali dvakrat prekine kak val ali dim tam daleč na obzorju; to on opazi z golim očesom prej kot jaz z daljnogledom. Nekoliko sem zaradi tega po nižan in med nama vlada nema tekma. Komaj opazimo kako ladjo, takoj alarmiramo poveljstvo in ves naš »convoy« takoj spremeni smer, da se tako izogne kakšni nesreči.

Ko stražim eno uro, naznanj zvonec izmenjavo straže na jamboru; nek mornar se z nezaskisano spretnostjo vzpenja po jamboru in izgine v stražnico, odkoder se takoj prikaže tovariš in se začne po isti poti spuščati navzdol. Potem se zmrzači in moja straža se konča ob krasnem luninem svitu. Tovariš me je prišel zamenjat: nič posebnega.

19. septembra: — Ponoči so izginile torpedovke in povodna letala, ki so nas spremljala. Zaradi tega se nek ugleden potnik posteno razburi: »Kaj vraga misli admiraliteta, da pušča brez zaščite tako imeniten »convoy«, ki vozi s seboj toliko za vojsko prepotrebne materiala, poleg tega pa še na tisoče ljudi in imenitnih potnikov?« Dame sprejmejo novico brez večjega razburjenja; med njimi je celo ena, ki je nad tem vzradoščena. Vedno je gojila željo, da bi enkrat videla lepo torpediranje in dobro »posrečeno« katastrofo ladje. Sedaj je njena zadeva vendar enkrat na pravi poti. »Poleg tega,« razlaga ena, »si ne moremo zaleti

boljših pogojev, kajti če se ena ladja potopi jih preostane še sedem, ki sprejmejo ponesrečence.«

Razgovor je danes kaj malo živahen; mnogi ugotavljajo, da je voda mrla in da bi se v slučaju nesreče rajši nahajali v bolj milem podnebju; drugi ugovarjajo, da je v toplih morjih nevarnost, da te požrejo morski volkovi. Da se temu izogne, svetujejo izkušeni ljudje, da se moramo držati v vodi navpično, ker morski volk hlastno grabi le vodoravno ležeč plen. Takoj odidejo nekateri izmed nas v bazen k glavni vaji. A žal, bazen je suh; nameščen je na zgornjem mostu in ta masa vode je precej ovirala ladjo pri manevriranju, ker je krčila ravnateljstvo.

Kljub tem šalam čutimo napeto ozračje in vedno večjo nevarnost. Čisto malenkostni dogodki nam pokvarijo lepo sožitje. Tako navzočnost jaz orkestra z »Normandie« povzroča spor, ki deset dni loci potnike v dva sovražna tabora: zagovornike plesa in tiste, ki ga odklanjajo kot neumestnega v vojnem času. Odtod prošnje, tajni sestanki, prerekanja, grožnje, združene s tožbami nad upravo itd.

V resnici pa ti potniki tripojo zato, ker živijo le sami zase, brez kakega posebnega zunanjenega dogodka, ki bi vzbudil njihovo zanimanje. Nujno je torej, da jim pripravimo vsaj nekoliko razvedrila in veselja; zato mislimo organizirati v njihovo korist »zabavno sejo«.

20. septembra. — Življenje na krovu, to se pravi: tenis, igre s kamenčki, sončne kopeli, kino, branje, splošna brezčutnost, kar prekinita le vsakodnevna štirinurna straža. Kaj posebnega ne vidimo, le danes zjutraj sem opazil ribiško ladjo s tremi jambori, ki se je vračala z lova tam nekje od Nove zemlje; dolgo nam je na vidiku in se zdi skoro negibna pod svojimi težkimi jadrji. Pravijo, da bi vozila tri tedne, preden bi s to hitrostjo prišla v Francijo.

Še vedno ne vemo kje smo, kam prav za prav plovemo in kaj se dogaja po svetu; neprestano slišiš samo komentarje k ladijskemu dnevniku, ki bi bil res lahko malo boljše opremljen.

Ker je bila uporaba brezžičnega brzojava prepovedana, nas je večkrat na dan pozvala ladja-vodnica s pomočjo optičnih znakov k skupnim vajam: sedaj namišljen napad po neki vojni ladji, drugič nudimo pomoč torpediranemu parniku, sedaj napad letal: to manevriranje in še druge neprilike prisilijo poveljnike, da zmanjšajo hitrost in tako se zavlačuje tudi naš prihod v domovino.

21. septembra. — Zdi se, da je to noč neka nerazsvetljena tuja ladja obkrožila naš »convoy«, ne da bi mi opazili njen prihod.

Danes sem govoril z ljubeznivim meščanom iz Saint-Pierre-a, ki se je skupno s petimi ali šestimi sorojaki odzval klicu domovine. Že takoj ob napovedi vojne je obvestilna ladja »Ville-d'Yeu«, ki je opravljala policijsko službo ob obrežju Nove zemlje, pristala v Saint-Pierre-u. Vojaški obvezanci so morali v dveh urah pospraviti svoje stvari, zapustiti dom z družino in odriniti proti domovini. Sedem trideset ur za tem so bili že v Halifaxu, odkoder so po desetih dnevih čakanja zopet zapluli na odprto morje na »Columbie«. Vsi so bili ribiči ali delavci v tovarnah za konzerviranje rib razen enega, ki je učitelj v tamkajšnji šoli. Povedal mi je veliko stvari o življenju v tistem kraju in prav ganiem sem bil, videti te ljudi, daljne priče francoske misli, kako samozavestno zapuščajo svoje domove, kjer so si z žuljavimi rokami služili vsakdanji kruh in sedaj gredo prelivat kri za deželo, ki je morda še nikoli niso videli in ki je dozdnevno že pozabila na svoje sinove, naseljene po tujih pokrajinah.

(Dalje.)

Droblne novice

Koledar

Petek, 7. junija: Robert, opat; Baptista Varani, devica.

Sobota, 8. junija: Medard, škof; Pacifik; Viljem.

Novi grobovi

† V Belgradu je mirno v Gospodu zaspala gospa Dana Vukšinić roj. Šatič, soproga gosp. Tinka Vukšinića, kapetana I. razreda. Naj ji sveti večna luč! Gospodu kapetanu naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrl gospod Franjo Novak, mizar. Pogreb bo v soboto ob 4 popoldne iz hiše žalošni. Bohoričeva ul. 30 na pokopališču k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Slovenski Bistrici je umrla posestnica gospa Anka Pinter roj. Godec. Dosegla je starost 78 let. Pokopnica je bila zelo ugledna, spoštovana in priljubljena gospa. Med sorodniki, ki žalujejo zanjo poleg njenega soproga g. Alojza Pinterja, je tudi svak, znan mariborski veletrgovec g. Ferdo Pinter, in nečak odvetnik dr. Makso Snuderl. Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 7. junija, ob 16 iz hiše žalošni v Slov. Bistrici. Naj počiva v miru, preostali naši globoko sožalje!

Osebnosti

— Izpit za pooblaščen inženirje geodetsko-kulturno tehnične stroke so opravili pri ministrstvu za zgradbe v Belgradu gg. inženirji: Ivan Čuček, Peter Dimitrijevič, Bine Jerin, Tone Stupčan, Božidar Verstovšek in Avgust Vivod. Čestitamo!

Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gg. Otmar Brence iz Grada, Jože Gogala in Saša Reihner, oba iz Ljubljane. Čestitamo!

Moj mož je zapeljivec

(V mrežah gangsterjev)

Glavne vloge: Melvyn Douglas, Florence Rice

— G. ban dravske banovine dr. Marko Natlačen danes ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

— Gorenjska je vsa dostopna. Neodgovorni ljudje širijo neresnične vesti, da so nekateri gorenjski kraji nedostopni. To je enostavna izmislica, ki jo hoče vzeti urejenim gorenjskim krajem še obisk domačih gostov. Tujskoprometna zveza sporoča, da so dostopni vsi kraji, zlasti v Gornjesavski dolini in v Bohinju, seveda je pa potrebno jemati s seboj legitimacijo. Najbolj vplelane so legitimacije Slovenskega planinskega društva, vidirane od upravne oblasti I. stopnje.

— Sprejemni izpiti za I. razred na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ul. 4) bodo dne 24. junija ob 8 dalje. Proseje za sprejemni izpit (formular pri hišniku), kolkovane z 10 din. drž. kolkom, bo sprejemalo ravnanstvo 20. 21. in 22. junija dopoldne. Prošnje je treba položiti rojstni list in izpričevalo o dovršeni osnovni šoli (ne knjižice). Rojstni list v tujem jeziku (razen v latinščini) morajo biti opremljeni s sodno overjenim prevodom. Priloge morajo imeti vsaj 4 din. drž. kolek (tudi, če je bilo na pr. izpričevalo zaradi uboštva izdano brez take). — Ravnanstvo.

— Praktični učiteljski izpiti bodo v prihodnjem šolskem letu od 1. oktobra t. l. do 15. maja 1941. Učiteljski pripravniki, ki služujejo v okrajnih Brezicah, Črnomelji, Gornji grad, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Laško, Litija, Ljubljana-mesto, Ljubljana-okolica, Logatec, Novo mesto, Radovljica in Škofja Loka naj po dopisnici javijo do 20. t. m. izpitnemu odboru, kdaj žele dati izpit, ko izpolnijo pogoje, naj vložijo pravilno opremljeno prijavo preko šolskega upraviteljskega, okrajnega načelnika in prosvetnega oddelka kr. banske uprave na drž. izpitni odbor za praktične učiteljske izpite v Ljubljani. — Predsednik Prijatelj Ivan, direktor.

Razpis banovinskih literarnih nagrad

Da pozivi slovenske leposlovno produkcijo, razpisuje tudi letos kraljeva banska uprava za najboljša izvirna dela literarne nagrade v skupnem znesku 20.000 dinarjev. Nagrade se bodo dajale za leposlovna dela v vezani ali nevezani besedi, ki sploh še niso bila objavljena ali pa bodo izšla v času od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941. Izmed natisnjenih del se bodo upoštevala le izvirna, ki bodo objavljena prvič, in so izključeni prevodi, ponatisi in predelane izdaje že izdanih del. Le pri pesniških zbirkah in zbirkah novel je dovoljeno, da vsebujejo tudi dela, ki so bila že objavljena v raznih revijah, vendar pa morajo imeti vsaj nekaj čisto novih, neobjavljenih stvari. V splošnem se bodo upoštevala zlasti taka pripovedna in dramatska dela, ki obravnavajo katerokoli pomembno dobo slovenske zgodovine in narodnega življenja ter so važna za vzgojo narodne zavesti. Seveda bo odločevala tudi pri teh delih umetniška višina. Število in višina nagrad določi po svobodnem preudarku glede na število nagrade vrednih del razsodišče, ki ga imenuje ban. V primeru, da ne bo predloženih dovolj del, ki bi nagraditev zaslužila, se nagrade podeli v omejenem znesku ali pa sploh ne podeli in se znesek prihrani za razdelitev po prihodnjih razpisih. Avtorji, ki se mislijo udeležiti tega književnega tekmovanja, naj predložijo svoja natisnjena dela v petih, nenatisnjena dela pa vsaj v treh tipkanih izvodih najkasneje do 31. marca 1941 prosvetnemu oddelku kraljeve banske uprave v Ljubljani.

— Mešanska šola v Litiji. Iz Šmartna pri Litiji nam poročajo: Kakor vse kaže, se bo v dobljenem času gradila prepotrebna mešanska šola v Litiji in sicer na lepem sončnem kraju, na obronku Dobrave-Grbin z izredno lepim razgle-

Filmski problem, ki ga želi poznati vsaka žena! — Močno dramatično filmsko delo o zločinah in njihovih žrtvah, poživljeno s sijajnim humorjem in spretnimi triki

Kino SLOGA, tel. 27-30. Ob 16. 19. 21.

dom na Litijo, na banovinsko cesto Litija-Šmartno in na železniško progo. Res je, da je veliko vsakovrstnih mišljenj in predlogov, kje naj bi šola stala; toda, če smo popolnoma nepristranski, moramo priznati, da je ta prostor zelo posrečeno izbran v vsakem pogledu, tako estetskem, tehničnem, finančnem in higienskem. To so argumenti, ki jih je pri taki stvari vsekakor treba upoštevati. Tudi je treba upoštevati, da bodo imeli učenci trga Litije komaj 300 m do šole, učenci iz Šmartna, ki je zibelka prosvetne kulture v naši širši okolici, pa 1 km do šole. Zato oblastveni odlok o določitvi te posrečene stavbne parcele prav toplo pozdravljamo.

— Podaljšanje vodovoda v št. Vidu pri Stični. Leta 1938 smo zgradili v št. Vidu vodovod, ki je bil zelo potreben. Mali potokček se ob času suše kar izgubi v razne votline, ker smo na kraškem svetu. Ob državni česti, ki je 900 m od št. Vida, je v obližju cerkve sv. Roka 16 hiš, ki so še bolj potrebne zdrave vode nego v sredini št. Vida. Voda, kolikor je pri teču do sv. Roka, je tako onesnažena po odpadkih iz usnjarne, da je neuporabna za ljudi in tudi za živino. Zato je začel Higijenski zavod v Ljubljani s podporo države in banovine graditi vodovod do sv. Roka. Ta teden se je pričelo delo. Ker kopljejo jarek za revo ob banovinski česti, zato je cesta od št. Vida do sv. Roka za avtomot zaprta. Če bo ugodno vreme, bomo koncem prihodnjega tedna lahko tevi polagali in potem bo cesta zopet prosta.

— Ribolov za goste na Bledu. Za goste, ki obiskujejo Bled, izdaja ribolovna dovoljenja Banovinska ribolovna postaja na Bledu za Savo Bohinjsko, Ribnico, Mostnico, Blejsko in Bohinjsko jezero proti dnevni odškodnini 50 din ali tedenski 200 din.

Samo še danes ob 16. in 21. uri
najlepši glasbeni film
Kino Matka tel. 21-24 Predstava ob 19 radi produkcije odoade

Čajkovski

Zarah Leander Haas Siuwe

Predstava ob 19 radi produkcije odoade

V filmu se izvajajo njegova IV. V. in VI. simfonija in odlomki iz opere »Evgen Onjegin«

— Slovenska cerkev v Mandalini. Mandalina je polotok pri Sibeniku. Ta polotok je znan vsem tistim našim fantom, ki so služili pri kraljevski mornarici, kajti na tem polotoku je mornariška podčastniška šola in enkrat pogostokrat zahajajo ladje naše kraljevske mornarice. Gotovo boše radovedno vprašati, kakšno vlogo naj na tem polotoku igra slovenska cerkev. Toda ta cerkev bo v veliki meri namenjena tudi Slovincem, kajti polovico mandalinske fare tvorijo Slovinci. Nad 80 je samo slovenskih družin, veliko pa je tudi število Slovencev častnikov, podčastnikov in gojencev podčastniške šole. Skupaj je torej vseh Slovencev v Mandalini okoli 250 in to je že kar lepo število. Na Mandalini so imeli majhno župno cerkev, ki pa je lansko leto pogorela. Sedaj zidajo novo in večjo. Zidanje nove cerkve se je lotil mladi in agilni župnik Damjan Rodin, ki je študiral bogoslovje v Ljubljani in je tudi v Ljubljani pel svojo novo mašo. Pozna vernost slovenskega ljudstva, pozna tudi njegovo darežljivost za verske namene. Zato se obrača na več verno slovensko ljudstvo, da mu prisloži na pomoč pri zidanju njegove župne cerkve, ki je obenem tudi župna cerkev velikega števila Slovencev, ki pa so žal vsi revni in ne morejo mnogo pomagati pri zidanju prepotrebne hiše božje v Mandalini. Mi v Sloveniji imamo veliko svojih potreb in nam dostikrat zmanjkuje sredstev tudi za najnujnejše potrebe. Vendar bomo storili prav, ako bomo, četudi s majhnim darom, pomagali svojim rojakom, ki žive med hrvatskimi brati in ki žele sodelovati pri zidanju svoje župne cerkve. Darovi naj se pošljejo na naslov: Damjan Rodin, župnik, Mandalina pri Sibeniku.

— Opozorilo javnosti. Radi dokončevalnih del na betonskem cestnišču pri nadvozu čez železniško progo v Zabcici (odsek Jeperca-Labore) je potrebna skrajna previdnost pri vožnji in strogo vpoštevjanje postavljenih varnostnih signalov. Ta dela bodo trajala približno 10 dni.

— Zborovanje okrajnega učiteljskega društva v Litiji, ki je bilo napovedano za v soboto 8. junija v Ljubljani, je odgodeno za nedoločen čas.

— Učiteljsko zborovanje okrajnega društva v Celju, ki je bilo napovedano za soboto 8. t. m., je zaradi ovir moralo biti odpovedano.

šča dolžna v kazenskih zadevah postopati brez odlašanja in brez ozira na običajni delovni čas. Vse nadzorstvene oblasti morajo skrbeti, da se delo po tej uredbi konča čimprej in bo ministrstvo v tej smeri vodilo najstrožje nadzorstvo. Predsedni so dolžna skrbeti za hitro izvajanje omenjene uredbe okrožna sodišča. Okrajna in okrožna sodišča morajo posiljati od 1. junija naprej pravosodnemu ministrstvu poročila o tem svojem delu.

— Požar v Dupljah. K poročilu o požaru Šupe, ki pa je zažgala iskra tržiškega vlaka, moramo dodati, da so zelo požrtvovalno sodelovali pri gašenju člani gasilske čete iz Zet pri Bistrici in onemogočili s svojo spretnostjo, da se požar ni razširil in zajel zraven stoječe hiše.

— Velike tatvine na deželi. Konec maja so neznanji vlomilci vdrl v gostilniško sobo gostilničarke Kovič Matilde v Zrečah. V noči so si privoščili temeljito preiskavo in odnesli izredno velik plen. V gotovini so ukradli nad 31.000 din, poleg tega pa so nabrali še drugih dobrot. Tako so popolnoma izpraznili razmeroma precejšnjo tobačno zalogo, odnesli so 5 kg kave, več kosov raznega blaga, precej moških srajc, ženskih naglavnih rut in drugega perila. Celotna škoda znaša 36.600 din. — V Lešju v občini Škofja vas v celjskem okraju pa so neznanji vlomilci konec maja vlomili v hišo Martina Črepinška. Nabrali so si precej obleke. Ukradli so tri ženske plašče, in sicer modre, črne in pepelnate barve, dalje 4 ženske kostume, in sicer plave in črne barve in dva pepelnate barve. Odnesli so tudi nekaj ženskih oblek v raznih barvah, dalje dva moška zimska površnika, sive in črne barve, tri moške kompletne obleke, plave, sive in črne barve ter še nekaj drugih drobnarij. Čeprav obleke niso bile več nove, znaša škoda okrog 4000 din.

Po državi

• Deset milijonov dinarjev škode je povzročilo neurje v Bosanski Krajini. Včeraj smo poročali o strašnem neurju, ki je divjalo po Bosanski Krajini. Kakor poročajo iz Banjaluke, so povodnji v vrbaski banovini povzročili okrog deset milijonov škode. Samo v okraju Kotor Varoš je voda odnesla osem mostov. Okrog Teslića Usora je voda poplavlila nad 8000 oralov posejane zemlje. Narasla reka Vrbas je nosila s seboj neštete kurnike s košmi, razno pohištvo, teleta in ovce, proti večeru so ljudje zapazili, da je voda nesla tudi moško truplo. Po reki so plavale tudi velike množice gradbenega materiala. Hudourniki so naredili ogromno škode po gozdovih in njivah. V terek zvečer okrog devetih je reka Vrbas vdrla v električno centralo Trape v Banjaluki, zaradi česar je ostala Banjaluka nekaj časa v popolni temi.

• Novi rektor šeritske šole v Sarajevu. Dosedanji rektor profesor visoke muslimanske teološko-šeritske šole v Sarajevu dr. Sačir ef. Sikirić je imenovan za rektorja te šole.

• Dolgovi mesta Zagreba. Zagrebška občina ima 125.888,329 dinarjev dolgov, letičnih dolgov pa 57.750,352 dinarjev, skupaj ima mesto Zagreb 181.638,682 dinarjev dolgov.

• Letos bomo pridelali malo opija. Produkcija znaša v normalnih letih na naš državi okrog 80.000 kilogramov, letos ga bomo pa dobili komaj 30.000 kilogramov. Zaradi pomladanskega mraza je bilo mnogo škode na makovih poljih in mak sedaj zelo slabo kaže.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vznigavanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. 3. br. 30474/35.

• Huda nesreča v rudniku Maslovare. Iz Banjaluke poročajo, da se je v rudniku Maslovare zgodila huda nesreča, ki je zahtevala življenje dveh rudarjev. V sredo se je spustilo v rov pet rudarjev, med njimi 30 letni Drago Mirić in 30 letni Juro Ivanović. Vsi so imeli pri sebi predpisane maske za primer dušljivih plinov. Ko so bili že 30 metrov pod zemljo, je Mirić nenadoma spregovoril in dal znamenje svojim tovarišem, naj beže, ker so se pojavili plini ogljikovega monoksida. Ko je Mirić to spregovoril, je padel nezavesten na tla. Ivanović mu je prihitel na pomoč, pa se je tudi on onesvestil. Ko so ostali videli, da so v življenjski nevarnosti, so zbežali, pa so vdihali še toliko plina, da jim je zdravnik v zadnjem hipu komaj rešil življenje. Mirića in Ivanovića so z veliko težavo izvlekli iz rudnika na beli dan. Takrat sta še kazala znake življenja. Zdravnik ju je poskušal rešiti, pa je bil ves njegov trud zaman, v hudih bolečinah sta kmalu nato izdihnila. Preiskava je ugotovila, da so rudarji sami zakrivali nesrečo, ker bi po predpisih ne smeli nič govoriti in tudi ne dati cev plinske maske iz ust. Spoznavamo bi se morali samo z znamenji.

• Starka se po tridesetih letih vrnila k možu. V Sisku se je pred dnevi pripetil redek dogodek, ki je po vsem mestu povzročil veliko pozornost in pri mnogih ljudeh odkrito veselje. Zvesta pogovorica: »Stara ljubec ne zarjavi, se je po tridesetih letih vrnila iz Amerike Ana Malus k svojemu možu Francu. Po hudem prepriju je nekoč napolnila svoje kovčge in se je kratkoma odločila, da bo šla čez veliko lužo. V Ameriki si je prihranila precejšnjo vsoto denarja. Po tridesetih letih pa se ji je stozilo po svojem možu, poprodala je svoje reči in se vrnila v domovino k svojemu možu, ki ima že 75 let, žena pa 67 let.

• Sodba v procesu »Pučka štedionice« v Zagrebu. Z velikim zanimanjem so pričakovali Zagrebčani, kakšna bo sodba v velikem procesu zaradi poloma »Pučke štedionice«. Razprava je trajala skoraj pol leta in sicer od 4. decembra 1939 do 28. maja 1940. Preteklo sredo je sodišče razglasilo sodbo. Dr. Branko Deželić je bil zaradi naprav krivih izkazov in zaradi goljufije po 337 obojen na 3 leta in 2 meseca zapora, Bogdan Pusić zaradi goljufije na 2 leti in 5 mesecev zapora, Oskar Sauer zaradi goljufije na 1 leto in 4 mesece, Peter Gregorić pa zaradi naprave krivih izkazov na 10 mesecev strogega zapora. Ostali oboženci so bili oproščeni. Državni tožilec se s sodbo ni zadovoljil in je prijavil revizijo.

• Na cestu umorjen kmet. V belovarskem okraju je bil izvršen nov zločin. Na poti med Dugocem in Gradcem je bil umorjen 36 letni kmet Dragotin Kovačević iz Dugovca. Našli so ga mrtvega kmetje, ki so zjutraj šli na sejem v Bjelovar. Takoj so bili obveščeni orožniki. Vse kaže, da gre za roparski umor.

Ljubljana, 7. junija

Gledališče

Drama: Petek, 7. junija, ob 15:15: »Asmodej«. Dijaska predstava. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol. — Sobota, 8. junija: »Severna ličica«. Izven. Znizane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 9. junija: »Neprilakovana ura«. Izven. Globoko znizane cene od 16 din navzdol.

Opera: Petek, 7. junija: »Modra roža«. Red Sreda. — Sobota, 8. jun.: »Evgenij Onjegin«. Red A. Gostovanje Borisa Popova. — Nedelja, 9. junija: »Frasquita« izven Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve. Znizane cene od 30 din navzdol.

Radio Ljubljana

Petek, 7. junija: 7.00 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11.00 Solska ura: Škofja Loka danes — pokrajinska oddaja iz Škofje Loke. Izvajajo učenci tamonjske šole, vodi g. Janko Sicerl — 12 Po slovenski zemlji (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13.00 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 14.10 Tedenski pregled Tujskoprometne zveze — 18 Ženska ura: Skrb za naš naraščaj (ga. Pavla Hočvar) — 18.40 Francoščina (g. dr. Stanko Leben) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 19.50 10 minut za planince: Dijak, planinstvo in SPD (Kunaver Pavel) — 20 Rosinijeva komorna glasba za pihala. Izvajajo gg. Korošec Sl. — flavta, Gregorc J. — klarinet, Moravec Sr. — rog, Loparnik I. — fagot — 20.45 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Plošče.

Drugi programi

Petek, 7. junija: Belgrajska kratkoval. postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.45 Poročila v slovenščini YUF (19.69): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.00 Oddaja za Severno Ameriko — Belgrad: 20.10 Simf. konc. — Zagreb: 20.30 Belgrad — Bratislava: 19.40 Narodna glasba — Praga: 19.25 Otroški zbor — Solija: 19.50 Wagnerjeva opera: »Leteti Holandec« — Beromünster: 20.30 Zabavna glasba — Budimpešta: 20.20 Ork. konc. — Bukarešta: 20. Simf. konc. — Trst-Milan: 17.15 Klavir, 21 Simf. konc. — Rim-Bari: 21 Plesna glasba — Sottens: 21 Sodobna romunska glasba.

Prireditve in zabave

Opozorjamo na cerkveni koncert Ljubljanskega Zvona, ki bo v ponedeljek 10. t. m. ob pol 9 zvečer v franciškanski cerkvi. Spored cerkvene glasbe bodo izvajali prof. Pavel Rančigaj (orgle), solisti Draga Stajner in Dragica Pelan ter mešani zbor Ljubljanskega Zvona pod vodstvom Dorota Matula. Predprodaja vstopnic v Knjižarni Glasbene Matice.

Velik umetniški užitek bo nudila poslušalcem komorne produkcije Glasbene akademije v ponedeljek 10. junija ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani. Slušatelji Burger, Gregorc, Logerjeva, Bradčeva, Zalokar in Žilmond bodo izvajali Corellijevo »Komorno sonato za dve violini in klavir«, Tartinijevo »Sonato za violino in klavir v a-dur«, Brahmsovo »Sonato za klavir in violino, op. 100 v a-dur« in Dvorakovo »Teret za dve violini in violo.« Ves program je nastudiral z izvajalci prof. Jan Šlais, vodja oddelka komorne glasbe. Program velja kot vstopnica.

Tretja javna produkcija Glasbene Matice, ki bo drevi ob četrta na 7 v veliki filharmonični dvorani, bo poslednja javna produkcija v letošnjem šolskem letu. Na tej produkciji bodo nastopili izključno le gojenci oddelka za klavir in oddelka za violino. Natančen program se dobi v Knjižarni Glasbene Matice in pred začetkom produkcije v večji pred filharmonično dvorano. Opozorjamo na točen pričetek ob četrta na sedem.

Predavanja

Zveza kat. nameštenik vladno vabi vse svoje članice, da se udeležijo zadnjega predavanja v letošnjem letu, ki bo danes ob tri četrti na osem zvečer pri uršulinkah. Naslov predavanja je »Apostolat in ljubezen«.

Sestanki

Pozivam vse mládce F. O. Ljubljana-Moste, da se udeležijo izredne mladčeve telovadbe, ki bo jutri ob 15 na stadionu. Radi okrožne mladčeve prireditve na Dobrovi je telovadba zelo važna.

Društvo Detji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v sredo 26. junija 1940 ob 18 v Ljubljani, Lipičeva ulica 6, z običajnim dnevnim redom.

Nashe dijaštvo

Članom AZI Jutri 8. junija bo ob osmih zvečer v dvorani Akad. doma zanimivo predavanje g. industrialca Aveneka Ivana, člana jugosl. trg. delegacije v Moskvi. Udeležite se predavanja v čim večjem številu! — Akad. zveza.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič-Tržaska cesta.

Poizvedovanja

Pes-očkar, mlad, se je zatekel v sredo jutraj na Poljansko cesto 57. Dobi se letom.

»Očka, miška je padla v mleko.
»Ali si jo vrgel ven?
»Ne, ampak unačko sem dal k njej v mleko.«

Ljubljanski župan boter 16. otroku

Po pravici očitamo mestnim družinam, da glede na število otrok daleč zaostajajo za našim podeželjem, ki je še vedno edini pravi mir našega narodnega naraščanja. Kljub temu pa živi tudi v Ljubljani lepo število družin, ki imajo po 10 in še več otrok. Tem posebno, prav tako pa vsem drugim družinam z otroki, je posvetila mestna občina veliko skrb, ki se v zadnjih letih jasno kaže v graditvi primernih otroških igrišč in otroških zavetišč. Med družinami, ki so v Ljubljani bogato obdarjene z otroki, prav gotovo prednjači družina skladiščnika Franca Kuvceve. V tej družini se je rodilo 14 dečkov in dve deklici. Družina je že ob rojstvu desetega dečka dobila najvišje priznanje, saj je prevzel boterstvo otroku sam kralj. Sedaj je živih še 11 sinov in ena hčerka. 14. dečko se je rodil letos 30. maja. Mati Ana je srečno povila otroka v ženski bolnišnici. Da bi dal priznanje pridni in delavni družini, ki se ne boji otrok in ki jih z požrtvovalnostjo lepo vzgaja in prehranjuje, je prevzel boterstvo 16. otroku iz iste družine ljubljanski župan g. dr. Adlešič.

V ponedeljek dopoldne je g. župan v spremstvu g. dr. Kodreta, načelnika socialnega oddelka mestne občine, in uradnice mladinskega oddelka obiskal žensko bolnišnico. Župana so sprejeli g. upravitelj in zdravniki, č. s. prednica in oče novorojenčka. Gosp. župan je nato obiskal srečno mater, ki je dobila lep šopek nageljev; med prisrčnimi čestitkami je g. župan dr. Adlešič izročil materi tudi lep dar. Mati se je vesela in srečna zahvalila visokemu botru, nakar je bil v kapelici krščen krepki fantek, ki je dobil ime Jurij po svojem botru. Gosp. župan je počastil tudi Kuvcevo družino na njenem stanovanju, kjer so bili obdarovani tudi vsi bratje in sestre. Priznanje, ki ga je ljubljanski župan s tem dal skromni družini, je hkrati tudi dokaz, da bo g. župan tudi v bodoče podpiral naloge mestnega socialnega skrbstva, ki mu je izročena zaščita otrok, od katerih števila in razvoja zavisi v bodočnosti naš narodni obstoj.

Kopalna sezona se je pričela

Počitek — zdravje
Sonce, zrak in bistra voda!

Kopališče S. K. Ilirije v Tivoliju

Poslužite se izredne kopalne prilike Ljubljane

1 Odkritje spomenika kralja Aleksandra odloženo. Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani je nameraval slavnostno odkriti spomenik blagopokojnemu kralju na Vidov dan leta 1940. Zaradi stavke gradbenih delavcev in drugih okoliščin je odbor odložil svečano odkritje na nedoločen čas.

1 Maša zadušnica za f. Rudolfom Dolinarjem bo jutri, v soboto ob 7 zjutraj v stolnici. Po maši komemoracija na Dolinarjevem grobu. Vabimo tudi člane bratkih društev. — »Danica«.

1 Mesečna rekreacija za ljubljanske gg. duhovnike bo v Domu duhovnih vaj (Zrinjskega cesta) na prvi petek 7. junija ob 5 popoldne. Zbirališče v hišni kapeli. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vljudno vabljeni. — »Vodstvo«.

1 Člane Stoline prosvete in njih prijatelje vabimo na poldnevni izlet v Predoslje nad Kranjem, ki bo ob ugodnem vremenu v nedeljo 9. junija. Odhod z gorenjskim vlakom ob 11.50 opoldne. Iz Kranja po lepi gozdni poti ob Kokri. Cerkveno opravilo ob dveh v župni cerkvi. Povratek z večernim vlakom. Obiščemo tudi Suho in Britof.

V nedeljo s »Putnikom« v Kočevsko Švico. - Prijave do sobote opoldne. Zahtevajte program!

1 Obrtna razstava v banovinskem deškem zavodu na Selu. Kakor je bilo v »Slovenec« že objavljeno, bo razstava mizarskih, krojaških in čevljarjskih izdelkov, katere so izdelali učenci banovinskega deškega zavoda na Selu, odprta od sobote 8. junija pa do srede zvečer 12. junija. Razstava bo zato še posebej poučna, ker bodo razstavljene izstočno po leg pohištva in izdelanih oblek ter raznoličnih čevljev tudi k tem izdelkom spadajoče risbe in vzorci. Obisk razstave je brezplačen. Odprta bo vsak dan od 8 zjutraj do 19 zvečer.

1 Sprejem v I. razred deške in dekliške vavnice v Ljubljani. Nekateri starši so že prijavili svoje otroke, dečke in deklice, v I. razred deške in dekliške vavnice v Ljubljani. Starši, ki želijo, da bi njihovi otroci obiskovali I. razred vavnice, naj se zgledajo v pisarni drž. učiteljskega v soboto dne 8. junija dopoldne ali pa v ponedeljek dne 10. junija od 8 do 9. S seboj naj prinesejo otrokov krstni list, zadostno tudi družinska knjižica. V I. razred bodo sprejeti dečki in deklice rojeni leta 1934, dečki in deklice, rojeni leta 1934, le tedaj, če bodo do 31. avgusta t. l. dopolnili šest let in

so duševno in telesno razviti, kar bo ugotovljeno pri zdravniškem pregledu. Za vse dečke in deklice, ki želijo vstopiti v I. razred vavnice, bo zdravniški pregled na drž. šolski polikliniki, Aškerčeva ulica (nasproti srednje tehnične šole) in sicer za dečke v ponedeljek dne 10. junija od 9 do 12, za deklice v torek dne 11. junija od 9 do 12. Po zdravniškem pregledu bo dne 12. junija v veži drž. učiteljskega objavljeno, kateri učenci in učenke so sprejeti v I. razred vavnice. — Ravnateljstvo drž. učiteljskega v Ljubljani.

1 Prvi vlak, ki vozi na Gorenjsko z znižano nedeljsko povratno vozovnico, odhaja iz Ljubljane v soboto že ob 11.50 ter ima direktno zveze z Ratečami—Planico ter z Bistrico—Bohinjskim jezerom.

1 O vkuhanju zgodnjega sadja in o shranitvi povrtnine bo danes ob 20 predavala g. Velikonja v salonu restavracije »Sestica«, Tyrševa 6. To koristno, vsakomur prosto dostopno predavanje priredi vrtnarski odsek podružnice SVD v Ljubljani. Obenem je tedaj tam redni mesečni sestanek ljubiteljev cvetlic.

1 Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

1 Razstava preprog. Banovinska tkalnica preprog iz Sarajeva razstavlja svoje preproge in perzizance v Ljubljani v dvorani hotela Slon, desni glavni vhod. Izložba je odprta ves dan od 5. junija do vključno 10. junija 1940. Prevzemamo naročila na dolgoročno odplačila. Vstopnina prosta.

1 Regulacija ljubljanske Save. 1. junija je bila na tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani druga licitacija za regulacijska dela na Savi od

Taena do Sv. Jakoba. Kljub temu, da ta odsek ni dolg, bodo na njem izvršene večje vodne zgradbe, posebno zavarovanja mostov in ureditve obrežij. Zaradi tega bodo vsa dela veljala skoraj milijon dinarjev. Na licitaciji je ponudilo ljubljansko gradbeno podjetje inž. Pretnar Aleksander 0.01 popusta na proračunane cene, tako da je bila proračunska vsota 955.500 din znižana le za 95 din. Ko bodo pristojni činitelji licitacijo potrdili, bo podjetje takoj začelo z delom, ki je glede na popolnoma podrti staro regulacijo v tem odseku nujno potrebno.

1 Nova mizarska dela za vseučiliško knjižnico. Kljub temu, da so na vseučiliški knjižnici že postavljena vsa okna in večina vrat, čaka mizarje na tej veliki stavbi še dosti dela. Zato je bila 29. maja pri tehničnem oddelku na banski upravi prva licitacija za dodatna mizarska dela na stavbi vseučiliške knjižnice. Ta mizarska dela so bila proračunana na 289.000 din in je mizarsko podjetje Matija Perko iz Ljubljane ponudilo med drugimi ponudniki 26% popusta, tako, da je izliciralo dela za okroglo 214.000 din. Ker je popust zelo visok, je prav verjetno, da bodo pristojni činitelji to licitacijo v kratkem potrdili.

1 Nočni razgrajči. Trije mladeniči, doma iz ptujske okolice, so prišli v torek zvečer v neko gostilno v Mencingerjevi ulici, kjer so pili. Pozneje so postali nasilni in izvažali. Gostilničar Ložič jih je odpravil iz gostilne in za njimi zaklenil glavna vrata. Ko so gostje pred policijsko uro odhajali domov, so razgrajči navallili na goste in gostilničarja, ki so mu razbili okenske šipe. Nekega gosta pa je France L. udaril s kolom po glavi. Policiji se je večeraj zjutraj posrečilo prijeti dva razgrajča in ju vtakniti v policijske zapore. Tretji se je zaenkrat ekrl. Zaradi hude telesne poškodbe — neki delavec je bil namreč udarjen na glavo — in zaradi poškodbe tuje lastnine bodo ovađeni okrognemu sodišču. Gostilničar trpi do 340 din škode.

Železničarski „Zadružni dom“

Maribor, 6. junija.

Mariborčani z velikim zanimanjem spremljajo napredek mogočnega štirinadstropne zgradbe v Cafovi ulici, malokomu pa je znano, da je ta nova stavba viden dokaz zadružne podjetnosti naših železničarjev. Zida jo železničarska nabavilna zadruga, ki ima v Mariboru svojo podružnico s 3000 člani. Glavni prodajalni prostori mariborske podružnice se nahajajo na Frankopanski cesti, kjer je bila svoj čas železničarska trgovina južne železnice. Na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste je imela do sedaj mariborska podružnica še posebno podružno trgovino, za katero pa je morala plačevati visoko najemnino, pa tudi prostori so bili pretesni. Zaradi tega se je odločila mariborska zadruga, da sežida lastno trgovsko poslopje. Pri tem so sklenili, da mora biti nova stavba takšna, da bo reprezentirala zadrugo in njen pomen s primerno zunanostjo, obenem pa bo tudi nekaj nasila.

Zadruga je kupila stavbišče od lastnika kina Union v Cafovi ulici g. Valjaka. Za 756 kvadratnih metrov velika parcelo, ki leži v centru mesta v neposredni bližini Aleksandrove ceste in kolodvora, so dali 300.000 din. Zazidana ploskev meri 550 m². Načrte za štirinadstropno stavbo je napravil ing. arh. Drogenik, ki ima tudi gradbeno nadzorstvo. Gradnja pa je prevzel gradbeno podjetje Anton Mavrič v Ljubljani. Stavba je že tako daleč napredovala, da se sedaj zunanaj ometava, znotraj pa se že polagajo parketi, instalira se centralna kurjava, svoje delo vršijo pečarji, slikarji in plekarji. Nekoliko so se zidarska dela zavlekla zaradi stavke, sedaj pa se nadaljujejo s polno paro. Prihodnji mesec bo stavba popolnoma gotova in opremljena ter se bo vršila slovesna otvoritev predvidoma 20. julija. Stroški za samo stavbo brez inventarja znašajo dva in pol milijona dinarjev, z inventarjem in zemljiščem vred pa bo prišla stavba na 3.300.000 din.

Zanimiv je izprehod po tej prostrani, štirinadstropni stavbi. V pritličju se po vsej dolžini razprostira velik trgovski lokal s tremi ogromnimi izložbami. Tu bo nameščena špecerijska trgovina, za katero se proti dvorišču nahajajo velika skladišča. Na dvoriščni strani pritličja pa so nameščeni gostilniški prostori: dve sobi, ena zelo velika, druga manjša. Dvorišče samo je namenjeno za gostilniški vrt, prostan, miren, brez prahu, v senci mogočnih kostanjev. Gostilniška kuhinja se nahaja v kleti, poleg nje najmodernejša hladilnica in stranski prostori ter vinska klet. Posebej so v kleti še prostori za kotle centralne kurjave, s katero se bo ogrevala gostilna, trgovski lokali in pisarne. V prvem nadstropju so zopet v dolžini celega poslopja prostori za trgovski manufakturni oddelek, galanterijo, stekleno blago in porcelan. Zada na dvoriščni strani pa so poslovne pisarne. Drugo, tretje in četrto nadstropje pa je namenjeno za stanovanja, ki so na eni strani stopnišča, na drugi strani pa dvosobna ter opremljena z vsem udobjem. Stanovanjski prostori so zelo veliki in zračni. Za stanovanja je veliko zanimanje ter se je priglasilo že več reflektantov, kakor pa je stanovanj na razpolago. Peto nadstropje je na ulični strani pokrito s streho, na zapadni strani pa je tu stanovanje za hišnika ter več manjših sobic, v katerih bodo urejene prenočevalnice. Nekaj posebnega pa je prostrana terasa, s katero se zgrad-

ba končuje. Tako visoke terase v Mariboru nikjer ni. Razgled je čaroben na celo mesto, zlasti pa na vinsko gričevje na severni strani.

Kakor smo že uvodoma poudarili, je ta stavba lep dokaz podjetnosti naših železničarjev-zadružarjev. Je to sploh prva nova večja zgradba, ki jo gradi v Mariboru zadružna podjetnost, dasi je v našem mestu zadružništvo visoko razvito. Potrebno bi bilo, da bi vzele vzgled po železničarjih tudi druge zadružne organizacije.

1 m Pri Sv. Anehu na Pohorju bo v nedeljo, 9. junija ob pol 10 sv. masa.

1 m Dobrodela loterija mariborskih poštarjev bo v nedeljo dopoldne na verandi Uniona. Namesto tradicionalne tombole so poštarji letos napravili loterijo z 218 letnimi dobitki, med katerimi je popolnoma nov avtomobil znamke Opel kot glavni dobiček. Vrednost vseh dobitkov znaša 90.000 dinarjev; izločeni so na vpogled v Novakovi izložbi v Jurčičevi ulici. Ker je dobiček loterije namenjen za podporo onemoglih in bolnih poštarjev, toplo priporočamo obitvstvu, da sega po srečkah, ki jih prodajajo vsi poštni uradi in vsi pismonoše.

1 m Zaključna predstava v gledališču bo v nedeljo ob 20. Uprizori se »Gejša«, v kateri gostuje Josip Povhe. Gledališki abonenti in imetelji blokov so dobili vseh objavljenih 22 predstav. Oni, ki so s plačilom abonmana še v zaostanku, se naprošajo, da čimprej poravnajo svoje obveznosti.

1 m Predstava za vojaštvo. Danes popoldne in zvečer bosta v gledališču dve brezplačni predstavi za vojaštvo mariborske garnicije. Obkraj se uprizar komedija »Vdova Rošinka«. Brezplačne predstave za vojaštvo so lepa gesta tako gledališke uprave kakor požrtvovalnih igralcev.

1 m Meljsko prosvetno društvo vabi člane in prijatelje na sestanek v nedeljo po večernih. Na sestanku bo odbor izročil častni diplomii gg. A. Kotniku in J. Muršaku. Sestanek bo v otroškem vrtcu v Melju.

1 m Člani zadruge »Naš dom«, ki se je osnovala v okviru Društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru, so imeli sestanek, na katerem je predsednik društva in zadruga poročal o dosednji akciji. Poročilo je bilo polno optimizma. Tako je zadruga opekarina, ki jo ima zadruga v najemu, izdelala že 100.000 kosov opeke, če bo pa vreme količaj ugodno, bo letos izdelanih 600.000 kosov opeke, kar bi zadostovalo za 15 stanovanjskih hišic. Zadruga bo napravila še lastno apnenico in gramoznico, tako da bo dobavljala članom gradbeni material popolnoma v lastni režiiji. Da se člani osebno prepričajo o napredku opekarne, priredi zadruga v nedeljo, dne 16. t. m. izlet v Rače. Zbirališče je ob 13 na glavnem kolodvoru.

1 m Dijaški fantovski odsek Maribor III. Danes, v petek ob pol 6 člani oddelka nimajo dostopa na Livado. Točno ob 6 pa je obvezna telovadba za vse člane, tudi podporne. Načelnik.

1 m Gradnja nove carinarice je sedaj že možno napredovala, dasi je zadnji straž stavebincev tudi na tem poslopiju dela nekoliko zavlekel. Vsa stavba je na zunaj že ometana, zaprta skladišča so že popolnoma gotova ter se uporabljajo, upravno poslopje pa se sedaj ureja ter bodo pisarne tudi že kmalu opremljene. Sedaj se je začela graditi odprta lopa za blago, ki se carini in shranjuje na prostem. Zaprto skladišče je do vrha natrpano z blagom ter se že pri sedanjem razmeroma majhnem prometu vidi, da bo kar pretesno. Če pa bodo prišli spet normalni gospodarski časi, pa bo obratovanje v tem skladišču skoraj nemogoče. Tudi rampe za pristajanje vagonov so še pomanjkljive, ker še primanjkuje tračnic, oziroma kretnic.

1 m Brod na Fali hočejo ukiniti. Lastnica brodu, ki veže oba bregova Drave na Fali gospa Oroslova v Mariboru je sporočila okrajnemu cestnemu odboru mariborskemu, da bo ustavila promet z brodom, čim bo koncesija za brod potekla. Lastnica broda se izgovarja, da so vse naprave broda že trhle in jih sama z ozirom na mali promet ne more obnoviti. Glavni vzrok, da hoče lastnica ustaviti brod pa bo najbrž ta, ker gradi banska uprava in cestni odbor veliko cesto od falske graščine preko falske peči proti Rušam in v ovinikom, ki so se dosedaj morali posluževati broda na Fali, ako so hoteli priti s svojim tovorom v Maribor, ne bo več treba voziti preko Drave, temveč bodo prišli po desnem bregu po lepi zidani cesti čez Ruše v mesto. Kljub temu pa bo ta brod še vedno potreben, ker bo promet med obema bregovima tudi v bodoče živahen. Morda se bo našel kak zasebnik, ki bo brod prevzel.

1 m Nadaljni uspehi letošnjega protituberkuloznega tedna. Naša prejšnja poročila o prispevkih v letošnjem protituberkuloznem tednu v Mariboru dopolnjujemo še z imeni sledočih dobrotnikov: Doctor in drug 5000 din, Sladkogorska tovarna lepenke 886, Unio družba in Tovarna za dušik v Rušah po 500, Guido Rütgers v Hočah, Bratje Steinklauber, Gačnik Pavel, Wögerer Eliza z 200; Lekarna Maver, E. Pogačnik, tovarna Derwusehek, Viktor Glaser, Novak Čo., Tekstilna družba Košaki. Ferdo Potočnik, Andrej Suppanz, Ernest Eyler, Mr. König, Josip Rosenberg po 100 din; Ma-

riborska livarna Peng 150 din; po 100 din: Remm Pavla, Meinel - Herold, Babič Ivan, Štok Ivan, Bauman Josip, Lohcnik Avgust, kavarna Central, Herman Wögerer, Arbeller Alojz, drogerija Salus, t. Bata, Pajtlar Jurij, Kasjak Ivan, Anderle Avgust, Vrhuhe Marija, Birtič Ernest, dr. Ploj, dr. Sedaj, notar Ašič, Karel Pachta, Friedl Josipina, Steiger Albert, Čeršakova tovarna lepenke, Bock, Vlahovič, tovarna čokolade Sana. Delavstvo in pa uradništvo: tovarne Hutter in drug 2500, Jugosvila 340, Texta 196, Zelenka Co. 220, Testlina družba Košaki 48, Novak Co. 48, Viljem Freund 196 din — Zupnišča: Vuhred 20 din, Sele pri Slovenj Gradcu 15, Razbor pri Zidanem mostu 10, Polzela 70, Griže 40, Sv. Mihael na Vranskem 100, Marenberg 15, Ponikva 75, Sv. Miklavž nad Laškimi 40.50, Sv. Lovrene na Pohorju 35, Sv. Marjeta v Rim, toplicah 40, Koprivnica 30, Bočna 10, St. Ilj pri Mislinju 120, Sv. Anton v Slov. gor. 55, Zabukovje pri Sv. Lenartu 50, Makole 50, Sv. Rok ob Sotli 20, Bizeljsko 55 din. Vsem prav iskrena hvala!

1 m Nepoznano truplo v Dravi. Včeraj dopoldne so našli na otoku v Dravi med Pobrežjem in Cerkovci žensko truplo. Truplo je še čisto sveže, tako da izgleda, da je ženska po nesreči padla v vodo, ali pa da je naredila samomor. Truplo so zapeljali v mrtvašnico na Pobrežje, kjer so si ga ogledali številni ljudje, toda rajne nihče ni poznal. Stara je okoli 35 let, 160 cm visoka, okroglega temnega obraza, nadvse pa je značilno, da ima kostanjeve lase samo 3 cm dolge, dokaz, da je bila nedavno ostrizena. Sprejaj ji v zgornji čeljusti manjkata dva zoba. Obležena je v delavsko črno klotasto obleko, na prsih pa je imela med obleko zvito srajčko 4 do 4-letnega otroka. Pri njej niso našli nobenih listin, tako da ni bilo mogoče ugotoviti njenega imena.

1 m Hvaležnost! Mestna občina je vzgojila stroto, ki je ostala brez staršev. Dala je deklico študirati, končno ji je omogočila, da je napravila šolo za bolniške strežnice ter jo namestila v svoji službi. Dekle je sedaj pokazalo svojo hvaležnost, da je ponosi skrivaj izginilo čez mejo ter vstopilo v službo tuje države kot vojna bolničarka.

1 m Nevaren jetnik pobegnil. V zaporih mariborske jetnišnice je bil nevaren orijatelj tujih koles Karl Rober, katerega je jetniški paznik nekajkrat na teden vodil v bolnišnico, kjer so ga zdravili. Tudi včeraj ga je peljal tja. V bolnišnici pa je jetnik nenadoma skočil skozi okno ter zbežal neznanokam. Rober je že enkrat pobegnil iz zaporov.

Gledališče

Petek, 7. junija: Zaprtlo.
Sobota, 8. junija, ob 20: »Ples v maskah«. Zadnjič.

Celjske novice

1 c Razstava risb na celjski gimnaziji od 6. do 9. junija.

1 c Nedeljski šport. V nedeljo ob pol 5 popoldne bo na Glaziji prijateljska tekma med SK Slavijo iz Ljubljane in SK Jugoslavijo.

1 c Celjska občina je dobila nov škroplilni avto s tankom 3500 l.

1 c Društvo »Mali gospodar« priredi v nedeljo, 9. junija ob 9 dopoldne na vrtu mestnega zavetišča (ob državni cesti proti Levcu) predavanje o sajenju in gojenju povrtnine zelenjave in njeni rentabilnosti. Predaval bo kmetijski referent mestnega poglavarstva v Celju g. Cimerman Martin. Vabimo vse člane in vse, ki se za to zanimajo.

1 c Izlet društva »Mali gospodar« v Dobrno. V nedeljo, 9. junija priredi društvo »Mali gospodar« avtobusni izlet v zdravilišče Dobrno. Odhod iz Celja ob 9 dopoldne izpred kolodvora, povratek iz Dobrne zvečer po želji izletnikov. Celotna vožnja stane za osebo 15 din, na željo udeležencev se naroči tudi skupno kosilo. Prijave se bodo sprejemale ob priliki predavanja v nedeljo 19. junija in pri tajniku v Celju, Miklavski hrib 13. Rok prijave je do 15. junija. Vožnja se plača pri prijavi in se pri eventualnem preklicu vrne.

1 c Marijina kongregacija celjskih gospa nima sestanka, sestanek bo 3. nedeljo. Sv. masa bo v torek po sestanku.

1 c Okrajni odbor društva Rdeči križ v Celju vabi vse gospe, ki so od 1. 1933 do 1. marca leta 1940, opravili pri Rdečem križu v Celju izpit za prostovoljne bolničarje ali samarijane, naj se javijo do 13. junija na mestnem fizikatu ob delavnikih od pol 8 do pol 2 v svrhu izpopolnitve spiskov.

1 c Moško in žensko kopalnice ob Savinji bo od nedelje 9. junija dalje odprto.

1 c Z motornim kolesom se je zaletel v železniško zapornico. 20letni trgovski pomočnik Kovše Ernest je peljal z motornim kolesom iz Celja po Mariborski cesti. Pri hitri vožnji ni opazil, da so železniške zapornice spuščene in je zapeljal v nje, pri čemer je dobil poškodbe po glavi in desni roki, da so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

1 c Z lestve je padel 28letni dninar Lednik Konstantin iz Ljubnega ob Savinji in si zlomil levo nogo v gležnju.

Žena - ubijalka

Zalosten dogodek v vinogradu v bližini Ptuja.

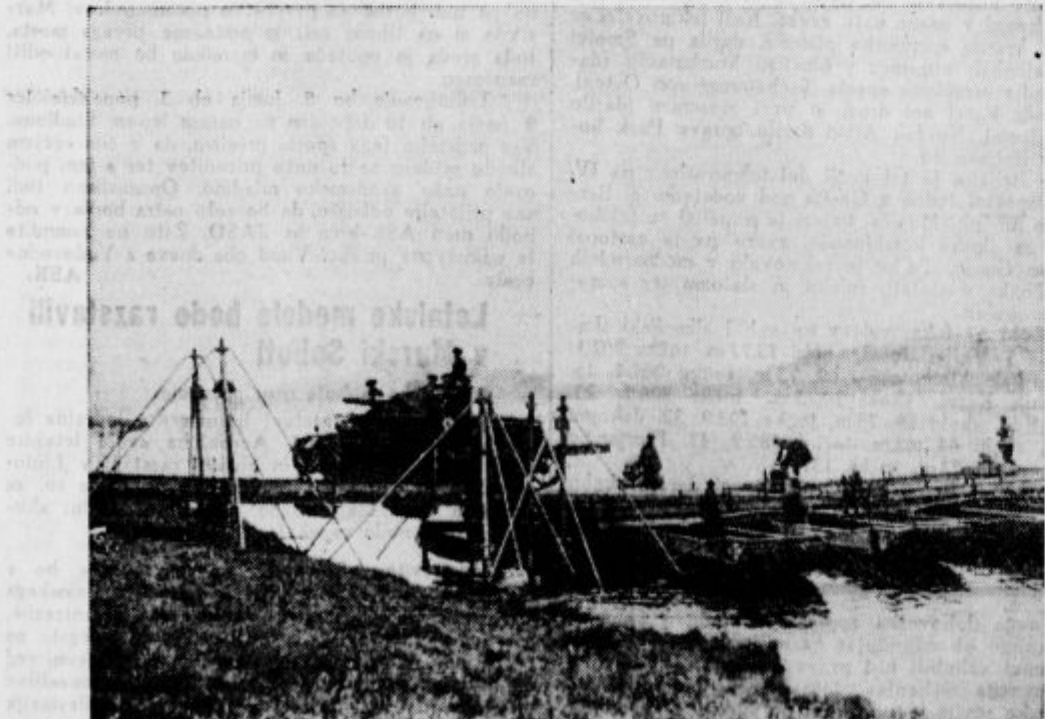
Ptuj, 6. junija.
V vinogradu posestnika Alojza Maleka na Gajskem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptujju se je pripetil včeraj žalosten primer, ki je vso sosesko razburil. Dasi so uboji v teh krajih kaj pogosti, saj je znana vroča kri prebivalcev v ptujski okolici, se pa vendar še ni zgodilo, da bi žena v prepiru ubila moža, drugo ženo pa težko ranila. V Malekovem vinogradu sta gospodar in njegova žena kopala, pomagala pa sta jima pri tem poslu zakonca Ivan in Jožefa Drakšič. Med delom pa sta se Malek in Drakšič močno skregala, pomagali pa sta jima pri tem njeni boljji polovici. Naenkrat je prišlo med obema možkoma do spopada. Drakšič, ki je bil močnejši, je podrl Maleka na tla. Tedaj pa je Drakšičevo ženo prevzela prava besnost, planila je z motiko ter začela udrihati po ležečem Maleku z vsemi silami. Ko je Malekova soproga hotela pomagati svojemu možu ter ga braniti, je še ona dobila več udarcev od besne nasprotnice z motiko. Maleku je Drakšičeva razbila lobanjo ter je v nekaj minutah izdihnil, njegovo ženo pa so morali prepeljati v ptujsko bolnišnico, ker so poškodbe zelo resne. Ubijalko so orožniki prijeli ter jo zaprli.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja dva odlična filma. V petek ob pol 9 zvečer pretresljivo dramo »Uso da Madame X«, v soboto zvečer ob isti uri film »Kralj apashev«. Za vsak film drugi dodatek.

Trbovlje

Na dobra srca se obrača Unija za zaščito dece ob času vojne. Tukajšnji krajevni odbor prosi vse, da darujejo ali denar ali predmete, ki bi bili primerni za otroke, in jih izroči poverjenim nabiralcem, ki se bodo te dni zgledali.

Kemski tank se prepelje čez reko po zaslanem mostu.

KULTURNI OBZORNIK

Letošnje knjige Slovenske šolske matice

Letos je Pedagoška Matica, ki jo vodi poštvovalni predsednik univ. prof. dr. Karel Ozvald, izdala svoje publikacije, namreč običajni Pedagoški zbornik, univ. docenta dr. Stanka Gogala Uvod v pedagogiko ter Učne oblike v šolskem delu, knjigo, ki jo je spisal šolnik in pisatelj Gustav Šilih.

1. Pedagoški zbornik

Pedagoški zbornik, XXXV. zv., prinaša vrsto razprav, nekaj člankov, posvečenih jubilejem živih pedagogov in spominu mrtvih, predavanje na zborovanju Jugoslovanske pedagoške province ter opombo o znamenitih obletnicah.

Ta pedagoški zbornik ima na čelu predavanje mestnega ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča ob petletnici smrti kralja Aleksandra, ki ga je imel v ljubljanskem radiu 9. X. 1939. Nato sledi razprava prof. dr. K. Ozvalda: »Da bo mlado pokolenje kal novega človeka«, v kateri govori o prekomernem kultu znanja v šoli, dočim je treba v dijakih gledati ne toliko učenca kakor človeka. Današnji človek je preveč zmehaniziran, treba mu je dati kulture, prave kulture, ki ustvarja. Treba je prenoviti mladino po duhovni strani, da bo bodočnost zopet v znamenju resničnih vrednot, ki so se zdaj vsa zamajala: resnice, človeškosti, pameti in pravice. Ludovik Puš, ki se zadnje čase peča globoko s kmečko kulturo in vprašanji, tihoči se kmečkega življenja, je tudi za zbornik napisal sintezo svojih dognanj o kmečki kulturi, kjer je podal duhovno podobo kmečkega človeka, orisal kulturno življenje na kmetih ter s tem skušal dokazati, da imamo Slovenci samoniklo kmečko kulturno življenje, sestavne važnosti za občno narodno kulturo. Slovenska kultura je v svojem jedru kmečka. — Dr. Drago Zajc, ki je pred kratkim izdal svojo disertacijo o problematiki inteligentnosti, je imel na pedagoškem tečaju v Mariboru predavanje o merjenju inteligentnosti pri otrocih ter je podal pregled tovrstnih prizadevanj od Binetove lestvice dalje in njenih revizij. Posebej govori o Stevanovičevi reviziji Terman-Binetovih testov iz l. 1937 ter jo kritično pretresa. Na koncu dodaja tudi slovenske poskuse revizije ameriških vojaških testov, kakor jih je pokazal dr. Schmidt v Ljubljani in seveda tudi pisec sam. Dr. Dragotin Cvetko govori o reformi glasbenega pouka v naših srednjih šolah, ki je potrebna, pa ne samo na pol, temveč v celoti, tako da bo postala glasba v vseh razredih obvezni predmet in da bo odprla doraščajočemu človeku pogled v vse plasti glasbenega dogajanja. Fr. Germ opisuje percepcijo in notranje govorjenje gluhohecev ter na koncu dodaja tudi vrste raznih nemot. S tem so glavne razprave končane. Pod vzglavjem in memoriam se urednik Fr. Terešglav spominja desettletnice preživetja umrlega pedagoga in voditelja mladinskega gibanja med akademiki dr. Franja Čibeja. Na podlagi filozofskega očrta in gibal mladega filozofa, katerega delo je pred letom očrtal dr. Gogala, temveč se samo spominja globoke duše in človeške polnosti tega mladega človeka, ki ga pogrešamo kot malokaterga človeka v naši javnosti. Obenem pa je ta članek tudi osebni spomin na prijatelja, ki je hotel biti najbolj in najčistejši človek brez vsakršnih krink in hinavstva. Dr. Dragotin Cvetko se spominja 60. letnice slovenskega pedagoga na brnški univerzi dr. Mihaela Rostoharja. K. Ozvald je napisal kratek nekrolog psihoanalitiku S. Freudu. Ivan Gradišnik pa podaja portret Heria Bergsona ob priliki njegove osemdesetletnice. Obširno je poročilo iz Jugoslovanske pedagoške province, v okviru katere je imel predavanje prof. dr. Ozvald o vprašanju »Kdo je kriv«, načrtujoče vprašanje spolne vzgoje ob priliki znane afeze. Svoje razglabljanje končuje z besedami: zlo, da so se otroci sami pregrešili nad seboj, pa tudi zlo je, da se ni storilo, kar bi jih obvarovalo hudih dejanj. Obenem priporoča tehne knjige dr. Jakliča »Svetla pot« ter tudi Milčinskoga »Ptički brez gnezda«. Ernest Vrane govori o novih načrtih v našem šolstvu ter je predavanje praktičnega značaja. Dr. Vinko Brumen piše o problematiki naše meštanske šole. Janez Tomšič pa o pobožjevalnici. Rudolf Koblica o prvem kongresu učiteljskega poskusnega šol. B. B. pa o razstavi bolgarske knjige v Ljubljani l. 1939. Dušan Spindler piše o Pedagoškem tečaju v Mariboru l. 1939. Vojko Jagodič pa o drugem balkanskem kongresu za zaščito otrok v Belgradu (1938). Rudolf Koblica poroča o muzeju slovenskega šolstva, ki se je ustanovil v Ljubljani na iniciativno zbora Državne poskusne šole v Ljubljani. S par besedami se zbornik spominja tudi znamenitih obletnic: 150. letnice slovenske drame, 100. letnice Muzejskega društva ter 20. letnice Univerze kralja Aleksandra. Zadnja pol je posvečena stanovskim organizacijskim poročilom ter seznam knjig, ki jih je Slovenska šolska Matica izdala od l. 1901. dalje.

Razpis banovinskih knjižnih nagrad

Da poživi slovensko leposlovno produkcijo, razpisuje tudi letos kraljevska banska uprava za najboljša slovenska izvirna dela literarne nagrade v skupnem znesku 20.000 din.

Nagrade se bodo dajale za leposlovna dela v vezani ali nevezani besedi, ki sploh še niso bila objavljena ali pa bodo izšla v tisku v dobi od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941. Od natisnjenih del se bodo upoštevala le izvirna, ki bodo objavljena prvič in so izključeni prevodi, ponatisi in predelane izdaje že izdanih del. Le pri pesniških zbirkah in zbirkah novel je pripuščeno, da vsebujejo tudi dela, ki so bila že objavljena v raznih revijah, vendar pa morajo imeti vsaj nekaj čisto novih, neobjavljenih stvari.

V splošnem se bodo upoštevala zlasti taka pripovedna in dramatska dela, ki obravnavajo katero koli pomembno dobo slovenske zgodovine in narodnega življenja ter so važna za vzgojo narodne zavesti. Seveda so odločevala tudi pri teh delih umetniška višina.

Število in višina nagrad določi po svobodnem preudarku glede na število nagrade vrednih del razpisodielci, ki ga imenuje ban.

V primeru, da ne bo predloženih dovolj takih del, ki bi nagraditev zaslužila, se nagrade podeli v omejenem znesku ali pa sploh ne podeli in se znesek prihrani za razdelitev po prihodnjih razpisih.

Avtorji, ki se mislijo udeležiti tega knjižnega tekmovanja, naj predložijo svoja natisnjena dela v petih, natisnjenih pa vsaj v treh tipkanih izvodih najkasneje do 31. marca 1941 prosvetnemu oddelku kralj. banske uprave v Ljubljani.

2. Dr. S. Gogala:

Uvod v pedagogiko

Priv. docent dr. Stanko Gogala je sedaj v knjigi Uvod v pedagogiko podal sintezo svojega dosedanjega dela na naši univerzi: znanstveno pisan uvod v pedagogiko z vsemi pripadajočimi problemi. Kakor pravi sam v uvodu, je namen pedagogike sploh ta, da »z vsemi podrobnimi spoznanji in resnicami vzbudi pravega pedagoškega duha v učitelju in mu odkriva notranji smisel pedagoškega dela. Kakor namreč ni dobrega umetnika brez umetnostnega, znanstvenika brez znanstvenega ali gospodarstvenika brez gospodarskega duha, tako ni niti dobrega učitelja brez pedagoškega duha, to je brez osebnostnega občutenja in doživljanja, kaj je pedagoško delo, kaj je pedagoški uspeh, kaj je pedagoško smiselno in pravilno in kaj ne. Kdor bi znal vso pedagogiko, pa bi ne imel v sebi tega pedagoškega duha, bi bil v učiteljskem poklicu prav tako neuporaben, kakor je v religioznem svetu človek, ki ima vse drugo, le ljubezni ne.« Tako v uvodu o smislu pedagoškega duha in potrebi, vzbuditi ga v mladih ljudeh. In tega vzbuja s svojo razpravo, v katere prvem delu se dotika temeljnih ved pedagogike, razglablja o razmerju med pedagogiko in psihologijo, biologijo ter sociologijo. Vse te vede so pomožne oziroma temeljne vede pedagogike, ki mora z njimi računati in na njih tudi graditi. Nadalje se peča s pojmom pedagogike (vodim otroka) ter se ob tem oblikovanju mladega človeka za človeka ozira na probleme kulture in kulturnosti, analizirajoč delovanje objektivnega, osebnega in izraznega duha v človeku, ki tvori kulturo. Podrobneje določa proces kultiviranja, ki si sledi tako: objektivni duh — kulturni tvorci — njihova kulturnost — kultura — preprosti človek — njegova kulturnost. Ta proces naj bi šel v čim večjo širino ter pomeni zunanji proces kultiviranja. Notranji proces pa se izraža v izobraževanju in vzgajanju. Tako sta nadaljni poglavji posvečeni izobraževanju in vplivom izobraževanja na duševnost ter samoizobraževanju; pri vzgajanju pa načena vrsto problemov, govoreč o vzgoji, razmerju med vzgojo in doživljem, o vzgojilnosti in vzgojnih činiteljih, o namenskem in nenamenskem vzgajanju, o dresuri in nasilju, o avtoriteti in kaznovanju ter končno tudi o vplivu miljeja ter samovzgoji.

Ze iz vsega tega se vidi, kako obširno polje obravnava dr. Gogala v svojem uvodu ter kako važnih vzgojnih vprašanj se dotika v tej knjižici, ki je več kot samo uvod, je celoten pedagoški sistem.

3. G. Šilih:

Učne oblike v šolskem delu

Kot tretja publikacija je izšla Šilihova knjiga Učne oblike v šolskem delu. V uvodu govori pisatelj, da je glavno delo vsakega učitelja in vzgojitelja njegovo vzgojno šolsko delo in potem šele izvenšolsko, ki pa ga mora diktirati ljubezen do obče koristi, ne pa da morda z njim zabriše pomanjkljivosti vzgojnega dela. Po šoli mora pravi učitelj dobiti zvezo s starši in s potrebnimi ljudstvi, ki jim potem skuša ugoditi po svojih sposobnostih. Nikdar pa to delo ne sme škodovati njegovi osebni rasti in njegovemu glavnemu poklicu: vzgajati človeka. Ta knjiga hoče biti mladim učiteljem napotek v učiteljsko delo, toda ne daje ne toliko praktičnega kot znanstveno pedagoško fundirano gledanje na probleme šolskega vzgajanja. Zato pisatelj govori v prvem poglavju o šolskem razredu kot dejstvomalnem kolektivu: o bistvu in postanku šolskega razreda, o činiteljih, ki pospešujejo ali ovirajo razredno skupnost, o oblikovanju razrednega duha, o razredu kot življenjski zajednici, o dejstvomalnih oblikah šolskega razreda itd. Dalje o sklenjenem razrednem pouku: kako ga izvajamo, v čem obstoji vezani sklenjeni pouk, v čem prosti. Kaj je skupinski pouk in njega pedagoški pomen ter kakšen je pomen podinskega pouka in dela v šoli in doma. Ob koncu poroča o poskusih popolne in delne individualizacije pouka, kakor ga je med drugimi poskušal tudi slovenski pedagog Václav Přihoda, kateremu je pisatelj ob pidesetletnici posvetil priučujoče delo. Z nekaj besedami o sestavljenem pouku pisatelj zaključuje svoje novo delo v praktični vprabi pedagoških načel v moderni šoli.

To so letošnje publikacije Slov. šolske matice, ki jih je izdala sedaj za l. 1939 in obeta novo serijo za l. 1940 še to leto. Slovenska šolska matica izdaja te svoje knjige vsako leto po svojih poverljivih, ki pobirajo tudi članarino. Pobiranje članov se mora končati najkasneje koncem meseca septembra in znaša 40 din, za učiteljsko 30 din, za dijaško pa 20 din. Knjige, ki jih je Matica izdala letos, so docela izpolnile program društva in mu delajo čast ter so največje priporočilo.

Razpis knjižnih nagrad Mladinske Matice

Mladinska matica razpisuje za realno delo, ki naj bo primerno za mladino od 10. do 14. leta, nagrado v višini 2500 din. — Delo naj obsega 5 do 6 tiskanih pol male osmerke. Snov naj bo aktualna in podana v kolikor mogoče beletristični obliki. — Za nagrado pridejo v poštev le izvirna, še neobjavljena dela. Rokopisi naj se pošljejo po pošti v dveh tipkanih izvodih popolnoma anonimno. Šele ob izidu tekmovanja, ki bo objavljen v »Učiteljskem tovarišču« in v dnevnem časopisu, se bodo javili avtorji z imeni in naslovi. — Rok za vlaganje rokopisov poteče dne 15. januarja 1941. — Rokopise sprejema tajništvo Mladinske matice, kjer se dobijo tudi podrobnejše informacije.

Duhovno življenje, l. VIII., št. 148 (maj), ki izhaja v Buenos Airesu v Argentini, je v celoti posvečeno smrti njegovega ustanovitelja in dolgoletnega urednika pokojnega izseljenskega duhovnika Jožeta Kastelica, ki je tako tragično preminul na najvišji gori Južne Amerike tik pred samim vrhom, na Aconcagui. Članke v spomin poštvovalnega duhovnika in turista ter neumornega misijonarja med Slovenci v tujini, v Franciji in potem Ameriki, so mu napisali njegovi sodružniki in prijatelji. Tako sedanjí urednik »Duhovnega življenja« Janez Hladnik (Tragedija vrh Aconcagua), Viktor Domitcelj (Alpenizem v Andah in Aconcagui), David Doktorič (Dva spomenika), Andrej Lach (Gospod Jože urednik), A. Podlogar (Gospod Jože med slovenskimi izseljenci). In še članka: 25 let v službi Gospodovi in Našem dobremu pastirju. Zanimivi so sestavki v verzih in prozi, ki so jih prijatelji

Izgotovljene nemške tanke v tvornici kar z žerjavi naložijo na železniške vagonce.

Osamosvojitvev danskega gospodarstva

Iz Londona poročajo: Gospodarske dobrine, ki jih more Nemčija dobiti, ko je zasedla Dansko, so povsem v zvezi z možnostjo preskrbovanja s poljedelskimi surovinami.

Leta 1939 je morala Danska uvoziti 339.000 ton žitnih izdelkov. Uvoz je bil zaradi tedanje rekordne žetve izjemoma jako majhen, kar je razvidno iz tega, da so leta 1938 uvozili 664.000 ton. Največ uvoženega žita odpade na koruzo, ki jo je Danska uvažala iz Severne in Južne Amerike. Uvozila jo je l. 1938 295.000 ton in l. 1939 142.000 ton. Edino Kanada je Danski dajala pšenico in sicer 166.000 ton v letu 1938. Glede na rž je Danska za 70% navezana na čezmorski uvoz in samo oves in ječmen je uvažala iz evropskih krajev. K vsemu temu je Danska dobivala iz Kanade še 20.000 ton pšenične moke, ki bo v bodoče tudi izostala.

Danska pa trpi zdaj posebno zaradi preskrbe

s krmo, ko je odrezana od sveta. Še večji kot uvoz žitnih izdelkov pa je bil danski uvoz oljnatih in drugačnih krmil. Leta 1938 je uvozila 810.000 ton krmil, a l. 1939 446.000 ton. Krmila je večidel dobivala Danska iz angleških držav — kakor tudi fižol soja. Tega bo mogla dobiti zdaj iz Mandžukua, vendar bodo glede prevoza težkoče.

Danska je uvažala vsako leto 64.000 ton gnojil. Tretjina teh odpadov na fosfat, ki ga je tretjina prihajala iz Severne Afrike. Rusija pa je dodajala ostalo. Vprašanje je, ali bo mogla vse te potrebitine kriti zdaj Rusija sama. Druga gnojila je pošiljal Čile, ki pa zdaj zaradi blokade odpadov. Edino kalij utegne Danska dobiti še nadalje iz Nemčije in to je edino, s čimer more Nemčija Danski pripomoči za procvit poljedelstva.

ŠPORT

Naša udeležba pri smuških tekmah v zamejstvu

Letošnje svetovno prvenstvo bi se moralo vršiti na Norveškem, zaradi vojne v Evropi pa je bilo odpovedano. Inozemskih tekmovalcev smo se udeležili samo v Nemčiji. Izdali pa smo startno dovoljenje za 6 tekmovalcev za tekme v smuku s Canina v Italiji in permanentno dovoljenje za tekmovalca Saša Molnerja, člana Sm. k. Ljubljana za Svico, kjer študira. Naše tekmovalce v Nemčijo je bilo letos precej živahno in dokaj uspešno:

a) V Beljaku smo se udeležili mednarodnih tekem 26., 27. in 28. januarja; te tekme so bile obenem prvenstvene tekme Oetmarke. Naša ekipa je štela 18 tekmovalcev, spremljevalci so bili Vile Brnik, Stane Bervar in Stane Predalič kot mednarodni sodnik. V štafeti smo prvič postavili dve naši štafeti. V prvi so tekli Zemva, Petrič, Smolej, Knific, v drugi pa Knap, Klančnik Alojz, Starmar, Razinger. Zasedli smo tretje in peto mesto izmed 14 štafet. Prav posebno dramatičen boj je bil za drugo in tretje oziroma četrto mesto; tehnika naših tekmovalcev je zadivila vse navzoče, želi smo splošno priznanje in odobravanje od velike množice in od predstavnikov smuškega športa. Prva naša štafeta je zasedla 3. tretja mesta, druga pa peto mesto. Zmago nemških štafet so odločili južnotirolski Nemci, ki so letos prvič startali za Nemčijo.

V mednarodnem razredu v teku smo dosegli: zmagovalce Nemetz (N) 1.03.29, 7. Smolej France 1.08.28, 8. Petrič Anton 1.08.41, 9. Knific Jože 1.09.43, 10. Klančnik Alojz 1.10.35, 11. Zemva Lovro 1.11.10, 12. Starmar Lado 1.13.28.

V mednarodnem razredu v klasični kombinaciji: zmagovalce Lantschner H. (N), tek 358.70, ekoki 312.4, skupno 671.1; 5. Bevc Edo tek 256.5, ekoki 313.2, skupno 569.7; 6. Klančnik I. tek 291.5, ekoki 256.5, skupno 548.02; 7. Zemva Lovro tek 326.57, ekoki 182.4, skupno 508.97.

V mednarodnem razredu v klasični kombinaciji za juniorje: zmagovalce Eichmann Viktor tek 360, ekoki 317.3 skupno 677.30. Razinger je dosegel 5. mesto, tek 318.37, ekoki 210, skupno 527.27 točk.

V skokih na 75 meterski skakalnici med 54. tekmovalci: 1. Höll Gregor (N), točke 225.7, ekoki 66.5, 67.5m; 2. Klančnik Karel, točke 222.5, ekoki 66.5, 65m; 4. Novšak Albin, točke 213.8, ekoki 62, 62.5m; 5. Bevc Edo, točke 209.7, ekoki 62, 63m; 6. Jakopič Albin, točke 208.2, ekoki 62, 63m; 7. Florjancič Peter, točke 206.2, ekoki 64, 65.5m; 8. Pribošek Franc, točke 204.8, ekoki 60, 58m.

Pri oficielni razglasitvi rezultatov in razdelitvi daril smo pozdravili vse navzoče in spregovorili tudi nekaj besed v imenu naše zveze. Naši tekmovalci so prejeli krasne spominske plakete, darila pa Smolej kot najboljši inozemec v klasični kombinaciji (darilo vodje nemškega športa Tschammer von Osten), Klančnik Karel kot drugi in prvi inozemec (darilo Gauleiterja). Novšak Albin darilo uprave Park hotela v Beljaku itd.

Iz Beljaka je šel večji del tekmovalcev na IV. zimskošportni teden v Ga-Pa pod vodstvom g. Bernika in mr ph. Musiča, kateri je pripeljal še tekmovalce za alpsko kombinacijo, zvezo pa je zastopal g. Joso Gorec. Tu se je tekmovalo v mednarodnih disciplinah: v štafeti, smuku in slalomu ter samostojnih skokih.

Skoki 57 tekmovalcev na veliki olimpijski skakalnici: 1. Veiler Josef, ekoki 75.77m, točke 207.1; 14. Novšak Albin, ekoki 69, 73m, točke 207.1, 15. Klančnik Karel, ekoki 70.73m, točke 206.7, 23. Bevc Edo, ekoki 68, 73m, točke 198.9, 32. Jakopič Albin, ekoki 64, 65m, točke 185.9; 43. Florjancič Peter, ekoki 72m, točke 137.

Pribošek Franc zaradi padca pri prvem skoku ni bil ocenjen. V tej tekmi so dosegli naši skakači najdaljše ekoke, ki jih je kdaj jugoslovanska vrsta postavila v tujini.

pokojnega duhovnika zapisali v njegovo spominsko knjigo ob odhodu iz Francije, kjer so ga naši izseljenci vzljubili kot pravega očeta. Ta številka »Duhovnega življenja«, gotovo naše najboljšje izseljenske revije v tujini, naj bo skromen spomenik gorečemu apostolu slovenskih izseljencev.

Štafeta: Tekmovalo je 7 štafet; mi smo zasedli četrto mesto v času 2.51.31. Pred nami sta bili dve nemški in češka štafeta.

Smuk je bil s Kreuzeka, z malimi izpremembamami ista proga kot na olimpijadi l. 1936. Startalo je 94 tekmovalcev. Zmagovalce je bil fennnewein v času 4.08.6; 47. Praček Ciril 5.17.6; 48. Lukanc Slavko 5.37; 53. Zvan Alojz 5.37.6.

Slalom — olimpijska proga na Gudibergru, pripuščenih prvih 20 tekmovalcev in po 1. tekmovalce od vsake države, ako se ni plasiral. Skupno je startalo v slalomu 26 tekmovalcev. Praček je zasedel 23. mesto, ker je imel pribitek pri enih vratah. V alpski kombinaciji je zasedel tudi 23. mesto.

Tretji naš nastop v Nemčiji je bil na velikonočni ponedeljek veselo na Dobruču. Naše tekmovalce je vodil član TO g. Boris Kogovšek. Tekmovali so: Zvan, Praček, Koblar, Gajšek, Lukanc, Heim, Bertonec in Mulec. V močni konkurenci je zasedel Heim I. mesto pred Kralingerjem in IV. mesto Praček.

I. lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo slovenske univerze v izvedbi »Akademskega športnega kluba«

Za prvo lahkoatletsko tekmo za prvenstvo ljubljanske univerze vlada vedno večje zanimanje. Dan za dnem prihajajo nove prijave, med katerimi vidimo imena naših najboljših lahkoatletov-akademikov, ki so tudi že na mednarodnih meetingih v inozemstvu ter doma časno zastopali naše barve; borba bo vsekakor zelo resna in upravičeno pričakujemo odličnih rezultatov.

Tekmovalo se bo za prvenstvo posameznikov, prvenstvo posameznih fakultet ter v dvojboju med ASK-om in JASO. Za ta dvojbo vlada posebno veliko zanimanje, ker se po pač veak trdilo, da pri borbi svojemu klubu prvo mesto. Kakor rečeno bo borba zelo resna in ne moremo staviti nobenih prognoz o izidu. Moštva obeh klubov so namreč približno enako močna ter oba razpolagata z odličnimi tekmovalci. V prvenstvu fakultet se bosta dajali predvsem juridična in tehnična, med katerima vsaka s gotovostjo računa na prvo mesto. Borba med juristom in tehnikom je že nekako tradicionalna; drug drugega smatrata za »zabušanta«. Upajmo, da si bomo sedaj kmalu na jasnem, ker bodo v soboto in nedeljo dejanja govorila. Nadvse zanimiva bo pa tudi borba za prvenstvo posameznikov. Marsikdo si na tihem želi in pričakuje prvega mesta, toda sreča je opoteča in marsikdo bo moral oditi razočaran.

Tekmovalce bo 8. junija ob 3. popoldne ter 9. junija ob 10. dopoldan na našem lepem Stadionu. Vse prijatelje tega športa prosimo, da v čim večjem številu pridejo na to našo prireditel in s tem podprejo našo akademsko mladino. Opozorjamo tudi vse prijatelje odbojke, da bo zelo ostra borba v odbojki med ASK-om in JASO. Zato ne zamudite le edinstvene prilike. Vhod oba dneva z Vodovodne ceste.

Letalske modele bodo razstavili v Murski Soboti

Iz Murske Sobotice nam poročajo:

Dne 9. junija razstavi ljubljanska jadralska letalska skupina Kr. Jug. Aerokluba svoje letalske modele. Po zelo uspehi in obširni razstavi v Ljubljani se tu z velikim zanimanjem pričakuje to, za današnje čase tako važno prireditel. Agilni ekipini želimo obilo uspeha!

Ustanovitev »Slovenske športne zveze« bo v petek ob 20. zvečer v sejni dvorani Pokojniškega zavoda v Gajevi ulici 5 Vabimo vse organizacije, ki so preiele pravila, da pošljejo svoje delegate na občni zbor in to točno ob navedeni uri. Dnevni red so prejele organizacije pisмено. Prosimo zaneeljlve udeležbe da bo občni zbor primerna manifestacija slovenskega športa. — Pripravljalni odbor.

Novi pariski nadškof kardinal Suhard v pogovoru s francoskim min. predsednikom Reynaudom. — Pogled na skupino nemških ujetnikov v Franciji.

Skrb za otroke v primeru vojske

Možje in žene vseh narodnosti so z »Ženevsko deklaracijo« o pravicah otroka sprejeli dolžnost in odgovornost, da bodo otrokom v primeru velikih nesreč vedno in povsod najprej pomagali. S sprejemom te dolžnosti so po svetovni vojni leta 1923 na zboru predstavnikov organizacij za zaščito otrok iz vsega sveta, včlanjenih v mednarodni zvezi za pomoč otrokom v Ženevi, podčrtali predvsem naslednje: da v času vojne otroci najbolj trpe, da je v interesu vsakega naroda, da se otrokom v takih slučajih najprej pomaga, in da je treba v to svrhu zediniti vse moči in napore združenj vseh držav, tudi onih, katerih vojske so se še včeraj borile. To delo za zaščito otrok naj bi dovedlo do sporazuma in dobre volje med narodi.

Predsednik S. A. D. Wilson je napisal v času prve svetovne vojne v pismu, ki ga je izdal ob priliki proslave »Otroškega leta« 19. marca 1918 v Ameriki, ministru vojne med ostalim tudi tole:

»Poleg naše prve dolžnosti, da napravimo vse za naše vojake na fronti, se mi zdi, da ni bolj patriotske dolžnosti, kakor je delo za zaščito otrok. Zavezniki so prepričani, da je zaščita otrok glavna stvar za izvajanje zmage.«

Pomoč otroku v primeru nesreč pa se ne nanaša samo na vojno. Vsem nam so še vedno v spominu potresi, poplave, požari in druge neizogibne katastrofe, ki so pustile cele pokrajine in nesrečnike naše družine. V takih primerih je bilo treba hitro najti primerne prostore za prizadete in predvsem za otroke. V takih primerih je število otrok navadno zelo veliko in to otrok, ki ostane brez česar koli. Treba je pač pomagati staršem in otrokom, ki so ostali brez strehe, brez hrane in najpotrebnejših sredstev, dokler si zopet ne uredijo svojega doma in pridobijo tistih najnujnejših pogojev, ki so jim potrebni.

Za vsakega otroka je največja nesreča, ako ostane brez materinske nege in ljubezni, brez človeške varstva in brez toplote domačega ognjišča. V vsakem takem slučaju je otroku treba pomagati,

saj je član naše ljudske in narodne zajednice in družba je dolžna, da mu pomaga, saj zapuščen, nesrečni, lačni in goli otroci niso sami krivi za svojo nesrečo. In tudi kadar taki otroci postanejo žrtev razmer ter postanejo škodljivi v društveni zajednici bodisi v katerem koli pogledu, tudi takrat niso otroci sami krivi, nego je kriva družba, ki jim ni pravočasno posvetila skrbí ter jim dala nadomestila za mater in družinski dom.

Danes ima spredaj omenjena zahteva ženevske deklaracije še prav poseben pomen. Zopet se nahajamo pred usodnimi dogodki. Vojna vihra pretli z opustošenjem v vseh evropskih državah. Za nas je preteklo komaj 20 let, odkar so naši očeti in matere morali skozi ognjeni krst do svobode. Toda zgodovina miladinskega skrbstva v tej borbi nam pove, da naši predniki tudi takrat niso pozabili na svoje dolžnosti, ki so jih imeli do svojih otrok. Zato je tudi danes naša dolžnost, da na osnovi dobljenih izkušenj iz prejšnjih vojsk čimprej organiziramo pomoč otrokom za slučaj eventualne vojne.

To delo je pri nas prevzela Jugoslovanska unija za zaščito otrok, ki ga vrši poleg svojih banovinskih in krajevnih odborov. Pripravljalna dela za reševanje otrok v primeru vojne se povsod izvajajo. Popis otrok, ureditev naselij, pomožnega osebja, preskrbo otrok itd. rešuje z največjimi napori. Skrb za to, da se bodo pravočasno rezervirala prevozna sredstva in rezervna hrana, nabavlja potreben inventar itd. Na čelu te akcije stoji Nj. Vel. kraljica.

Toda vse prizadevanje Jugoslovanske unije za zaščito otrok bo ostalo samo na pol poti, ako vsaka organizacija in vsako društvo ne izvrši svoje dolžnosti ter se ne odzove klicu, ki ga je dala Unija o priliki letošnjih otroških dni. Samo z združenimi močmi bo mogoče rešiti naš narodni naraščaj. Delati pač moramo tako, kakor da bi bil vedno mir, a v zvezi s tem moramo biti pripravljeni tudi za vojno.

Iz Julijske Krajine

Nova maša v Avberju. Pravijo, da Krasevci ne marajo mnogo za cerkev, a kdor je bil v nedeljo, dne 2. junija na novi maši v Avberju, se je mogel prepričati baš o nasprotnem. Novomašniku g. Dominiku Peganu iz bližnjih Ponikev so postavili duhovljani, v prvi vrsti fantje in dekleta, zelo mnogo slavolokov, visokih vitkih mlajev, napletli vse polno vencev, z eno besedo: bogato in okusno so okrasili domačo hišo, sosesčino, pot, po kateri je novi božji služabnik stopal k svoji prvi sv. daritvi in domačo cerkev. Nekaj deklic se je naučilo krasnih priložnostnih deklamacij. Da je bilo razpoloženje še bolj veselo in pristrano, je ljubi Bog dal krasen dan in vsa narava je dehtela in kipela v prazničnosti. Ljudi nič koliko i zbljženje in dalnje okolice, ki seveda niso imeli vsi prostora v majhni, od Toneta Kralja poslikani cerkvi. Vse je bilo lepo, spodbudno, pred, med in po sv. maši. Lepo je bilo tudi pri slavnostnem kosilu na domačem domu, kjer je bilo mnogo radosti ter resnih in neresnih priložnostnih besed G. župnik Albin Kjuder iz Tomaja, prvi avberski sosed, je rekel novomašniku: »Pazi, da boš vedno vesel. Krizi in težave Te čakajo, a vse to se bo raz-

Najmodernejša letala na bojišču

Iz Londona poročajo: V Belgiji je nemško letalstvo naletelo prvikrat na enakovrednega nasprotnika. Anglija pošilja na bojišče najmodernejše letalsko orožje. Ob izbruhu sovražnosti v Belgiji je bilo pravkar razglašeno, da so Angleži poslali na fronto letala dveh svojih najnovejših modelov, ki sta bila doslej le na tajnem seznamu, in sicer lovsko letalo in bombnik.

Lovska letala s strelskim stolpičem

Lovsko letalo je po novem modelu »Defiant«, ki ga izdeluje letalska tvornica Paul Boulton. To letalo ne sledi več tendenci, da bi bilo čim hitrejši, in je v resnici celo počasnejše, kot so bila dosedanja lovka letala. Skušnje so pokazale, da se z brzino zmanjša bojna vrednost, če s tem trpi zmožnost kretanja in oborožitev. Zato so se pri »Defiantu« ozirali na poslednja dva čimtelja. »Defiant« je prvo lovsko letalo na svetu, ki je opremljeno z vrtilnim strelskim stolpičem. Zato mora imeti poleg pilota še strelca s seboj, ki streže strojnico. Tako imajo Angleži lovsko letalo, ki pri streljanju ni navezano na smeri letenja, ampak mora znati s slehernega kota naravnati orožje na nasprotnika in pomeriti na njegova najbolj ranljiva mesta. Letalo, ki je opremljeno z motorjem Rolls-Royce, je že upravičilo svoje ime »rušilec ozračja«.

Brzobombniki

Nove vrste bombnik se imenuje »Beaufort«. Kolikor so bile znane podrobnosti, je to lahek bombnik za dolge proge. Njegova brzina je večja, kot je bila hitrost dosedanjih srednjih in težkih bombnikov. Proti lovskim letalom se brani s svojo brzino, vendar ima tudi svoj vrtilni strelski stolpič, ki se je že pri drugih angleških tipih bombnikov izkazal. Te lastnosti pa nemški bombniki nimajo, ker njih bombniki nimajo strelskega stolpiča.

Prejšnje vrste letal

Znana enomotorna in enosedelna lovka angleška letala so znana z imenom »Spitfire« in »Hurricane«. Brzina lovskih letal »Spitfire« je na uro 584 kilometrov. V bojih v Belgiji in na Nizozemskem so se zlasti odlikovala angleška letala tipa »Blenheim«, to so »kombinacijska letala«, ki so hkrati bombniki in lovka letala za dolge proge; dalje srednji bombniki »Hampden«, težki bombniki »Whitley« in težki bombniki »Wellington«. Tiste vrste angleška letala, ki v boju hitro šinejo nizdol, se niso toliko uporabljala. Pred izbruhom te vojne je bil znan le »Skua« mimo tipa »Fairey«. V nedavnih bojih na zahodu so se kot strmoletna letala udeleževali tudi »Blenheim« in sicer v bojih na padalce z letal. Angleško letal-

blinilo v nič, ker boš z Jezusom! — Tega mnemja smo tudi mi, zato novomašniku Dominiku želimo mnogo veselja!

25 letnica mašništva reškega škofa. V nedeljo dne 2. junija je obhajal mladi reški škof msgr. Camozzo 25 letnico mašništva. Pri zahvalni slovesni sv. maši v reški stolnici mu je govoril msgr. Regalati.

Milo na karte. Z junijem bomo dobili milo samo na karte. Za vsako osebo je določenih le 200 gr mila na mesec.

Zasačena svetoskrunska tatnica. Že delj časa se je opazilo, da na goriškem pokopališču izginjajo cvetlične vaze in razni bakreni predmeti, ki so jih ljube roke posadile na grobove svojih dragih. Opozorili so na to varuha pokopališča, ki je podvojil svojo čujnost. Te dni se mu je posrečilo zasačiti osebo, ki je prav načrtno izvajala svoj svetoskrunski posel. Naletel je na neko Noemi Carniel iz Gorice, ko je z nekega groba ravno odnesla lepo izdelano kovinasto posodo za cvetlice. Njeno tajeenje ji ni nič pomagalo in je morala s čuvajem k orožnikom. Ko so jo možje postave ostro prijel, je zgreveno priznala svoje nečedno postopanje in našla lepo vrsto svojih tatvin.

Pretep ali zločin? Zadnji nedeljo okrog 1 po polnoči sta se vračala na Zagbi pri Bovcu dva domača fanta iz tamonjega »Dopolavora« proti domu in sta tiho pela. Nenadoma ju doteče avtomobil, v katerem je sedelo pet oseb. Ko avto obstoji, skočijo došleci iz njega in jima ukažejo, naj se ustavita in dvigneta roki. Fanta ubogata. Koj nato pa pripelje eden izmed petorice enemu fantu par zausnice, hkratu mu tudi kriči, naj se pobere domov. Fant, po imenu Zagar Leopold, se res odstrani, njegov tovariš, 18letni Anton Rot, je pa ostal pri gruč, kjer se je vnel prepir. Zagar ni slutil nič drugega in je hitel po pomoč. Ko se je čez nekaj časa vrnil s prijateljem na bilo avtomobila nikjer več, pač pa je po precej dolgem iskanju v temi našel Rota, ležečega v krvi na tleh. Oba fanta sta vsa prestrašena poklicala domače, ki so ranjenca odnesli domov. Poklicali so takoj zdravnika iz Bovca, ki je ugotovil, da ima ubogi mladenič razbito lobanjo nad desnim ušesom, in naročil, naj ga takoj odpeljejo v Gorico v bolnišnico. Komaj so ga pa tja pripeljali, je že izdihnil. Po uradnem raztelesenju so ga pokopali v Gorici. Gruča, ki se je vozila z avtom, je obstojala iz pet oseb, ki so nastavljene pri vojaških delih v dolini Uče, doma so iz Bergama. Sforral je Gvido Rosti, ki biva že več časa v Bovcu. Pristojne oblasti so zadevo vzele v roke in so enega izmed petorice aretirale. Krvavi dogodek je vzbudil na Bovškem mučno razburjenje. Želimo, da bi preiskava dognala popolno resnico in grozni uboj razčistila.

Bombardiranje civilnega prebivalstva

Daleč nad nekim mestom na Kitajskem — ali v kaki drugi državi — pazljivo oko že v ozračju zazpa bombe, ki padajo na zemljo. Te bombe imajo več razdiralne moči, kot so jih imele vse vojske, ki jih je vodil Aleksander Veliki. Niti en vojak neče pomisliti na posledice te strahotne eksplozije. Nobena ne zadene ne ene tvornice ali municijske zaloge. Kakšna je torej korist takega bombardiranja? Napadalec trdi, da takšno bombardiranje uničuje moralo, manjša odpornost naroda in prepreči sleherni odločni protinapad.

Vojna je v propadanju

Vojna propada. Zdat to ni nobena vojna več, ampak je ubijanje, odkrita in premišljena morija. Dandanašnji se ne bori več človek proti človeku in narod proti narodu. Vojne napovedi ne izživajo več spoštovanja. Zares, zdaj je vojna propadla.

Tudi človek je propadel. Ko je Lancelot pozval na dvoboj Črnega Viteza, ni bilo v njunem dvoboju niti ene ženske, ki bi bila v tej borbi ranjena. Ko je Napoleon obkolil s svojimi četami kak kraj, ni bilo na bojišču ne enega otroka. Tudi Džingiskan ni napadal neoboroženega ljudstva.

Toda dandanašnji utegnejo biti kitajske pogoje priča morijam na debelo, ki se izvajajo brzo in nenadoma. Kaj neki bi dandanes dejal Germain o japonskem napadu z morja. Kaj bi dejal Bismarck in Disraeli o vojskah, ki niso bile napovedane? Dandanes niti obrambno orožje ne more nikogar zaščititi prihod ne nadnega napada. To, kar je bilo nekoč bojno polje, je zdaj prostor, kjer so ženske in otroci. Ožjega bojišča dveh nasprotujočih se vojsk, kjer je polno smrtnih nevarnosti, dandanes sploh ni. Dandanašnji rovi so mnogoštevilne jame v zemlji. Niti nekoliko milij obsežen prostor kopne zemlje ali vode ni spričlo letalstva nikakršna ovira. Dve ali tri take ptice morejo leteti tako visoko, da jim ne preti nobena nevarnost.

Bombniki letijo v višini 4000 m, tako da je poneči slišati samo brnenje njihovih motorjev. S seboj imajo najmodernejše pripomočke za uničevanje, ki se odlikuje s svojo silo in točnostjo zadetkov. Prenašajo kar na tone materiala z velikansko silo ubijanja.

Čim so ti neznaski jastrebi nad kakim mestom, pa v hipu stresejo iz sebe vse svoje bombe. Spodaj pod njimi živijo ženske in otroci. Tisto, kar te ženske prav tedaj delajo, ali kupujejo ali spijo, ali se jokajo ali smejejo, prav nič ne predrugači smeri bomb, ki padajo izpod neba. To je dobrota sodobnega človeštva. Uboge roke, ki se dvigajo v nebo, so brez moči in ne morejo ničesar obvarovati, ko se zasliši mršanje padajočih bomb.

Podirajo se hiše, pokajo kanalizacijske cevi, razpadajo ceste na kose in iz velikih državnih splotij se vali dim v obraz mešanom, ki ko brez uma begajo sem in tja. Za onega, ki vse to opažuje iz ozračja, pomeni to, da je dobro zadel. Kliče v pomagaj ne sliši tako visoko.

Kakor so nekoč ubijali Indijance

Od tistih časov, ko so ameriške Indijance na debelo morili, niso bili nedolžni ljudje nikdar več tako izpostavljeni vsem strahotam, kot so v sedanji vojni. Letalski napadi v ozadju fronte so zato, da se prestraši vojak, ki se bori na bojišču, pa se nato zavé, da so njegova žena, mati, otroci,

sestre in bratje v smrtni nevarnosti, navzlic temu, če se on še tako junaško bori na fronti.

Dandanašnji ni vojska nič več borba med dvema vojskama, ali med človekom s človekom. Zdat je to borba med dvema narodoma, ki sta — kakor kaže — najbolj zadovoljna, če drug drugemu pokončata vsa mesta in bivališča z moškimi, ženskami in otroki vred. Ranjence smatrajo za nekatke bodeče vojake. Bolnišnice, Rdeči križ, usmiljenke in bolničarke — vse to se jim dozdeva kot pomožne vojne jedinice.

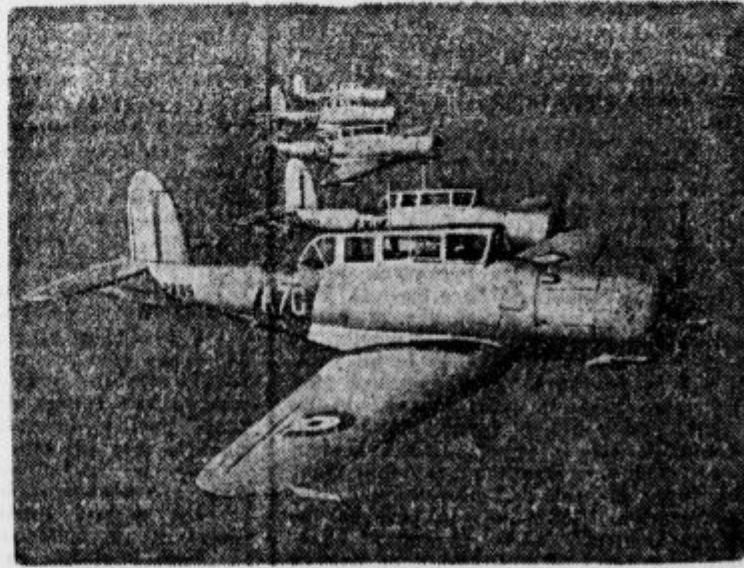
Priznati je treba, da je to mišljenje na logični podlagi. Če se ves narod bje z drugim narodom, takrat pač ni nobenega nevojaka. Zato je treba uničiti tudi ženske, otroke, usmiljenke, bolničarke in bolnišnice. S tega gledišča je pač dovoljeno vse, kar je potrebno, da se pospeši popolno uničenje naroda. Kdor bo v tem hitrejši, bo prej zmagal. Od tod tudi neusmiljeno bombardiranje žensk in otrok. In kako bi drugače mogli do njih, če ne iz ozračja.

Strupeni plini in bombe so najboljša sredstva, da se zlomi udejstvovalni ali nemi odpor v zaledju. Drugo, tudi jako priljubeno sredstvo je razdelitev živeža in letakov med prebivalci, ki trpijo lakoto. To manj smrtonosno orožje ima ta smoter, da oslabi moralo ali uniči samozavest.

Po vsem tem niso muke in trpljenje sedanje žene in matere le v tem, da pričakuje vesti od moža ali sina. Dandanašnje ženske in matere so prav tako soudeležene pri obrambi domovine in so prav tako ogrožene po napadih, kakor vojaki sami. Mimo tega pa živimo v tako viteški dobi, ko celó ženske nastopajo kot vojaki z granatami in puškami!

(»Creighton Quarterly Shadomsc, New York.)

Zahtevajte povsod naš list!

Angleško letalo s matično ladjo »Ark Royal«. — Letala angleške vojske mornarice.

Milnega mojstra

samostojnega v izdelovanju pralnega in toaletnega mila, z dokazano večletno prakso v večjih tovarnah — **išče domače podjetje.**

Pismene ponudbe z navedbo predizobrazbe na PUBLICITAS d. d., Zagreb, Ilica 9 pod »Majstor«

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženskovinski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinca vstika po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Šiviljska pomočnica
začetnica, želi službo v modnem salonu, najraje v Ljubljani. — Ponudbe na področju »Slov.« Trbovlje pod št. 8201. (a)

Iščem mesto kuharice
ali samostojne gospodinjice. 40 let stara, zanesljiva, vajena vsega dela, tudi nekoliko šivati; grem najraje na deželo ali v kako župnišče. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8274. (a)

Vajenci

17 letno dekle
poštenih kmečkih staršev, močna, se želi izučiti v trgovini mešanega blaga. Pavlin Anica, Črna 10, p. Stahovica.

Trgovskega vajenca

poštenega, krepkega, katoliških staršev, sprejme takoj v trgovino z mesanim blagom Ivan Traun, Ptujška gora. Ponudbe s sliko in sol. spricvali.

Službodobe

Šoferja
za avtomobilski takoj sprejem. Zeljarska 11.

Šofer
dobi službo pri Alojziju Cvenkel, Ljubno-Podnart.

Dva delavca
pridna, trezna in poštena, sprejme trdka Čebin, Wolfova 3-I.

Dva pomočnika
sobilikarska in pisarska takoj sprejme Anton Čizman, Tacen, St. Vid nad Ljubljano.

Kupimo

Bukova drva
vsako količino, kupim. — Bukov gozd, večje komplekse, kupim. Ponudbe na I. Meštrovič, eksport drva, Zagreb, Zrinjevac 15, telefon 23-612. (k)

Čitajte »Slovenca«

Prodamo

Košnjo dveh travnikov
odda Livarna kovin Mostar, Galjeva 57. (l)

Dober jabolčnik
prodam. — Luttenger Ottilie, Ptuj, Krčevina.

Dobro ohranjene stopnice
naprodam. — Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 8441.

Pisalni stroj
prodamo. — Polzvedbe v upravi »Slov.«, Kopitarjeva 6.

Dva pisalna stroja
v kovčegu, skoraj nova, in tri velike pisarniške stroje, rabljene, v odličnem stanju, prodaja »Troped«, Miklošičeva 18.

Prodaj
prve tri letniške revije »Kronika sloven. mesta«, vezane, in pisalni stroj sistema »Mignons«. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 8105.

Nahrbtnike, kovčuge
v velikih izbiri, nudijo Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradšču).

Premog

koks, drva nudi I. Pogačnik
Ljubljana, Bohoričeva 5
telefon 20-59
Postrežba brezhibna

VINA

Vam nudi
Centralna vinarna v Ljubljani
v svoji posodi najugodnejše
TELEFON ŠTEV. 25-73

Razno

Gumbnice, gumbje, piše,
monogramne, entel, ašur
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
Ljubljana, Františkanska ulica
nasproti hotela Union
Vezanje perila, krasna
predtiskana žen roč. dela

Stanovanja

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
oddam takoj ali pozneje.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 8461. (c)

SOBE

ISČEJO:
Sobico s hrano
išče mirna gospodinja.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Zmerna cena«. (s)

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(173) Poniglavček je vzel z voza veliko škatljo orodja in se takoj pridno lotil popraviljanja. Ančka, Pucek in Biserček so sedli med tem na rob ceste.

(174) Poniglavček je delal kot konj. Pot mu je v potokih lil po obrazu. Toda šlo mu je hitro od rok in čez pičlo urico je voziček že tekkel prav tako kot prej.

Posrestva

Velika trgovska hiša
v mestu Celju naprodam.
Ponudbe podr. »Sloven.«
v Celju pod »Trgovska
hiša« 8433. (p)

Gozd pri Rogatecu
140 oravov in sadonosnik
prodam. Natančne podatke
pisмено. Obrniti se na
upravo »Slovenca« pod
»Ugodna prilika« 8351. (p)

Stavbna parcela
ob banovinski cesti, 25
minut od mesta Celja,
ca. 4500 m², naprodam za
70.000 din. Ponudbe na
podr. »Slovenca« v Celju
pod »70.000«. (p)

Hišo z gostilno
in mesarijo, zraven
pridajoče hleve in vrt —
prodaj v Brezicah, na
glavnem trgu. Cena ugodna.
Vprašati na »Biser«,
izdelovalnica gumbov v
Kamniku.

Stavbne parcele
naprodam. Polzve se Stepanja vas št. 16, Ljubljana.
(p)

Hišo z vrtom
med Lescami in Bledom
kupim. Ponudbe z opisom
na upravo »Slovenca« pod
»Prevzamem tudi dolg«
8255. (p)

Stavbno parcelo
v Ljubljani kupim. Veli-
kost, parcel. številko ka-
tasterske občine in ceno
pošljite upravi »Slovenca«
pod »Vsaka velikost« št.
8186. (p)

Ali

ste že naročili na Slovenca?

Vsak naročnik zavarovan

+

Umrl nam je dne 6. junija naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Franjo Novak

mizar
Pogreb dragega pokojnika bo v soboto 8. junija ob 4 popoldne iz hiše žalosti Bohoričeva ulica 30 na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 6. junija 1940.

Zalujoča žena z otroci ter ostalo sorodstvo.

Po dolgi, težki bolezni je vdano v Gospodu umrla, v 78. letu starosti, gospa

ANKA PINTER ROJ. GODEC

posestnica v Slovenski Bistrici

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 7. junija 1940, ob 16 iz hiše žalosti v Slovenski Bistrici.

Maša zadušnica bo v župni cerkvi v Slovenski Bistrici dne 8. junija ob 8. Slovenska Bistrica, dne 6. junija 1940.

Alojz Pinter, soprog; Karel Godec, brat; Anton Prettner, svak, Greta Mohar, nečakinja; Ferdo Pinter, svak; Julka Čeh, nečakinja; dr. Makso Snuderl, nečak — ter ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, ki ste sočustvovali ob bridki izgubi naše ljubljene in nepozabne mame

Marije Ogrinc

se najprisrčneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo gospodu zdravniku dr. Jamšku za skrbno in požrtvovalno zdravljenje. Končno se zahvaljujemo Glasbenemu društvu »Sloga« za prelepe žalostinke, in zahvala vsem za lepo cvetje, in vsem, ki so predrago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti v tako častnem številu.

Ljubljana-Pragersko-Reka, dne 7. junija 1940.

Zalujoči.

E. Claes:

Pokojni župnik Kampens

Iz flamščine prevedel L. Ogrin

Župnik Kampens je po maši vprašal s strogim glasom cerkovnika, »kaj je to pomenilo.« Fideel se je čutil užaljenega, se drugo jutro postavil za deske klopi in, ko je Leirsov Janeček s ponarejenim glasom začel »Khe-khe«, ga je krepko potegnil za ušesa. Pri odhodu iz cerkve, prav ko je Janeček delal križ z blagoslovilno vodo, ga je nekdo skrivnostno včepil v roko. Skoro bi bil zakričal od bolečine. Nad seboj je zagledal svetniški obraz Francke Bosmansove in siknil: »Strupena tercijska!« Dilia Crabeels, ki je stala takoj za njim, je slišala, da psovala velja njej, zato mu je pošteno navila ušesa in ga nadržala z malo-pridnežem.

Sedaj pa se šolski otroci zadovoljijo, če zaslišijo »ekh-ekh« iz desne, ali »khe-khe« iz leve, da se vsi naenkrat obrnejo in gledajo Lojzko ali Franco naravnost v obraz. Pa poskusi kdaj pošteno zakašljati, če te deset takih-le smrkvcev gleda v oči!

Nad vasjo se razprostira prekrasno jutro. Gospod župnik je odmolil in bere časopis. Med branjem kadi svojo prvo pipico. To je najčistejši užitek župnikovega dneva. »Testelt«, je nekoč rekel župniku iz Testelta, ki je bil velik ljubitelj rož in je skoro vse dan prebil med njimi na vrtu. »Testelt, fant! človek, ki ne pozna užitka prve pipice takole jutraj po kavi, je, vidiš... kaj bi rekel... velik revež.« Kar časopisi pišejo, si župnik ne zapomni mnogo. Slabi ljudje so vsak dan nesramnejši, svet postaja prismojen, ljudje bolj in bolj pozabljajo našega Gospoda. Ne da bi gospod Kampens kdaj takšno norel za politiko kot na primer

župnik iz Molensteeja, tega pa nikdar! Navadno nad časopisom celo zadremlje.

Nato župnik vedno bere brevir. Če vreme dopušta, ga moli zunaj med sprehajanjem pred cerkvijo. Pod svetlima lipama hodi sem in tja, nizko, okroglo svilen čepico pomaknjeno nekoliko nazaj in moli polglasno. Nasproti žef Leirsove delavnice se obrne prvič, pod oknom Francke Bosmansove drugič. Dolga sliši kako žef Leirs gladi deske in jih zbija skupaj, si zraven povziga ali poje. Na drugi strani sliši prihajati skozi odprto okno ostre, neumne glasove Franckine papige. Dobro ve, ne da bi se ozrl, da Francka stoji za zavoso pri oknu... gleda bo pa gospod župnik le pogledal gor. Prav tako preži katera Pifferoenovih. In žef Leirs čaka, da bo župnik končal z brevirjem, da se bo potem postavil med vrata njegove delavnice in ga kaj učenega spraševal o cerkvi, o veri ali o župnikih.

Ko nazadnje župnik zapre svoj brevir, gre na svoj vsakodnevni obhod po vasi. S počasnim, drsajočim korakom gre okoli cerkve, z rokami na hrbtu, malce naprej nagnjen. Gleda po hišah in pokimava.

»Dan, Jan! Kako je kaj danes z nogo?«

Stari Jan Noterdaem se je čisto slučajno postavil k vratom, ko je župnik prišel mimo.

»Slabo, gospod župnik, zelo slabo! Zmeraj to zbadanje v kolenu.«

V resnici je njegova revma že mnogo boljša, danes celo nič ne čuti. Ampak, če bi Jan rekel: »Dobro, gospod župnik, dobro...« potem ga zna župnik drugi dan s svojimi vprašanji pustiti na cedilu župnik Kampens se smehtlja sam pri sebi:

»O, bo že boljše, Jan, z lepšim vremenom... mučenici so še vse huje trpeli.«

»Že, gospod župnik, to že, ampak »umratiz« ni še nobenega svetnika naredil.«

Nato pogleda Jan proti nebu, če bo tisto

o lepem vremenu kaj držalo, gre v sobo in še vedno nekaj moljla proti svoji stari Toriji.

Skozi odprta vrata vidi župnik kako je Mija, Jan van Seppesova žena, položila svojega najmlajšega na trebuh čez svoje koleno in ga upravlja krepko in materinski klesti po golih zadnjici. Gospod župnik se ustavi in dobrodrušno kima proti kaznovanemu delu Hinckovega telca. Tedaj Mija pogleda župnika, hitro postavi paglavca na tla, v obraz še vsa rdeča od nejevolje in z zadregom v očeh. Tudi Hinček odkrije vzrok, ki je tako prijetno prekinil klestenje, hitro potegne nase svoje hlače in izgine skozi zadnja vrata.

»Gospod župnik, enkrat bi jih morali...« Tako govori, kot bi se hotela opravičiti.

»Čisto prav, Mija, punca, čisto prav! Nepripadava je treba včasih nekoliko opozoriti.«

»Saj drugače ni slab otrok, res, gospod župnik. Ampak neubogljiv!... ves naš Jan!«

Pred Roesovo kovačnico se župnik tudi ustavi. Petje kladiva in nakovala odmeva po celi vasi. Iskre švigajo Roes je tako črn, kot njegov meh. Gospod župnik misli — pri kovaču mu vedno to pride na misel — na tiste čase svoje mladosti, ko je tudi on poskušal pesnikovati, pa nekoč ni mogel najti nobene besede, ki bi se rimala z besedo »nakovaloc«.

»Dober dan, gospod župnik.«

»Dan Roes! Veliko dela, fant?«

»Bo kar slo, gospod župnik. Hvala Bogu!«

»In Liza?«

»Tako... sedaj bo nekako v sedmem mesecu, gospod župnik.«

»To je torej številka osem, Roes?«

»Ne, gospod župnik; številka devet; Ančka je umrla.«

Gospod župnik pa ni hodil vsak dan skozi vas zaradi starega revmatika Jana ali Van Seppesove Mije, ali zaradi kovača Roesa, ampak največ zaradi čevljarja Densa Verhaege-

ja. Kajti pri njem je žalostno trpljenje, samotna bolečina, kjer gospod župnik s svojimi človeškimi zmognostmi nič ne opravi. Dens je bil oženjen z dekletom iz druge vasi, ki je nekaj časa služila v mestu. V začetku se je zdelo, da bo dobra žena; morda malo preveč lepih oblek malo preveč veselja do zabave, vendar bi nihče ne mogel reči o njej kaj slabega. Samo gospod župnik je včasih sam pri sebi majal z glavo. Dobila sta otroka kmalu nato pa je ona začela povešati glavo. Neke nedelje je odšla v Bruselj obiskat svoja stara poznanstva; poleti je šla še enkrat in vsakokrat je bila na videz boljše volje. Končno je šla še v tretje. Ko je stala na postaji in čakala na vlak, je jokala; to so mnogi videli. In nikdar več se ni vrnila. Če je kdo nesel v mesto maslo ali jajca, je zvedel o njej mnogo takega, o čemer so odrasli govorili med seboj na tihem, če ni bilo nobenih otrok zraven. V začetku so naravnost poželjivo šušljali o tem, posebno ženske, kakor da bi bili vsi mnogo boljše od »takihe«.

Dens Verhaege je bil pridlen, nekoliko preprost človek. Sinko Pavlek je imel sedaj že šest let in bil lep svetlolas deček, o čemer so odrasli govorili med seboj na tihem, če ni bilo nobenih otrok zraven. V začetku so naravnost poželjivo šušljali o tem, posebno ženske, kakor da bi bili vsi mnogo boljše od »takihe«.

Samo z gospodom župnikom je o tem govoril, samo gospod župnik je dobrega, preprostega Densa slišal ihteti tistega žalostnega večera, ko je prišel k njemu v župnišče. Dens ni veliko rekel, to tudi potrebno ni bilo, saj je vedel, da mu gospod župnik ne more nič pomagati; tudi prosil ni nič, samo prišel je, ker ga je njegovo ubogo strto srce gnalo h gospodu. In župnik Kampens mu je položil roko na ramo in rekel: »Res, fant moj, težak udarec je, to zelo dobro razumem.« In Dens je slišal v tem glasu, da gospod župnik deli z njim njegovo žalost.

Nainovejša poročila

Delovanje angleškega letalstva

London, 6. junija. t. Reuter: Ministrstvo letalstva poroča, da so včeraj, preteklo noč in danes močne formacije angleških srednjih in težkih bombnikov neprestano napadale sovražnika nad svojo Francijo, kjer so Nemci v ofenzivi proti zaveznikom. Sledil je napad na napadom na mehanizirane nemške oddelke, na koncentracije in na železniška križišča izra nemške linije. Dva vojaška transporta sta bila obsuta in zadeta z bombami. Iztrjen je bil en vojaški vlak, na strateških točkah pa so bile razdejane ceste in železniške proge, ki so začelo postale neuporabne. V Poruhrju in v bližini Hamburga so bile ponovno bombardirane rafinerije, zaloge petroleja in arzenali. Po uspelem bombardiranju so bili naši srednji bombniki med Arrasom in Amiensom napadeni od nemških bojnih letal. Dvoje nemških letal smo zažgali. Pri Cambrai je bil zadet z bombo železniški arzenal in razdejana je bila proga v dolžini okoli sto metrov. Pri Cambrai smo bombardirali letališče, ki ga je zavezal so-voznik. Hudo je bil bombardiran tudi Le Cateau, kjer smo razdejali en vlak. Bombardiran je bil tudi St. Quentin in Douai. Pri Hamburgu so bili bombardirani petrolejski rezervoarji in zažgane tovarne. Povsod, kjer so se pojavila naša bombna letala, so izbruhnili

požari. Bombardirana sta bila končno tudi Kielski kanal in Helgoland.

Boji ob Sommi

Pariz, 6. junija. AA. Havas: O bojih, ki so divjali danes, se je zvedelo sledeče: Na nemški strani se je danes udeleževalo bojov nad 2000 tankov. Kljub srditim in neprestanim napadom so nemške čete napredovale samo v smeri Ailetta in ob dolenji Sommi za 12 km v globino. Uničenih je bilo nekaj 100 nemških tankov. Nemške čete so razvile ogromne napore, podobne tistim v začetku bojov na Meusi. Francoske čete so se obdržale v glavnem, a predvsem na srednjem odseku bojišča na svojih postojankah. Pri današnjih bojih so uspešno nastopili predvsem oni deli čet, ki so imele nalogo boriti se proti tankom.

Priprave v Parizu

Pariz, 6. junija. AA. Reuter: Po odloku vojnih oblasti so postavili čez široke pariške ulice kamufilirane avtobuse, ker računajo z možnostjo, da bi se na teh ulicah spustila nemška letala s transportnimi četami.

Roosevelt bo od stranke imenovan za predsedniškega kandidata

Washington, 6. junija. AA. Havas: V kulorajih kapitola smatrajo, da bo Roosevelt imenovan za demokratskega kandidata za predsednika Združenih ameriških držav. Pričakuje se, da bo to imenovanje izvršeno na letnem običnem zboru demokratske stranke, ki bo 15. junija. Smatra se, da bo senator Birnes imenovan soglasno za demokratskega kandidata za podpredsednika Združenih držav. Položaj, ki je nastal v teku prvih dveh dni Rooseveltovega predsedništva, je tak, da so se vsi demokratski senatorji izrazili za njegovo kandidaturu. Načelni nasprotniki tretje kandidature so se morali umakniti potrebi enotnosti stranke, da bi se s tem onemogočila zmaga republikanske koalicije. Dobro obveščeni krogi pravijo, da ne bo sprejet noben uraden sklep v zvezi s kandidaturu prej, preden konvent demokratske stranke ne sprejme svojega sklepa.

Roosevelt ni telefoniral Mussoliniju

Washington, 6. jun. AA. Havas: Roosevelt je konferiral včeraj s Cordellom Hullom in Sumnerjem Wellesom. O razgovorih ni bilo izdano nobeno sporočilo. Rooseveltov tajnik Early je odgovoril na vprašanje novinarjev, da Roosevelt ni imel nobenih telefoničnih razgovorov z Mussolinijem.

Aretacije v Londonu

London, 6. jun. AA. Reuter: Notranji minister sir John Anderson je na neko vprašanje v spodnjem domu odgovoril, da je bilo do sredi aretiranih na podlagi uredbe o državni obrambi 515 ljudi. Ta uredba določa internacijo oseb, ki so v zvezi s sovražnimi elementi in ki so sodelovale pri zadnjih dejanjih, škodljivih za javno varnost.

Na Norveškem

Stockholm, 6. jun. AA. V zvezi z vestmi o zdravstvenem stanju norveškega kralja Haakona se je iz norveškega uradnega vira zvedelo, da je kralj zdrav in čil ter da se mudi na Norveškem.

Pariz, 6. jun. AA. Havas: Pri očističnem pohodu ob železniški progi je 10 km vzhodno od Narvika mali oddelek francoskih vojakov ujel 100 Nemcev. Neutrlni opazovalci mislijo, da je položaj nemških čet na področju Narvika iz dneva v dan kritičnejši.

Film o bojih v Flandriji

Berlin, 6. junija. AA. DNB: V vseh nemških kinematografih prikazujejo novi nemški

film »Tedenska revija«, ki prikazuje zadnje boje v severni Franciji in v Flandriji. Predvsem so bili filmani boji za Ostende, Lille, Cambrai in Dunkerque.

V Rimu...

Rim, 6. junija. AA. Stefani: Mussolini je sprejel generala Garibaldi in se z njim razgovarjal o vojskih zadevah.

Rim, 6. junija. AA. Stefani: Mussolini je sprejel danes popoldne nemškega kmetijskega ministra Darreja, ki se mudi v Rimu.

Italijani se vračajo iz Palestine

Jeruzalem, 6. junija. t. Reuter: Italijanski parnik »Galata«, ki je odplul iz Haife, je odpeljal 150 italijanskih potnikov. Po večini so to bile ženske in otroci. Italijansko potno letalo včeraj ni prispelo v Palestino.

Prva albanska železna ruda

Tirana, 6. junija. AA. Stefani: V Italijo je odplul prvi tovor tisoč ton albanske železne rude. Tako Albanija zdaj se sodeluje pri italijanski avtarkiji po določenem načrtu.

nikih od pol 8 do pol 2 v svrhu izpopolnitve spiskov.

c Moško in žensko kopališče ob Savinji bo od nedelje 9. junija dalje odprto.

c Z motornim kolesom se je zaletel v železniško zapornico. 20letni trgovski pomočnik Kovše Ernest je peljal z motornim kolesom iz Celja po Mariborski cesti. Pri hitri vožnji ni opazil, da so železniške zapornice spuščne in je zapeljal v nje, pri čemer je dobil poškodbe po glavi in desni roki, da so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

Žena - ubijalka

Žalosten dogodek v vinogradu v bližini Ptuja.

Ptuj, 6. junija.

V vinogradu posestnika Alojza Maleka na Gajskem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptuj se je pripetil včeraj žalosten primer, ki je vso sosesko razburil. Dasi so uboju v teh krajih kaj pogosti, saj je znana vroča kri prebivalcev v ptujski okolici, se pa vendar še ni zgodilo, da bi žena v prepiru ubila moža. Drugo ženo pa težko ranila. V Malekovem vinogradu sta gospodar in njegova žena kopala, pomagala pa sta jima pri tem poslu zakonca Ivan in Jožeta Drakšič. Med delom pa sta se Malek in Drakšič močno skregala, pomagali pa sta jima pri tem njuni boljši polovici. Naenkrat je prišlo med obema možkoma do spopada. Drakšič, ki je bil močnejši, je podrl Maleka na tla. Tedaj pa je Drakšičevo ženo prevzela prava besnost, planila je z motiko ter začela udrihati po ležečem Maleku z vsemi silami. Ko je Malekova soproga hotela pomagati svojemu možu ter ga braniti, je še ona dobila več udarcev od besne nasprotnice z motiko. Maleku je Drakšičeva razbila lobanjo ter je v nekaj minutah izdihnil, njegovo ženo pa so morali prepeljati v ptujsko bolnišnico, ker so poškodbe zelo resne. Ubijalko so orožniki prijeli ter jo zaprli.

Ljubljanski župan bo 16. otroku

Po pravici očitamo mestnim družinam, da glede na število otrok daleč zaostajajo za našim podeželjem, ki je še vedno edini pravi mir našega narodnega naraščanja. Kljub temu pa živi tudi v Ljubljani lepo število družin, ki imajo po 10 in še več otrok. Tem posebno, prav tako pa vsem drugim družinam z otroki, je posvetila mestna občina veliko skrb, ki se v zadnjih letih jasno kaže v graditvi primernih otroških igrišč in otroških zavetišč. Med družinami, ki so v Ljubljani bogato obdarjene z otroki, prav gotovo prednjači družina skladiščnika Franca Kukovice. V tej družini se je rodilo 14 dečkov in dve deklici. Družina je že ob rojstvu desetega dečka dobila najvišje priznanje, saj je prevzel boterstvo otroku sam kralj. Sedaj je živih še 11 sinov in ena hčerka. 14. dečko se je rodil letos 30. maja. Mati Ana je srečno povila otroka v ženski bolnišnici. Da bi dal priznanje pridni in delavni družini, ki se ne boji otrok in ki jih z požrtvovalnostjo lepo vzgaja in prehranjuje, je prevzel boterstvo 16. otroku iz iste družine ljubljanski župan g. dr. Adlešič.

V ponedeljek dopoldne je g. župan v spremstvu g. dr. Kodreta, načelnika socialnega oddelka mestne občine, in uradnice mladinskega oddelka obiskal žensko bolnišnico. Župana so sprejeli g. upravitelj in zdravniki, č. s. prednica in oče novorojenčka. Gosp. župan je nato obiskal srečno mater, ki je dobila lep šopek nageljev; med prisrčnimi čestitkami je g. župan dr. Adlešič izročil materi tudi lep dar. Mati se je vesela in srečna zahvalila visokemu botru, nakar je bil v kapelici krščen krepki fantek, ki je dobil ime Jurij po svojem botru. Gosp. župan je počastil tudi Kukovicevo družino na njenem stanovanju, kjer so bili obdarovani tudi vsi bratje in sestre. Priznanje, ki ga je ljubljanski župan s tem dal skromni družini, je hkrati tudi dokaz, da bo g. župan tudi v bodoče podpiral naloge mestnega socialnega skrbstva, ki mu je izročena zaščita otrok, od katerih štivila in razvoja zavisi v bodočnosti naš narodni obstoj.

1 Odkritje spomenika kralja Aleksandra odloženo. Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani je nameraval slavnostno odkritje spomenik blagopokojnemu kralju na Vidov dan leta 1940. Zaradi stavke gradbenih delavcev in drugih okoliščin je odbor odložil svečano odkritje na nedoločen čas.

1 Maša zadušnica za f. Rudolfom Dolinarjem bo jutri, v soboto ob 7 zjutraj v stolnici. Po maši komemoracija na Dolinarjevem grobu. Vabimo tudi člane brateških društev. — »Danica«.

1 Mesečna rekreacija za ljubljanske gg. duhovnike bo v Domu duhovnih vaj (Zrinjskega cesta) na prvi petek 7. junija ob 5 popoldne. Zbirališče v hišni kapeli. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vjdno vabljeni. — Vodstvo.

1 Člane Stolne prosvete in njih prijatelje vabimo na poldnevni izlet v Predoslje nad Kranjem, ki bo ob ugodnem vremenu v nedeljo 9. junija. Odhod z gorenjskim vlakom ob 11.50 popoldne. Iz Kranja po lepi gozdni poti ob Korki. Cerkveno opravilo ob dveh v župni cerkvi. Povratek z večernim vlakom. Obiščemo tudi Suho in Britof.

1 Obrtna razstava v banovinskem deškem zavodu na Selu. Kakor je bilo v »Slovenec« že objavljeno, bo razstava mizarskih, krojaških in čevljarovih izdelkov, katere so izdelali učenci banovinskega deškega zavoda na Selu, odprta od sobote 8. junija pa do srede zvečer 12. junija. Razstava bo zato še posebej poučna, ker bodo razstavljene izstočno poleg pohištva in izdelanih oblek ter raznoličnih čevljev tudi k tem izdelkom spadajoče risbe in vzorci. Obisk razstave je brezplačen. Odprta bo vsak dan od 8 zjutraj do 19 zvečer.

1 Sprejem v I. razred deške in dekliške vadnice v Ljubljani. Nekateri starši so že prijavili svoje otroke, dečke in deklice, v I. razred deške in dekliške vadnice v Ljubljani. Starši, ki želijo, da bi njihovi otroci obiskovali I. razred vadnice, naj se zgledajo v pisarni drž. učiteljskega v soboto dne 8. junija dopoldne ali pa v ponedeljek dne 10. junija od 8 do 9. S seboj naj prinesejo otrokov krstni list, zadostna tudi družinska knjižica. V I. razred bodo sprejeti dečki in deklice rojeni leta 1933, dečki in deklice, rojeni leta 1934. le tedaj, če bodo do 31. avgusta t. l. dopolnili šest let in so duševno in telesno razviti, kar bo ugotovljeno pri zdravniškem pregledu. Za vse dečke in deklice, ki želijo vstopiti v I. razred vadnice, bo zdravniški pregled na drž. šolski polikliniki, Aškerčeva ulica (nasproti srednje tehnične šole) in sicer za dečke v ponedeljek dne 10. junija od 9 do 12, za deklice v torek dne 11. junija od 9 do 12. Po zdravniškem pregledu bo dne 12. junija v veži drž. učiteljskega objavljeno, kateri učenci in učenke so sprejeti v I. razred vadnice. — Ravnateljstvo drž. učiteljskega v Ljubljani.

1 Prvi vlak, ki vozi na Gorenjsko z znižano nedeljsko povratno vozovnico, odhaja iz Ljubljane v soboto že ob 11.50 ter ima direktno zveze z Ratečami—Planico ter z Bistrico—Bohinjskim jezerom.

1 O vkuhanju zgornjega sadja in o shranitvi povrtnine bo danes od 20 predavalja Ga Velikonja v celono restavracije »Sestica«, Tyrseva 6. To koristno, vsekakor prosto dostopno predavanje prirediteljski odtok podružnice SVD v Ljubljani. Obenem je tedaj tam redni mesečni sestanek ljubiteljev cvetlic.

V nedeljo s »Putnikom« v Kočevsko Švico. - Prijave do sobote popoldne. Zahtevajte program!

1 Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

1 Razstava preprog. Banovinska tkalnica preprog iz Sarajeva razstavlja svoje preproge in perzije v Ljubljani v dvorani hotela Slon, desni glavni vhod. Izložba je odprta ves dan od 5. junija do vključno 10. junija 1940. Prevzemamo naročila na dolgoročna odplačila. Vstopnina prosta.

1 Regulacija ljubljanske Save. 1. junija je bila na tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani druga licitacija za regulacijska dela na Savi od Taena do Sv. Jakoba. Kljub temu, da ta odsek ni dolg, bodo na njem izvršene večje vodne zgradbe, posebno zavarovanja mostov in ureditve obrežij. Zaradi tega bodo vsa dela veljala skoraj milijon dinarjev. Na licitaciji je ponudilo ljubljansko gradbeno podjetje inž. Pretnar Aleksander 0.01 popusta na proračunane cene, tako da je bila proračunska vsota 955.500 din znižana le za 95 din. Ko bodo pristojni činitelji licitacijo potrdili, bo podjetje

takoj začelo z delom, ki je glede na popolnoma podrti staro regulacijo v tem odseku nujno potrebno.

1 Nova mizarska dela za vseučiliško knjižnico. Kljub temu, da so na vseučiliški knjižnici že vstavljeni vsa okna in večina vrat, čaka mizarje na tej veliki stavbi še dosti dela. Zato je bila 29. maja pri tehničnem oddelku na banski upravi prva licitacija za dodatna mizarska dela na stavbi vseučiliške knjižnice. Ta mizarska dela so bila proračunana na 289.000 din in je mizarsko podjetje Matija Perko iz Ljubljane ponudilo med drugimi ponudniki 26% popusta, tako, da je izlicitalo dela za okroglo 214.000 din. Ker je popust zelo visok, je prav verjetno, da bodo pristojni činitelji to licitacijo v kratkem potrdili.

Kopalna sezona se je pričela

Počitek — zdravje

Sonce, zrak in bistra voda!

Kopališče S. K. Ilirije v Tivoliju

Poslužite se izredne kopalne prilike Ljubljane

1 Nočni razgrajči. Trije mladeniči, doma iz ptujske okolice, so prišli v torek zvečer v neko gostilno v Mencingerjevi ulici, kjer so pili. Pozneje so postali nasilni in izvalni. Gostilničar Ložič jih je odpravil iz gostilne in za njimi zaklenil glavna vrata. Ko so gostje pred policijsko uro odhajali domov, so razgrajči navali na goste in gostilničarja, ki so mu razbili okenske stipe. Nekega gosta pa je France L. udaril s kolom po glavi. Policiji se je včeraj zjutraj posrečilo prijeti dva razgrajča in ju vtakniti v policijske zapore. Tretji se je zaenkrat skrival. Zaradi hude telesne poškodbe — neki delavec je bil namreč udarjen na glavo — in zaradi poškodbe tuje lastnine bodo ovađeni okrožnemu sodišču. Gostilničar trpi do 340 din škodo.

Maribor

m Pri Sv. Anehu na Pohorju bo v nedeljo, 9. junija ob pol 10 sv. maša.

m Dobrodelna loterija mariborskih poštarijev bo v nedeljo popoldne na verandi Uniona. Namesto tradicionalne tombole so poštariji letos napravili loterijo z 218 lepimi dobitki, med katerimi je popolnoma nov avtomobil znamke Opel kot glavni dobiček. Vrednost vseh dobitkov znaša 90.000 dinarjev; izloženi so na vpogled v Novakovi izložbi v Jurčičevi ulici. Ker je dobiček loterije namenjen za podporo onemoglih in bolnih poštarijev, toplo priporočamo občinstvu, da sega po srečkah, ki jih prodajajo vsi poštni uradi in vsi pismonoše.

m Zaključna predstava v gledališču bo v nedeljo ob 20. Uprizori se »Gejsa«, v kateri gostuje Josip Poybe. Gledališki abonenti in imetelji blokov so dobili vseh objavljenih 22 predstav. Oni, ki so s plačilom abonansa še v zaostanku, se naprošajo, da čimprej poravnajo svoje obveznosti.

m Predstava za vojaštvo. Danes popoldne in zvečer bosta v gledališču dve brezplačni predstavi za vojaštvo mariborske garnicije. Obkraj se uprizori komedija »Vdova Rošinka«. Brezplačne predstave za vojaštvo so lepa gesta tako gledališke uprave kakor požrtvovalnih igralcev.

m Meljsko prosvetno društvo vabi člane in prijatelje na sestanek v nedeljo po večerh. Na sestanku bo odbor izročil častni diplomii gg. A. Kotniku in J. Muršaku. Sestanek bo v otroškem vrtcu v Melju.

m Člani zadruga »Naš dom«, ki se je osnovala v okviru Društva stanovalskih najemnikov v Mariboru, so imeli sestanek, na katerem je predsednik društva in zadruga poročal o dosedanjih akcijah. Poročilo je bilo polno optimizma. Tako je zadruga opekarna, ki jo ima zadruga v najemu, izdelala že 100.000 kosov opeke, če bo pa vreme količjak ugodno, bo letos izdelanih 600.000 kosov opeke, kar bi zadostovalo za 15 stanovalskih hišic. Zadruga bo napravila še lastno apnenico in gramoznico, tako da bo dobavljala članom gradbeni material popolnoma v lastni režiiji. Da se člani osebno prepričajo o napredku opekarnice, priredi zadruga v nedeljo, dne 16. t. m. izlet v Rače. Zbirališče je ob 13 na glavnem kolodvoru.

m Dijaški fantovski odtok Maribor III. Danes, v petek ob pol 6 člani odtoka nimajo dostopa na Livado. Točno ob 6 pa je obvezna telovadba za vse člane, tudi podpornice. Načelnik.

m Gradnja nove carinarice je sedaj že močno napredovala, dasi je zadnji štrajk stavbincev tudi na tem posloppu dela nekoliko zavlekel. Vsa stavba je na zunaj že ometana, zaprti skladišča so že popolnoma gotova ter se uporabljajo, upravno poslopje pa se sedaj ureja ter bodo pisarne tudi že kmalu opremljene. Sedaj se je začela graditi odprta lopa za blago, ki se carini in shranjuje na prostem. Zaprto skladišče je do vrha natrpano z blagom ter se že pri sedanjem razmeroma majhnem prometu vidi, da bo kar pretensio. Če pa bodo prišli spet normalni gospodarski časi, pa bo obratovanje v tem skladišču skoraj nemogoče. Tudi rampe za pristajanje vagonov so še pomanjkljive, ker se primanjkuje tračnic, oziroma kmetnic.

m Hvaležnost! Mestna občina je vzgojila sirote, ki je ostala brez staršev. Dala je deklico študirati, končno ji je omogočila, da je napravila šolo za bolnike strežnice ter jo namestila v svoji službi. Dekle je sedaj pokazalo svojo hvaležnost, da je ponosi skrivaj izglinilo čez mejo ter vstopilo v službo tuje države kot vojna bolničarka.

m Nevaren jetnik pobegnil. V zaporih mariborske jetnišnice je bil nevaren prijatelj tujih koles Karl Rober, katerega je jetniški paznik nekajkrat na teden vodil v bolnišnico, kjer so ga zdravili. Tudi včeraj ga je peljal tja. V bolnišnici pa je jetnik nenaadoma skočil skozi okno ter zbežal neznanokam. Rober je že enkrat pobegnil iz zaporov.

Gledališče

Petek, 7. junija: Zaprtlo.

Sobota, 8. junija, ob 20: »Ples v maskah«. Zadržji.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja dva odlična filma. V petek ob pol 9 zvečer pretresljivo dramo »Uroda Madame X«, v soboto zvečer ob isti uri film »Kralj apashev«. Za vsak film drugi dodatek.

Trbovlje

Na dobra srca se obrača Unija za zaščito dece ob času vojne. Tukajšnji krajevni odbor prosi vse, da darujejo ali denar ali predmete, ki bi bili primerni za otroke, in jih izročijo poverjenim nabiralcem, ki se bodo te dni zglašili.

Celjske novice

c Razstava risb na celjski gimnaziji od 6. do 9. junija.

c Nedeljski šport. V nedeljo ob pol 5 popoldne bo na Glaziji prijateljska tekma med SK Slavijo iz Ljubljane in SK Jugoslavijo.

c Celjska občina je dobila nov škroplilni avto s tankom 3500 l.

c Društvo »Mali gospodar« priredi v nedeljo, 9. junija ob 9 dopoldne na vrtu mestnega zavetišča (ob državni cesti proti Levcu) predavanje o sajenju in gojenju povrtnih zelenjav in njeni rentabilnosti. Predaval bo kmetijski referent mestnega poglavarstva v Celju g. Cimerman Martin. Vabimo vse člane in vse, ki se za to zanimajo.

c Izlet društva »Mali gospodar« v Dobrno. V nedeljo, 9. julija priredi društvo »Mali gospodar« avtobusni izlet v zdravilišče Dobrno. Odhod iz Celja ob 9 dopoldne izpred kolodvora, povratek iz Dobrne zvečer po želji izletnikov. Celotna vožnja stane za osebo 15 din, na željo udeležencev se naroči tudi skupno kosilo. Prijave se bodo sprejemale ob priliki predavanja v nedeljo 19. junija in pri tajniku v Celju, Miklavski hrib 13. Rok prijave je do 15. junija. Voznina se plača pri prijavi in se pri eventualnem preklicu vrne.

c Marijina kongregacija celjskih gospa nima sestanka, sestanek bo 3. nedeljo. Sv. maša bo v torek po sestanku.

c Z lestve je padel 28 letni dninar Lednik Konstantin iz Ljubnega ob Savinji in si zlomil levo nogo v gležnju.

c Okrajni odbor društva Rdeči križ v Celju vabi vse gospode, ki so od l. 1933 do 1. marca leta 1940. opravili pri Rdečem križu v Celju izpit za prostovoljne bolničarje ali samarijane, naj se javijo do 13. junija na mestnem fizikatu ob delav-

KULTURNI OBZORNIK

Letošnje knjige Slovenske šolske matice

Letos je Pedagoška Matica, ki jo vodi poštvovalni predsednik univ. prof. dr. Karel Ozvald, izdala svoje publikacije, namreč običajni Pedagoški zbornik, univ. docenta dr. Stanka Gogala Uvod v pedagogiko ter Učne oblike v šolskem delu, knjigo, ki jo je pisal šolnik in pisatelj Gustav Šilih.

1. Pedagoški zbornik

Pedagoški zbornik, XXXV. zv., prinaša vrsto razprav, nekaj člankov, posvečenih jubilejem živih pedagogov in spominu mrtvih, predavanje na zborovanju Jugoslovanske pedagoške province ter opombo o znamenitih obletnicah.

Ta pedagoški zbornik ima na čelu predavanje mestnega ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča ob petletnici smrti kralja Aleksandra, ki ga je imel v ljubljanskem radiu 9. X. 1939. Nato sledi razprava prof. dr. K. Ozvalda: »Da bo mlado pokolenje kal novega človeka«, v kateri govori o prekomernem kultu znanja v šoli, dočim je treba v dijakih gledati ne toliko učenca kakor človeka. Današnji človek je preveč zmehaniziran, treba mu je dati kulturo, prave kulture, ki ustvarja. Treba je prenoviti mladino po duhovni strani, da bo bodočnost zopet v znamenju resničnih vrednot, ki so se zdaj vsa zamajala: resnice, človečnosti, pameti in pravice. Ludovik Puš, ki se zadnje čase peča globoko s kmečko kulturo in vprašanji, tihoči se kmečkega življenja, je tudi za zbornik napisal sintezo svojih dognanj o kmečki kulturi, kjer je podal duhovno podobo kmečkega človeka, orisal kulturno življenje na kmetih ter s tem skušal dokazati, da imamo Slovenci samoniklo kmečko kulturno življenje, sestavne važnosti za občno narodno kulturo. Slovenska kultura je v svojem jedru kmečka. — Dr. Drago Zajc, ki je pred kratkim izdal svojo disertacijo o problematiki inteligentnosti, je imel na pedagoškem tečaju v Mariboru predavanje o merjenju inteligentnosti pri otrocih ter je podal pregled tovrstnih prizadevanj od Binetove lestvice dalje in njenih revizij. Posebej govori o Stevanovičevi reviziji Terman-Binetovih testov iz l. 1937 ter jo kritično pretresa. Na koncu dodaja tudi slovenske poskuse revizije ameriških vojaških testov, kakor jih je pokazal dr. Schmidt v Ljubljani in seveda tudi pisec sam, dr. Dragotin Cvetko govori o reformi glasbenega pouka v naših srednjih šolah, ki je potrebna, pa ne samo na pol, temveč v celoti, tako da bo postala glasba v vseh razredih obvezni predmet in da bo odprla doraščajočemu človeku pogled v vse plati glasbenega dogajanja. Fr. Germ opisuje percepcijo in notranje govorjenje gluho-nemcev ter na koncu dodaja tudi vrste raznih nemot. S tem so glavne razprave končane. Pod vzglavjem In memoriam se urednik Fr. Terseglav spominja desetletnice prezgodaj umrlega pedagoga in voditelja mladinskega gibanja med akademiki dr. Franja Čibeja. Na podlagi filozofskega očeta in gibal mladega filozofa, katerega delo je pred letom očrtal dr. Gogala, temveč se samo spominja globoke duše in človeške polnosti tega mladega človeka, ki ga pogrešamo kot malokaterga človeka v naši javnosti. Obenem pa je ta članek tudi osebni spomin na prijatelja, ki je hotel biti najbolj in najčistejši človek brez vsakršnih krink in hinavstva. Dr. Dragotin Cvetko se spominja 60 letnice slovenskega pedagoga na brnjski univerzi dr. Mihajla Rostoharja. K. Ozvald je napisal kratek nekrolog psihonanalitika S. Freuda. Ivan Gradišnik pa podaja portret Heria Bergsona ob priliki njegove osemdesetletnice. Obširno je poročilo iz Jugoslovanske pedagoške province, v okvirju katere je imel predavanje prof. dr. Ozvald o vprašanju »Kdo je kriv«, načenjač vprašanje spolne vzgoje ob priliki znane afera. Svoje razglabljanje končuje s besedami: zlo, da so se otroci sami pregrešili nad seboj, pa tudi zlo je, da se ni storilo, kar bi jih obvarovalo hudih dejanj. Obenem priporoča tehitne knjige dr. Jakliča »Svetla pot« ter tudi Milčinskega »Ptički brez gnezdat. Ernest Vrane govori o novih načrtih v našem šolstvu ter je predavanje praktičnega značaja. Dr. Vinko Brumen piše o problematiki naše meščanske šole. Janez Tomšič pa o poboževanju. Rudolf Koblica o prvem kongresu učiteljstva poskusnih šol. B. B. pa o razstavi bolgarske knjige v Ljubljani l. 1939. Dušan Špindler piše o Pedagoškem tečaju v Mariboru l. 1939. Vojko Jagodič pa o drugem balkanskem kongresu za zaščito otrok v Belgradu (1938). Rudolf Koblica poroča o muzeju slovenskega šolstva, ki se je ustanovil v Ljubljani na iniciativo zbora Državne poskusne šole v Ljubljani. S par besedami se zbornik spominja tudi znamenitih obletnic: 150 letnice slovenske drame, 100 letnice Muzejskega društva ter 20 letnice Univerze kralja Aleksandra. Zadnja pol je posvečena stanovskim organizacijskim poročilom ter seznam knjig, ki jih je Slovenska šolska Matica izdala od l. 1901. dalje.

Razpis banovinskih knjižnih nagrad

Da poživijo slovensko leposlovno produkcijo, razpisuje tudi letos kraljevska banska uprava za najboljša slovenska izvirna dela literarne nagrade v skupnem znesku 20.000 din.

Nagrade se bodo dajale za leposlovna dela v vezani ali nevezani besedi, ki sploh še niso bila objavljena ali pa bodo izšla v tisku v dobi od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941. Od natisnjenih del se bodo upoštevala le izvirna, ki bodo objavljena prvič in so izključeni prevodi, ponatisi in predelane izdaje že izdanih del. Le pri pesniških zbirkah in zbirkah novel je pripuščen, da vsebujejo tudi dela, ki so bila že objavljena v raznih revijah, vendar pa morajo imeti vsaj nekaj čisto novih, neobjavljenih stvari.

V splošnem se bodo upoštevala zlasti taka priredila in dramska dela, ki obravnavajo katero koli pomembno dobo slovenske zgodovine in narodnega življenja ter so važna za vzgojo narodne zavesti. Seveda bo odločevala tudi pri teh delih umetniška višina.

Število in višino nagrad določi po svobodnem preudarku glede na število nagrade vrednih del razpisalšč. ki ga imenuje ban.

V primeru, da ne bo predloženih dovolj takih del, ki bi nagraditev zaslužila, se nagrade podeli v omejenem znesku ali pa sploh ne podeli in se znesek prihrani za razdelitev po prihodnjih razpisih.

Avtorji, ki se mislijo udeležiti tega knjižnega tekmovanja, naj predložijo svoja natisnjena dela v petih, natisnjena pa vsaj v treh tipkanih izvodih najkasneje do 31. marca 1941 prosvetnemu oddelku kralj. banske uprave v Ljubljani.

2. Dr. S. Gogala:

Uvod v pedagogiko

Priv. docent dr. Stanko Gogala je sedaj v knjižni Uvod v pedagogiko podal sintezo svojega dosedanjega dela na naši univerzi: znanstveno pisan uvod v pedagogiko z vsemi pripadajočimi problemi. Kakor pravi sam v uvodu, je namen pedagogike sploh ta, da »z vsemi podrobnimi spoznanji in resnicami vzbuja pravega pedagoškega duha v učitelju in mu odkriva notranji smisel pedagoškega dela. Kakor namreč ni dobrega umetnika brez umetnostnega, znanstvenika brez znanstvenega ali gospodarstvenika brez gospodarskega duha, tako ni niti dobrega učitelja brez pedagoškega duha, to je brez osebnostnega občutenja in doživljanja, kaj je pedagoško delo, kaj je pedagoški uspeh, kaj je pedagoško smiselno in pravilno in kaj ne. Kdor bi znal vso pedagogiko, pa bi ne imel v sebi tega pedagoškega duha, bi bil v učiteljskem poklicu prav tako neuporaben, kakor je v religioznem svetu človek, ki ima vse drugo, le ljubezni ne.« Tako v uvodu o smislu pedagoškega duha in potrebi, vzbuditi ga v mladih ljudeh. In tega vzbujanja s svojo razpravo, v katere prvem delu se dotika temeljnih ved pedagogike, razglablja o razmerju med pedagogiko in psihologijo, biologijo ter sociologijo. Vse te vede so pomožne oziroma temeljne vede pedagogike, ki mora z njimi računati in na njih tudi graditi. Nadalje se peča s pojmom pedagogike (vodim otroka) ter se ob tem oblikovanju mladega človeka za človeka ozira na probleme kulture in kulturnosti, analizirajoč delovanje objektivnega, osebnega in izraznega duha v človeku, ki tvori kulturo. Podrobneje določa proces kultiviranja, ki si sledi tako: objektivni duh — kulturni tvorci — njihova kulturnost — kultura — preprosti človek — njegova kulturnost. Ta proces naj bi šel v čim večjo širino ter pomeni zunanji proces kultiviranja. Notranji proces pa se izraža v izobraževanju in vzgajanju. Tako sta nadaljni poglavji posvečeni izobraževanju in vplivom izobraževanja na duševnost ter samozobraževanje; pri vzgajanju pa načenja vrsto problemov, govoreč o vzgoji, razmerju med vzgojo in doživljanjem, o vzgojilnosti in vzgojnih činiteljih, o namenskem in nenamenskem vzgajanju, o dresuri in nasilju, o avtoriteti in kaznovanju ter končno tudi o vplivu miljeja ter samovzgoji.

Ze iz vsega tega se vidi, kako obširno polje obravnava dr. Gogala v svojem uvodu ter kako važnih vzgojnih vprašanj se dotika v tej knjižici, ki je več kot samo uvod, je celoten pedagoški sistem.

3. G. Šilih:

Učne oblike v šolskem delu

Kot tretja publikacija je izšla Šilihova knjižica Učne oblike v šolskem delu. V uvodu govori pisatelj, da je glavno delo vsakega učitelja in vzgojitelja njegovo vzgojno šolsko delo in potem žele izvenšolsko, ki pa ga mora diktirati ljubezen do obče koristi, ne pa da morda z njim zabriše pomanjkljivosti vzgojnega dela. Po šoli mora pravi učitelj dobiti zvezo s starši in s potrebami ljudstva, ki jim potem skuša ugoditi po svojih sposobnostih. Nikdar pa to delo ne sme škodovati njegovi osebni rasti in njegovemu glavnemu poklicu: vzgajati človeka. Ta knjiga hoče biti mladim učiteljem napotek in učiteljsko delo, toda ne daje ne toliko praktičnega kot znanstveno pedagoško fundirano gledanje na probleme šolskega vzgajanja. Zato pisatelj govori v prvem poglavju o šolskem razredu kot dejstvomale kolektivni: o bistvu in postanku šolskega razreda, o činiteljih, ki pospešujejo ali ovirajo razredno skupnost, o oblikovanju razrednega duha, o razredu kot življenjski zajednici, o dejstvomale oblikah šolskega razreda itd. Dalje o sklenjenem razrednem pouku: kako ga izvajamo, v čem obstojijo vezani sklenjeni pouk, v čem prosti. Kaj je skupinski pouk in njega pedagoški pomen ter kakšen je pomen podinskega pouka in dela v šoli in doma. Ob koncu poroča o poskusih popolne in delne individualizacije pouka, kakor ga je med drugimi poskusil tudi slovenski pedagog Vavlar Pihoda, kateremu je pisatelj ob petdesetletnici posvetil pričujoče delo. Z nekaj besedami o sestavljenem pouku pisatelj zaključuje svoje novo delo v praktični vprabi pedagoških načel v moderni šoli.

To so letošnje publikacije Slov. šolske matice, ki jih je izdala sedaj za l. 1939 in obeta novo serijo za l. 1940 še to leto. Slovenska šolska Matica izdaja te svoje knjige vsako leto po svojih poverljivih, ki pobirajo tudi članarino. Pobiranje članov se mora končati najkasneje koncem meseca septembra in znaša 40 din, za učiteljstvo 30 din, za dijaštvo pa 20 din. Knjige, ki jih je Matica izdala letos, so docela izpolnile program društva in mu delajo čast ter so največje priporočilo.

Razpis knjižnih nagrad Mladinske Matice

Mladinska Matica razpisuje za realno delo, ki naj bo primerno za mladino od 10. do 14. leta, nagrad v višini 2500 din. — Delo naj obsega 5 do 6 tiskanih pol male osmerke. Snov naj bo aktualna in podana v kolikor mogoče belestristični obliki. — Za nagrado pridejo v poštev le izvirna, še neobjavljena dela. Rokopisi naj se pošljejo po pošti v dveh tipkanih izvodih popolnoma anonimno. Sebe ob izidu tekmovanja, ki bo objavljen v »Učiteljskem tovarištvu« in v dnevnem časopisu, se bodo javili avtorji z imeni in naslovi. — Rok za vlaganje rokopiesov poteče dne 15. januarja 1941. — Rokopise sprejema tajništvo Mladinske matice, kjer se dobijo tudi podrobnejše informacije.

Duhovno življenje, l. VIII., št. 148 (ma), ki izhaja v Buenos Airesu v Argentini, je v celoti posvečeno smrti njegovega ustanovitelja in dolgoletnega urednika pokojnega izseljenškega duhovnika Jožeta Kastelica, ki je tako tragično preminul na najvišji gori Južne Amerike tik pred samim vrhom, na Aconcagui. Članke v spomin poštvovalnega duhovnika in turista ter neumornega misijonarja med Slovenci v tujini, v Franciji in potem Ameriki, so mu napisali njegovi sodržniki in prijatelji. Tako sedanjí urednik »Duhovnega življenja« Janez Hladnik (Tragedija vrh Aconcagua), Viktor Domice (Alpenizem v Andah in Aconcagua), David Doktorič (Dva spomenika), Andrej Lach (Gospod Jože urednik), A. Podlogar (Gospod Jože med slovenskimi izseljenci). In še članka: 25 let v službi Gospodovi in Našem dobremu pastirju. Zanimivi so sestavki v verzih in prozi, ki so jih prijatelji

Izgotovljene nemške tanke v tvornici kar s žerjavi naložijo na železniške vagonce.

Osamosvojitvev danskega gospodarstva

Iz Londona poročajo: Gospodarske dobrine, ki jih more Nemčija dobivati, ko je zasedla Dansko, so povsem v zvezi z možnostjo preskrbovanja s poljedelskimi surovinami.

Leta 1939 je morala Danska uvoziti 339.000 ton žitnih izdelkov. Uvoz je bil zaradi tedanje rekordne žetve izjemoma jako majhen, kar je razvidno iz tega, da so leta 1938 uvozili 664.000 ton. Največ uvoženega žita odpade na koruzo, ki jo je Danska uvažala iz Severne in Južne Amerike. Uvozila jo je l. 1938 295.000 ton in l. 1939 142.000 ton. Edino Kanado je Danski dajala pšenico in sicer 166.000 ton v letu 1938. Glede na rž je Danska za 70% navezana na čezmorski uvoz in samo oves in ječmen je uvažala iz evropskih krajev. K vsemu temu je Danska dobivala iz Kanade še 20.000 ton pšenične moke, ki bo v bodoče tudi izostala.

Danska pa trpi zdaj posebno zaradi preskrbe

s krmo, ko je odrezana od sveta. Še večji kot uvoz žitnih izdelkov pa je bil danski uvoz oljnatih in drugačnih krmil. Leta 1938 je uvozila 810.000 ton krmil, a l. 1939 446.000 ton. Krmila je večidel dobivala Danska iz angleških držav — kakor tudi fižol soja. Tega bo mogla dobivati zdaj iz Mandžukua, vendar bodo glede prevoza težkoče.

Danska je uvažala vsako leto 64.000 ton gnojil. Tretjina teh odpadov na fosfat, ki ga je tretjina prihajala iz Severne Afrike. Rusija pa je dodajala ostalo. Vprašanje je, ali bo mogla vse te potrebe kriti zdaj Rusija sama. Druga gnojila je pošiljal Čile, ki pa zdaj zaradi blokade odpadov. Edino kalij utegne Danska dobivati še nadalje iz Nemčije in to je edino, s čimer more Nemčija Danski pripomoči za procvit poljedelstva.

ŠPORT

Naša udeležba pri smuških tekmah v zamejstvu

Letošnje svetovno prvenstvo bi se moralo vršiti na Norveškem, zaradi vojne v Evropi pa je bilo odpovedano. Inozemskih tekmovanj smo se udeležili samo v Nemčiji. Izdali pa smo startno dovoljenje za 6 tekmovalcev za tekme v smuku in Canina v Italiji in permanentno dovoljenje za tekmovalca Saša Molnerja, člana Sm. k. Ljubljana za Švico, kjer študira. Naše tekmovanje v Nemčiji je bilo letos precej živahno in dokaj uspešno:

a) V Beljaku smo se udeležili mednarodnih tekem 26., 27. in 28. januarja; te tekme so bile obenem prvenstvene tekme Oetmarke. Naša ekipa je štela 18 tekmovalcev, spremljevalci so bili Vile Brnik, Stane Bervar in Stane Predalič kot mednarodni sodniki. V stafeti smo prvi postavili dve naši stafeti. V prvi so tekli Zemva, Petrič, Smolej, Knific, v drugi pa Knap, Klančnik Alojz, Starmar, Razinger. Zasedli smo tretje in peto mesto izmed 14 stafet. Prav posebno dramatičen boj je bil za drugo in tretje oziroma četrto mesto; tehnika naših tekmovalcev je zadivila vse navzoče, želi smo eplošno priznanje in odobravanje od velike množice in od predstavnikov emuškega športa. Prva naša stafeta je zasedla 3 tretja mesta, druga pa peto mesto. Zmagovalec nemških stafet so odločili južnotirolski Nemci, ki so letos prvič startali za Nemčijo.

V mednarodnem razredu v teklu smo dosegli: zmagovalec Nemetz (N) 1.03.29, 7. Smolej Franc 1.08.28, 8. Petrič Anton 1.08.41, 9. Knific Jože 1.09.43, 10. Klančnik Alojz 1.10.35, 11. Zemva Lovro 1.11.10, 12. Starmar Lado 1.13.28.

V mednarodnem razredu v klasični kombinaciji: zmagovalec Lantschner H. (N), tek 358.70, skoki 312.4, skupno 671.1; 5. Bevc Edo tek 256.5, skoki 313.2, skupno 569.7; 6. Klančnik I. tek 291.5, skoki 256.5, skupno 548.02; 7. Zemva Lovro tek 326.57, skoki 182.4, skupno 508.97.

V mednarodnem razredu v klasični kombinaciji za juniorje: zmagovalec Eichmann Viktor tek 360, skoki 317.3, skupno 677.30. Razinger je dosegel 5. mesto, tek 318.37, skoki 210, skupno 527.27 točk.

V skokih na 75 metrski skakalnici med 54. tekmovalci: 1. Höll Gregor (N), točke 225.7, skoki 66.5, 67.5 m; 2. Klančnik Karel, točke 222.5, skoki 66.5, 65 m; 4. Novšak Albin, točke 213.8, skoki 62, 62.5 m; 5. Bevc Edo, točke 209.7, skoki 62, 63 m; 6. Jakopič Albin, točke 208.2, skoki 62, 63 m; 7. Florjančič Peter, točke 206.2, skoki 64, 65.5 m; 8. Pribošek Franc, točke 204.8, skoki 60, 58 m.

Pri uradni razglasitvi rezultatov in razdelitvi daril smo nozdravili vse navzoče in spregovorili tudi nekaj besed v imenu naše zveze. Naši tekmovalci so prejeli krasne spominske plakete, darila pa Smolej kot najboljši inozemec v klasični kombinaciji (darilo vodje nemškega športa Tschammer von Osten), Klančnik Karel kot drugi in prvi inozemec (darilo Gaulteierja), Novšak Albin darilo uprave Park hotela v Beljaku itd.

Iz Beljaka je šel večji del tekmovalcev na IV. zimskošportni teden v Ga-Pa pod vodstvom g. Bernika in mr. Ph. Mušiča, kateri je pripeljal še tekmovalce za alpsko kombinacijo, zvezo pa je zastopal g. Jošo Gorec. Tu se je tekmovalo v mednarodnih disciplinah: v stafeti, smuku in slalomu ter samostojnih skokih.

Skoki 57 tekmovalcev na veliki olimpijski skakalnici: 1. Veller Josef, skoki 75.77 m, točke 207.1; 14. Novšak Albin, skoki 69.73 m, točke 207.1, 15. Klančnik Karel, skoki 70.73 m, točke 206.7, 23. Bevc Edo, skoki 68, 73 m, točke 198.9, 32. Jakopič Albin, skoki 64, 65 m, točke 185.9; 43. Florjančič Peter, skoki 72 m, točke 137.

Pribošek Franc zaradi padca pri prvem skoku ni bil ocenjen. V tej tekmi so dosegli naši skakači najdaljše skoke, ki jih je kdaj jugoslovanska vrsta postavila v tujini.

pokojnega duhovnika zapisali v njegovo spominsko knjigo ob odhodu iz Francije, kjer so ga naši izseljenci vzbujali kot pravega očeta. Ta številka »Duhovnega življenja«, gotovo naše najboljšje izseljenske revije v tujini, naj bo skromen spomenik gorečemu apostolu slovenskih izseljencev,

Stafeta: Tekmovalo je 7 stafet; mi smo zasedli četrto mesto v času 2.51.31. Pred nami sta bili dve nemški in česka stafeta.

Smuk je bil s Kreuzeke, s malimi izpremembammi ista proga kot na olimpijadi l. 1936. Startalo je 94 tekmovalcev. Zmagovalec je bil lennewein v času 4.08.6; 47. Praček Ciril 5.17.6; 48. Lukanc Slavko 5.37; 53. Zvar Alojz 5.37.6.

Slalom — olimpijska proga na Gudibergu, pripuščenih prvih 20 tekmovalcev in po 1 tekmovalce od vsake države, ako se ni plasiral. Skupno je startalo v slalomu 26 tekmovalcev. Praček je zasedel 23. mesto, ker je imel pribitek pri enih vratah. V alpski kombinaciji je zasedel tudi 23. mesto.

Tretji naš nastop v Nemčiji je bil na velikonočni ponedeljek veslesalom na Dobraču. Naše tekmovalce je vodil član TO g. Boris Kočovšek. Tekmovali so: Zvan, Praček, Koblar, Gajšek, Lukanc, Heim, Bertonec in Mulej. V močni konkurenci je zasedel Heim I. mesto pred Kralingerjem in IV. mesto Praček.

I. lahkoatletsko tekmovanje

za prvenstvo slovenske univerze v izvedbi »Akademskega športnega kluba«

Za prvo lahkoatletsko tekmo za prvenstvo ljubljanske univerze vlada vedno večje zanimanje. Dan za dnem prihajajo nove prijave, med katerim vidimo imena naših najboljših lahkoatletov-akademikov, ki so tudi že na mednarodnih meetingih v inozemstvu ter doma častno zastopali naše barve; borba bo vsekakor zelo resna in upravičeno pričakujemo odličnih rezultatov.

Tekmovalo se bo za prvenstvo posameznikov, prvenstvo posameznih fakultet ter v dvoboju med ASK-om in JASO. Za ta dvojni dvoboj posebno veliko zanimanje, ker se bo pač vsak trudil, da pribori svojemu klubu prvo mesto. Kakor rečeno bo borba zelo resna in ne moremo staviti nobenih prognoz o izidu. Moštva obeh klubov so namreč približno enako močna ter oba razpolagata z odličnimi tekmovalci. V prvenstvu fakultet se bosta dajali predvsem juridična in tehnična, med katerima vsaka z gotovostjo računa na prvo mesto. Borba med juristom in tehnikom je že nekako tradicionalna; drug drugega smatrata za »zabavanta«. Upajmo, da si bomo sedaj kmalu na jaenem, ker bodo v soboto in nedeljo dejanja govorila. Nadvse zanimiva bo pa tudi borba za prvenstvo posameznikov. Marsikdo si na tiem želi in pričakuje prvega mesta, toda sreča je opoteča in naskakejo bo moral oditi razočaran.

Tekmovanje bo 8. junija ob 3. popoldne ter 9. junija ob 10. dopoldan na našem lepem Stadionu. Vse prijatelje tega športa prosimo, da v čim večjem številu pridejo na to našo prireditel in s tem podprejo našo akademsko mladino. Opozarjamo tudi vse prijatelje odbojke, da bo zelo ostra borba v odbojki med ASK-om in JASO. Zato ne zamudite te edinstvene prilike. Vhod oba dneva z Vodovodne ceste.

Letalske modele bodo razstavili v Murski Soboti

Iz Murske Sobotice nam poročajo: Dne 9. junija razstavi ljubljanska jadrna letalska skupina Kr. Jug. Aerokluba svoje letalske modele. Po zelo uspehi in obširni razstavi v Ljubotmeru se tu z velikim zanimanjem pričakuje to, z današnje čase tako važno prireditel. Agilni skupini želimo obilo uspeha!

Ustanovitev »Slovenske športne zveze« bo v petek ob 20 zvečer v sejni dvorani Pokojniškega zavoda v Gajevi ulici 5. Vabimo vse organizacije, ki so preiele pravila, da pošljejo svoje delegate na občni zbor in to točno ob navedeni uri. Dnevni red so prejele organizacije pisмено. Prosimo zanesljivo udeležbo, da bo občni zbor primerna manifestacija slovenskega športa. — Pripravljalni odbor.